

21
176

ПАПА КОЗАК

ПАПА КОЗАК: ПУЩЕ ЗОЗУЛА

ПУЩЕ ЗОЗУЛА

ЕДЕАРД КОЗАК

ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ

diasporiana.org.ua

Видавництво „Лис Микита“ — 1973

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ - АРХІВ, Inc.

Клівленд.

Головн. інвентар ч. 21176

Авторські права застережені

В І Д А В Т О Р А

Гриць Зозуля — гумористичний персонаж, зв'язаний тісно з сатиричним журналом „Лис Микіта“. Появився він зараз у першому числі, яке вийшло в Німеччині 1948-го року. Відтоді, перейшовши різні переміни, в тому переїзд до США, появляється по сьогодні в кожному числі „Лиса Микіти“ у формі листів до „Чесної Єліти“.

Гриць Зозуля за наміром автора мав би бути уосібленням „хлопської філософії“, чи, як дехто в нас називає, „хлопського розуму“. Цим дуже примітивним, але дуже правдивим розумуванням, він мав би розглядати різні наші громадські, політичні та побутові справи і болячки.

Окрема справа — це мова, яку уживає Гриць Зозуля. Автор не має претенсії, щоб до неї підходити як до діалектичного матеріалу. Мова Гриця Зозулі є теж подекуди тільки жарт ом.

Були дві причини, чому автор вибрав собі таку, а не іншу мову.

Перша — те, що гумор шукає не раз якогось іншого способу вислову, якоїсь мовної „коронки“, на якій він виявляється більш кольоритно.

Існують у деяких народів мовні діалектичні жанри, які вросли вже в творчість письменників гумористів. Наприклад, „баварський в німецькій, т. зв. „жидівський“ у польській, чи „вірменській“ в російській мові.

Друга причина — справа „хлопської“ мови, яку тут і там пробували уживати деякі гумористи і актори. Вони йшли по лінії вульгарності і неестетичного спрощення, через що гар-

ного мовного жанру не досягнули, але навпаки, були наче насміхом над селянською мовою.

На скільки авторові пощастило найти в мовній скарбниці народу нові засоби і можливості для створення власного мовного жанру, нехай осудять Читачі.

До книжки ввійшли так давніші, вже друквані, як і нові матеріали, перероблені і передані з „листів“ на гуморески і фейлетони.

Питанням було, що робити з подіями чи особами, які перестали існувати, чи перестали бути на часі. Переважила думка — залишити їх так, якими вони були і якими повстали в даному часі. Вони теж є частиною нашої історії еміграції, по-своєму відзеркалюють нашу сучасну добу — тож хай будуть добрим або злим прикладом для грядущого покоління.

Для різноманітності автор включив у книжку ілюстрації із своєї серії „Типи галицького села“, з поясненнями до них того ж таки Гриця Зозулі.

Читайте і оглядайте — на здоров'я!

ЕДВАРД КОЗАК

ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ, ЩО ВІН ЗА ОДИН І ЗВІДКИ ВЗЯВСЯ

У горах стояла гора.

За горою — ще гора.

За тою горою — ще одна гора.

Там стояла хата, а в хаті — жив не жив, був не був —

Гриць Зозуля.

Щодня ранком, ще сонце добре не показалося з-поза другої гори, як Гриць Зозуля виходив поза поріг хати і говорив сам до себе:

— Так тоті пташки співають, еж би їх хто наймив. Кожда на инакший голос: воробці по-воробечому, щиглики по-щиглицкому, синиці по-синицки. Достоментни еж і в людий, кождий гатуюнок має свою екстра мову і свій справопис.

Еж у людий німец скаже: „донерветер бутерквас“, то чех скаже инакше: „сакраментні кнідлічкі“.

Поляк то ме казати: „цалуй рончкі — псякреф!“.

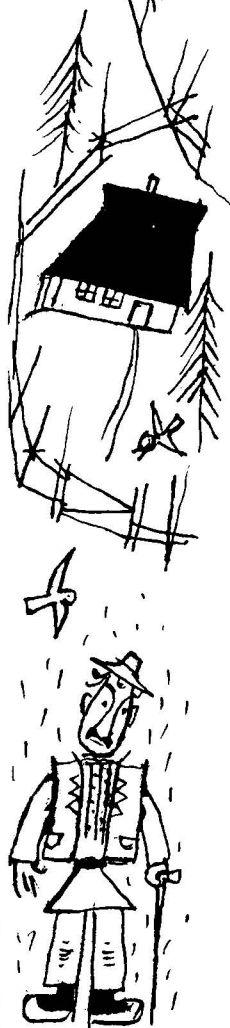
Румун — „нешти мешти“, а наш кристенин: „матері твоїй хрін!“

Еж е ружна птаха на кулі земській, так е ружний нарід. Є такі, жи мают песі голови, і е такі, жи мают всьо наповперек.

Навит, що си тичит розуму, то одні мают розум з переду, а другі из заду, аж на потилици.

Наш русин має розум на своїм місци, ено жи тот розум ему чес до чесу си обсуває вдолину. Тра, аби над ним фурт стояв хтос из бучком і чес до чесу підганев розум назад на свое місце.

Єк нема того бучка, то наш чоловік, аби єкий був вівчений на високих школах, гет тот розум стра-тит і лишит си єму сама гола антилігенція.

Такий не має потім инакшого віходу, йно пу-стити си на політику.

Зробит си инакший від усєх людий і навіт мову инакшу дістане. Дайминато:

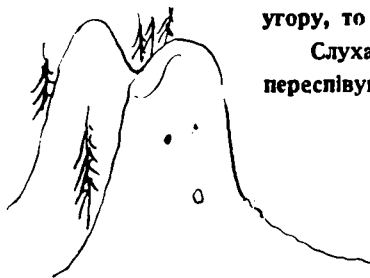
Шахир-махир перевертус,
Шендер-мендер атраментус.
Крутом-вертом змикитею,
Куку в руку, пане дзею...

Потім ішов Гриць Зозуля в гори,

Що на косовицю, що на зруб, що за маржиною.

Делікатно ступаючи, йшов угору, то в долину. То знов угору, то знов удолину.

Слухав, єк гори гомоніли, перекликали си фльоярами і, переспівуючи, говорили:

Гора горі говорила,
Гора гору чула:
Чого така наша, сестро.
Горбата натура?..

Гора гору зрозуміла,
Горі відказала,
Бо у гори лізе всека
Біда і закала!..

Вечером приходив Гриць Зозуля додому, вечеряв, що Бог дав, а відтак, або читав єкус стару газету, або йшов до Читальні.

Перед тим не обходилося без дискусії з жінкою, коби здорова:

— Дєс нич, єно фурт єкіс казєти вічитуєш. Ди-ви си, аби ти голова від того не спухла!

— Не бій си, не спухне.

— Аво, купив єс капєлюх, жи був всамраз, а те-пер кажєш, жи затісний.

— Від дожджу збіг си.

— Ая, від дожджу! Голова пухне, бо звідки в ній тілко місце си набере, аби всьо того, жи вічитуеш, там си змістило.

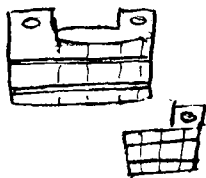
— То є так. Що свіже си начитає, то старе си забуває. Одно другому місце в голові робит, бо инакше чоловік ходив би з головов, ек цебер.

--- Тобі би і цебер замало!

--- Та то ек до цебра. Є білший, є і менший.

А як ішов до Читальні на „посідзене“, то жінка вслід за ним воркотіла:

— Аби хоч на тім посідзеню екийс хлоп еке куретко вісидів! А то сидит, сидит, аж досидит си до того, жи йде сидіти до криміналу. А чесом навіт до того си не досидит!.. Пусте сидіне та й тівко!

Десь узялася чорна хмара і посунула на гори.

Село заговорило:

— Комуна йде! Монголія, Сибєрія, Асирбіджания...

— Кажут, жи йдут такі лоті, жи ніхто си не вікрутит.

Хто йно був у Читальні або за справника в корпоративі, то вішеют моминтально.

Скрутив си Гриць Зозуля — і до жінки:

— Нема ради, тра їхати!

--- Куди, на зломане голови поїдеш?! Ліпше на тот чес дес заховай си.

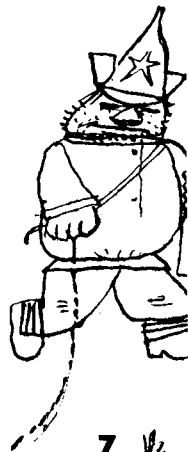
— Угу! Таких псів мают, жи йно даст понюхати протокул з Читальні, то зараз вінюсхают цалий виділ.

— То тра їхати?

— Абсолютно!

— А я си не згаджею! А ек вже дуже мус, то хоч мя вібий, абим знала, жи не їду добровольне...

— Віблю тя дес по дорозі, бо тепер на тото нема чесу.

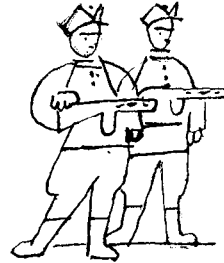
І поїхав Гриць Зозуля.

Через одну гору, другу, третю...

Як минав ліси і нетрі, то за ним летіла пісня, як підстрелена птаха:

Я повстанец, ти повстанец,
Оба смо однакі;
Уберем си в мазепинку
Лівоуш на бакир!..

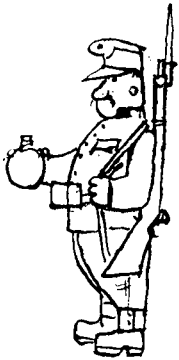
Не ходи то, комісарю,
В гори не ходи то;
Кулі штани подіравлять,
Єк бабине сито!..

Зозуля відмахувався від тих пісень і говорив:

— Що вони, сиротета, зроблет, ек їм дали такі короткі карабіни, жи стрілее си з-під пахи. Ані там візірлінії, ані багнета нема на що застромити. Єк прийде до штурми, то хоч кусай зубами...

Єк я воював за Україну на італіянцкім фронті, то кождий віфасував багнет віостренкий і флешку руму до брочака, то мав з чим йти до штурму.

А потім, ек вже вібухла правдива Україна, то я пів року був при форшпанах. На кінци був сми при піхоті, бо ек ми вкрали коні, то вертав сми додому пішки.

Так, медитуючи, заїхав Гриць Зозуля на еміграцію до Німеччини.

Там — барак направо, барак наліво, а в середні Унра. Дають скитальцям раз горох з гаферфляками, то знов гаферфляки з горохом.

Від того гороху нарід стріляе думками аж за море, а від гаферфляків форкають, як коні і бавляться в політику.

Кожний, що їхав з Краю, то вхопив собі єкус печатку: чи з Комітету, чи з Народної Торговлі, чи з Читальні. Тепер витег-

нув її з кюфера і виказує, що то він має право говорити від цалого народу.

— Мой, тра було всі ті печатки зібрати і закопати дес під Магурою, то не було би такої біди!..

Нарікав Зозуля, але не заголосно, щоби свої не вчули, бо чужим було байбардзо.

— По леграх тепер правдива Україна си зробила, є навіть свої кримінали. Партіїв є ружних повно, але найважнійші дві: одна, жи краде, а друга, жи сидит у криміналі. А потім то на переміну, тота, жи крадала, йде сидіти, а тота, жи сиділа, йде красти. Правопоредок — абсолютний!

А Уна нич, ено дивит си і записує у книшці, єкий тото нарід мудрий, ек файно танцює на сцені і під сценов та єкі красні подушки їм на презенти вишиває. Так смо Уну підперли тими подушками, жи нема страху, аби наша справа впала і розбила си на капурец. Щонайвище може си на тих подушках здрімати і заснути до поритку.

Потім то повезли Гриця Зозулю до Америки.

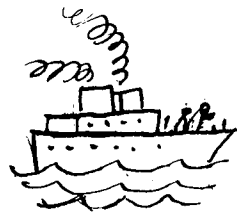
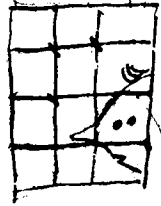
— Диви си, жінко, диви си! В Америці тиж є Просвіта! Ади, стоєт така сама, ек на образку в календари, з фахтлев у руці. Лишен вогонь не горит на дійсни, але закаменілий.

— А хати єкі стоєт, ек у Львові на ринку, але сто раз білші.

— Боженьку! Хата на хаті, ані одної стодоли!

Як вилізли з корабля, то повезли їх до спонзорів. А спонзори, коби здорові, возили їх цілий тиждень по місті і показували різні чуда.

Вечір Гриць Зозуля приходив до хати, скидав черевники, мочив ноги і говорив. Ніби до жінки, але відносилось це до цілої української еміграції:

— Чесна Єліто! Єка тота Америка велика і єка висока!

Кілко тих автомобілів, і катастрофів, жи можна би обійти малу войну. Але Просвіти такой нема! Зато кілко ружних барів, аж лечно. А кілко в кождей барі патрийотів, а кождий так си надуває, єк би єні-минут готовий дати кварту або дві крови за Україну.

Кождый такий годований, жи було би з чого тої крови націдити. Сидет єк у швармленії на позиції, кождий з пивом на байнет — авф. Йно карабінів бракує. Але дехто заміст карабіна має свою жону коло себе. Єк добра жона, то ліпше чим карабін, а чесом си трафит така, жи може бути за машингевер.

Такий тото національний фронт і така си з того годна Україна вівоювати, жи світ не видів! Єк йно прийде відповідний чес, то, єк душу — ціло ми положим, то така си з того гора з салом назбирає, жи ворог відступит без битви.

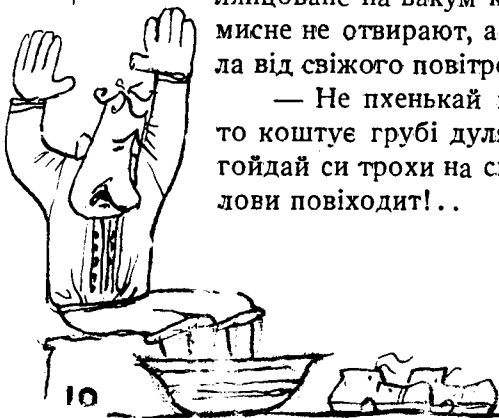
По тих словах звертав си до жінки:

— А ти чого си похнюпила?

— Додому хочу...

— Ей, небого, тобі навит Америков не догодиш! Та ти йно диви си, єке тут всьо фayne та й віглянцоване на вакум клінер! Ади, навит вікна си навмисне не отвирают, аби си фарба на стінах не псувала від свіжого повітре.

— Не пхенькай і не смаркай над карпетом, бо то коштує грубі дуляри! Ліпше піди на порч і погойдай си трохи на спренжині, то ти всьо пuste з голови повіходит!..

ЛИСТ ДО СТАРОГО КРАЮ

Пишут до мене у листі из Краю:
„Напишіт нам правдиво, ек ваше поводзене в Америці, бо тут ружно говорет“.

На тот лист я сів і відписав:

Поводзене в Америці маю, жи не мож сказати аби зле, але аби добре, то тиж не присегну.

Їсти є доста всього, але я хожу цілий день голоден, бо мя дохтір поставив на даету, абим не мав за-богато холеросторолю.

Убрати си є в що, і нема в що . . . Адіт моя жона має два клазети забиті сукенками, а фурт скузує си, жи вона гола і боса.

Хату тиж маю власну, і ніби не маю, бо записана на банок. За трицет років, ек дожию, то перепишут на мене.

Кару — тиж маю, і не маю. Записана на кредитівку, а ек сплачу, то буде моя, але не буде вже чим їхати.

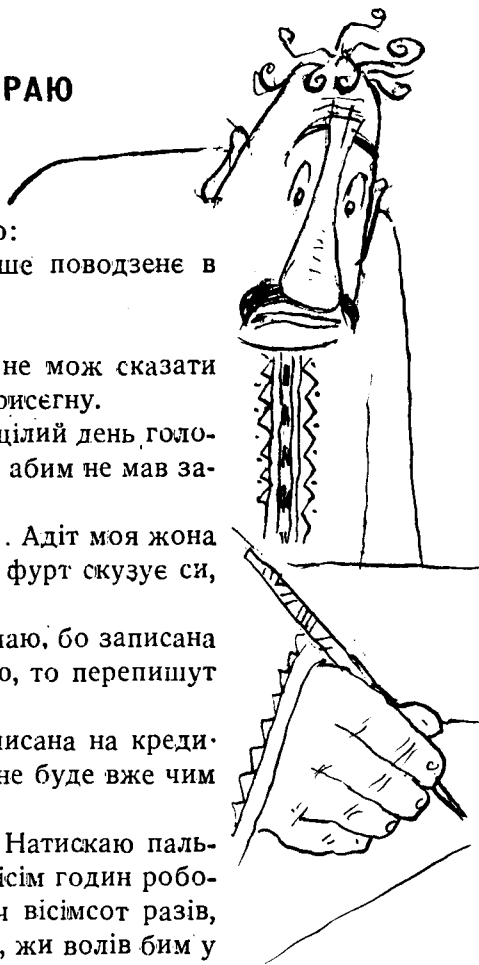
Роботу маю легку, бо на дайні. Натискаю пальцьом на шпindelь — і то всьо. На вісім годин роботи тра натиснути двацет вісім тисеч вісімсот разів, що найменше. Палец ми так здеревіє, жи волів бим у Краю цілий день молотити.

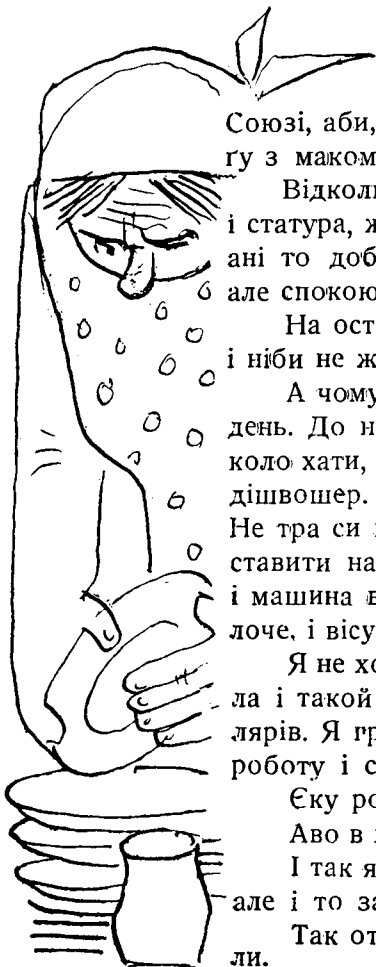
За тото маю добрі гроші, але ї не маю, бо всьо йде на ружні сплати.

Тому не гадайте, жи я богатий, але бідний я тиж не є, бо, адіт, маю навит свого дохторі.

Не бійте си, на здоровли ми нич не бракує, і хоч не слабую, то фурт екіс пігувки заживаю і заживаю.

Забеспечене тиж маю добре, і в Проведіни, і в

Союзи, аби, ек умру, жона з того мала. Але вона фігу з маком буде мати, бо всьо піде на погребники.

Відколи я в Америці, то всьо си на мині змінило: і статура, жи я ані грубий, ані сухий. І натура, бо я ані то добрий, ані то злий. Нервовий я тиж не є, але спокою в середині тиж не маю.

На остатку, то так вийшло, жи я ніби і жонатий, і ніби не жонатий.

А чому так? Бо, адіт, я роблю наніч, а жона на-день. До недавна не ходила на роботу, крутила си коло хати, але екас мара намовила єї, аби си купила дїшвошер. То така машина, жи сама горшки мие. Не тра си мучити, згинати си, хляпати, тра йно поставити на купу до машини, потиснути електрику і машина всьо сама зробит. І віміє на чисто, і сполоче, і вісушит.

Я не хотів того на очи видіти, але жона си вперла і такой купила. Коштувало щос коло двіста дуклярів. Я гроші на того не дав, то вона знайшла си роботу і сплачує.

Єку роботу, спитаєте си.

Аво в жидівській риставрації горшки мие...

І так я свою жону, ек виджу, то раз на тиждень, але і то заботато.

Так ото нам поводит си в Америці, аби сте знали.

БУЛЬБАНИ

Булбанів було доста в кождім селі. Такому, жи з того кореня вродив си, було одно важне, аби напхати черво; нич білше єго не интересовало і до нічого білше в громаді не прикладав си.

Він то, ще перед войнов, казав, жи ніхто єго „з хлопа не скине“ і був у тім переконаний, аж прийшли такі, жи скинули...

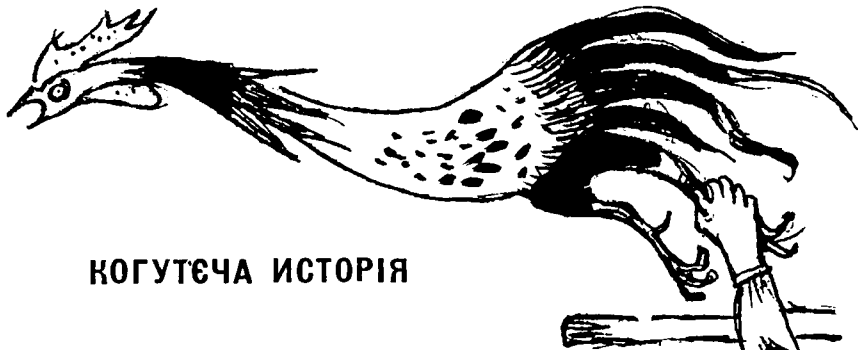
Булбани мают одно користне, жи твердої натури і годні перебути найгірші чеси і найбільшу неволю, аби йно мали трохи бульби.

На еміграції їх небогато, бо вперли си — не хотіли їхати, хіба декого привезли примусово.

КОГУТЄЧА ІСТОРІЯ

Каже до мене жона:

— У Краю було ще одно добре, жи не тра було їхати кудис на вакації за свіжим люфтом.

— Ая, правда истинна, люфту мали смо аж забогато. Хоч би посадив тисечу жидків, аби тот люфт гет відихали, то би не відихали навіт до судного дне.

Потім то из жонов згадували смо тих панів, жи приездили до нас на літо. Одного по другім, ек спацірували по горах, пили сиру жентицю і плуцями хапали свіже повітре, кілко лише хто міг.

Одного року приїхав був екийс радца из самого Станислава. Був такий дуже нервовий, жи вночи, ек у селі дес запіяв когут, то зараз будив си і вже не спав до самого раня. А рано давав газдині два злоті і казав:

— Проше купіць тего когута, бо я ні могі спаць до холери.

Але, що газдиня купит когута, заріже і зварит панови на росул, то на другу ніч екийс другий когут піе. І так щодне, фурт газдиня бігала по селі і купувала, де який когут був.

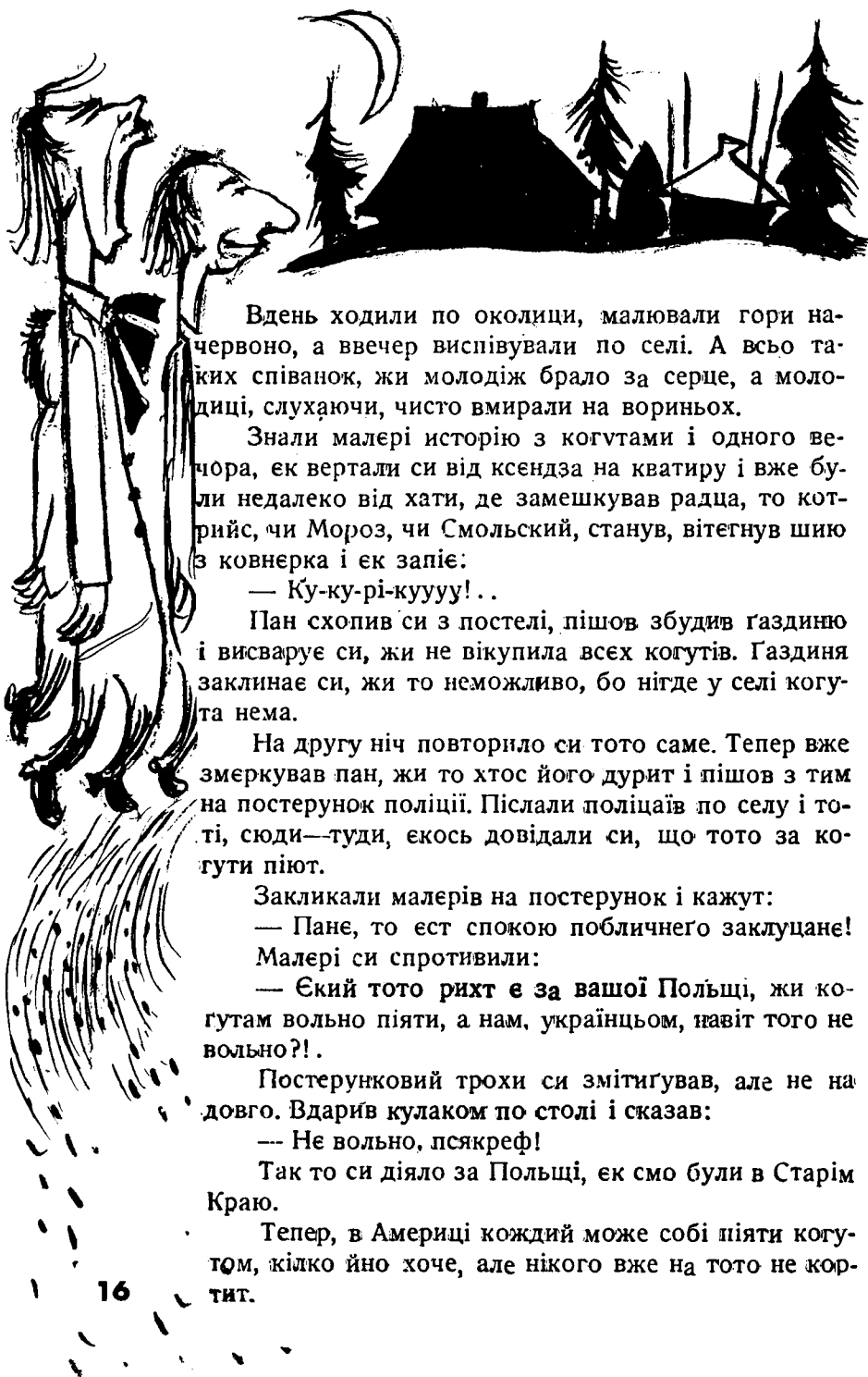
Перших днів приносила д'хаті і різала, але потім, то вже панови було забогато того росолу, то давав пів золотого, аби когута дес поза село віднести. Де хто мав еку фамелію, жи сиділа оподалик села на горах, то ніс туди когута на переховане.

Так то позбув си пан всех когутів і вже міг уночи спати спокійно до самого раня.

У тот час були у селі молоді малері з самого Львова. Мороз, Смольський, Луцик, Чорній і ще екіс, жи вже не темлю.

Вдень ходили по околиці, малювали гори на червоно, а ввечер виспівували по селі. А всьо таких співанок, жи молодіж брало за серце, а молодиці, слухаючи, чисто вмирали на вориньох.

Знали малері исторію з когутами і одного вечора, ек вертали си від ксендза на квартиру і вже були недалеко від хати, де замешкував радца, то котрийс, чи Мороз, чи Смольский, станув, вітегнув шию з ковнерка і ек запіє:

— Ку-ку-рі-куууу!..

Пан схопив си з постелі, пішов збудив газдиню і висварує си, жи не вікупила всех когутів. Газдиня заклинає си, жи то неможливо, бо нігде у селі когута нема.

На другу ніч повторило си тото саме. Тепер вже змеркував пан, жи то хтос його дурит і пішов з тим на постерунок поліції. Післали поліцаїв по селу і то-ті, сюди—туди, екось довідали си, що тото за когути піют.

Закликали малерів на постерунок і кажут:

— Пане, то ест спокою побличнего заклучане!

Малері си спротивили:

— Єкий тото рихт е за вашої Польщі, жи когутам вольно піяти, а нам, українцьом, навіт того не вольно?!

Постерунковий трохи си змітигував, але не на довго. Вдарів кулаком по столі і сказав:

— Не вольно, псякреф!

Так то си діяло за Польщі, ек смо були в Старім Краю.

Тепер, в Америці кождий може собі піяти когутом, кїлко йно хоче, але нікого вже на тото не кортит.

ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ У РОЛІ ЙОСИФА ГІРНЯКА

Тото єст, проше, так: чим лекший чоловік має джаб, тим тежче мусит робити.

Кажу вам ведлуг того, що я тиж такий легкий джаб собі надибав.

А було воно так, скажу вам, ек на протокулі.

Йду екос спацірком по Нівйорку, а сами знаєте, що ек чоловік пустит си йти по стріті, то ніколи не знає, на що і на еке си надibaє. Ек не на наглу смерть, то на екогос патрийоту, жи вам буде діру у череві наскрузь вертїти. Але я надибав си на ще инакший оксидент. На самого дирехторі від Народного Дому.

— Грицю! — каже до мене.

— Га — відзиваю си гречно.

— Хоч легку роботу?

— Ба, хто би не хотів!

— Ходи до нас на уредника.

— Ов, — кажу — не дам ради. Кілко там у вашім Народнім Домі ружних фльорів та й коридоріїв, та й публікацій, жи то тра фест уредника, аби то всьо позамітати і поклінувати.

— Ніт не то! — каже він, — на тото, жи кажеш, ми тримаємо рекордового секретарі. Для тебе маю йнакше уредоване. У тим ти будеш важніший, ек сам презус.

— Фіть! — кажу — то напевно хочете, аби я куртину стегав на сцені, ек трафит си ампреза...

— Ніт, не то! Для тебе маю ще важніший джаб. Меш бути менажером у барі.

— Яке ж то уредоване?

— Меш наливати горівку.

— То всьо?

— Всьо.

— Ова, — кажу — то не є жадна штука. Налити то я вмю і випити, ек си трафит.

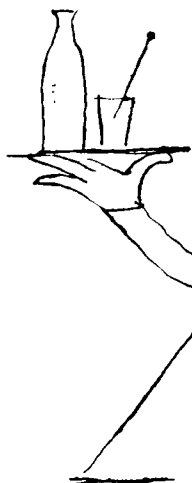
На тото дирехтор ми каже:

— Маеш наливати обективно. То значит — людьом так, собі не! Вістарчит з тебе, жи си нанюхаеш.

— То правда, — кажу — Ще ек би нюхав фурт одну, а то ек помішееш, раз таку, а раз инакшу, то тра фист голови, аби вітримала.

І так слово по слову, і я зробив си справедливий бартиндер, ек мя тут видите.

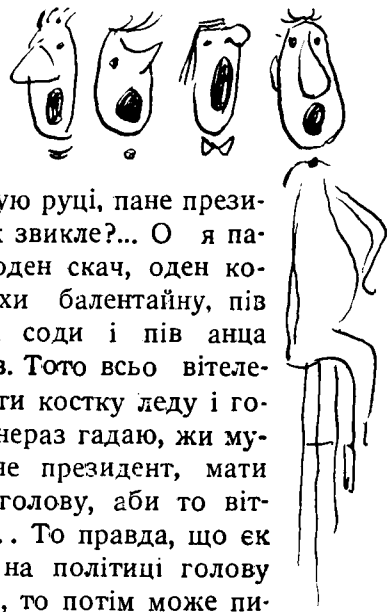
А чи то робота легка, то вам покажу. Станьте собі оздалечки коло бари і дивіт си.

— Ще вам налити? Фор розис і севен ап? То разом одинаціт... Маєте виджу, велику манколію, але не журіт си, жінка си верне. Моя тиж фурт мене страшит, жи піде від мене, але, псякров, не йде!... На здорове, дзінькую....

— Голов, містер!.. О, я вже знаю. Три крани, велике пиво і мала вода... Ек я лайкую? Безпаметно лайкую!.. Де тото в Старім Краю так було?! Де — де — де! ...Машинерія!.. Моя жона вже навит не говорит до мене, енотисне за відповідний гудзик і я вже знаю, що хоче..

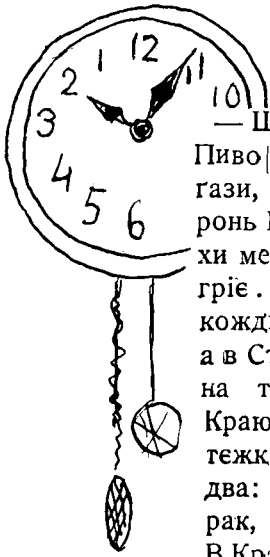

— Цілую руки, пане президент!... Єк звикле?... О я па-
метаю: оден скач, оден ко-
няк, трохи балентайну, пів
дитронії, соди і пів анца
дріжджів. Тото всьо вітеле-
пати, дати костку леду і го-
тово. Я нераз гадаю, жи му-
сите, пане президент, мати
кінську голову, аби то віт-
римала!.. То правда, що єк
чоловік на політиці голову
загартує, то потім може пи-
ти єку хоче, всьо єдно, єк би
воду пив.

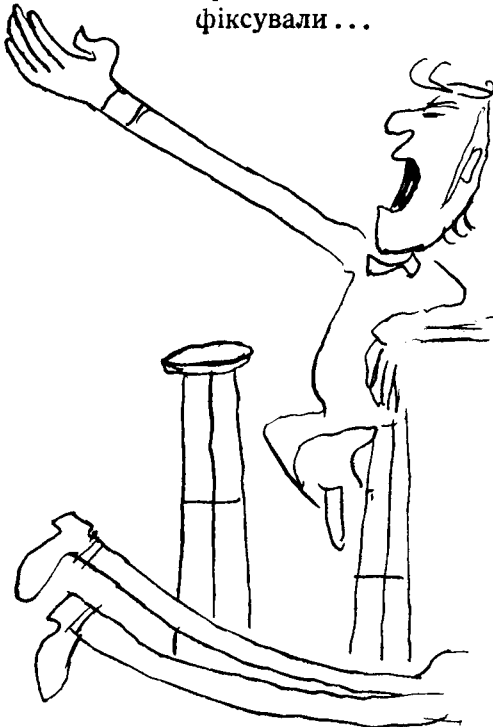
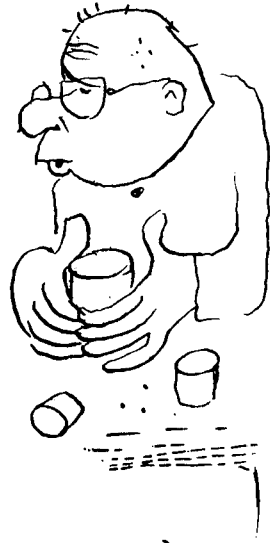
— Фор розес і севен ап?
Разом одинаціт. А чи вона,
шелъма, варта того, аби сте
через неї кілька си страче-
ли? Вже от другу петку мі-
неете... Єно не плачте про-
сто над келішком, бо потім
скажете, що я вам води до
горівки налив... Дзенкую,
на здоровечко!..

— Єк си маєте, пане пись-
менник! Ганц чисту? Я тиж
кажу, що найліпше, то чи-
ста... Хто? Тоті, що там
співають у куті?... То, з ТИХ,
знаєте... Ще будут так га-
лайкати з годину, бо потім
приходить з ТАМТИХ, то во-
ни не хотет си здибати...

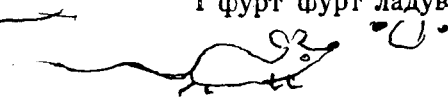

— Що си зичите, містер? ..
Пиво|за-зимне? Ов, ек маєте
гази, то зимне не мож, бо-
ронь Боже! Потримайте тро-
хи межи долоңема, то си за-
гріє... та де-де-де!.. Тут то
кождий має свого дохторі,
а в Старім Краю хто міг собі
на таке позволити?!... В
Краю то навит за хоробу
тежко було... А тут 'раз-
два: гази, кваси, верид чи
рак, най Пан Біг боронит!..
В Краю чоловік в переважній
частини вмирав на середину, і
то сам без дохтсрі... То
правда!.. Потім навит не
фіксували...

— Не кричт так, не кри-
чт, вже йду!.. Три джїни і
штири води? Четверта ко-
му?.. Тому, що під стіль-
чиком?.. Ніт, не випю з ва-
ми, декую за трактамент, мо-
же йнакшим разом... Та, за-
співати з вами можу, йно
екоїс недовгої, бо маю уре-
дуванє...

При каноні стояв
І фурт фурт ладував...

— Ще пану оден закалатати? Капнути до того вермуту? .. То правда, що з вер-

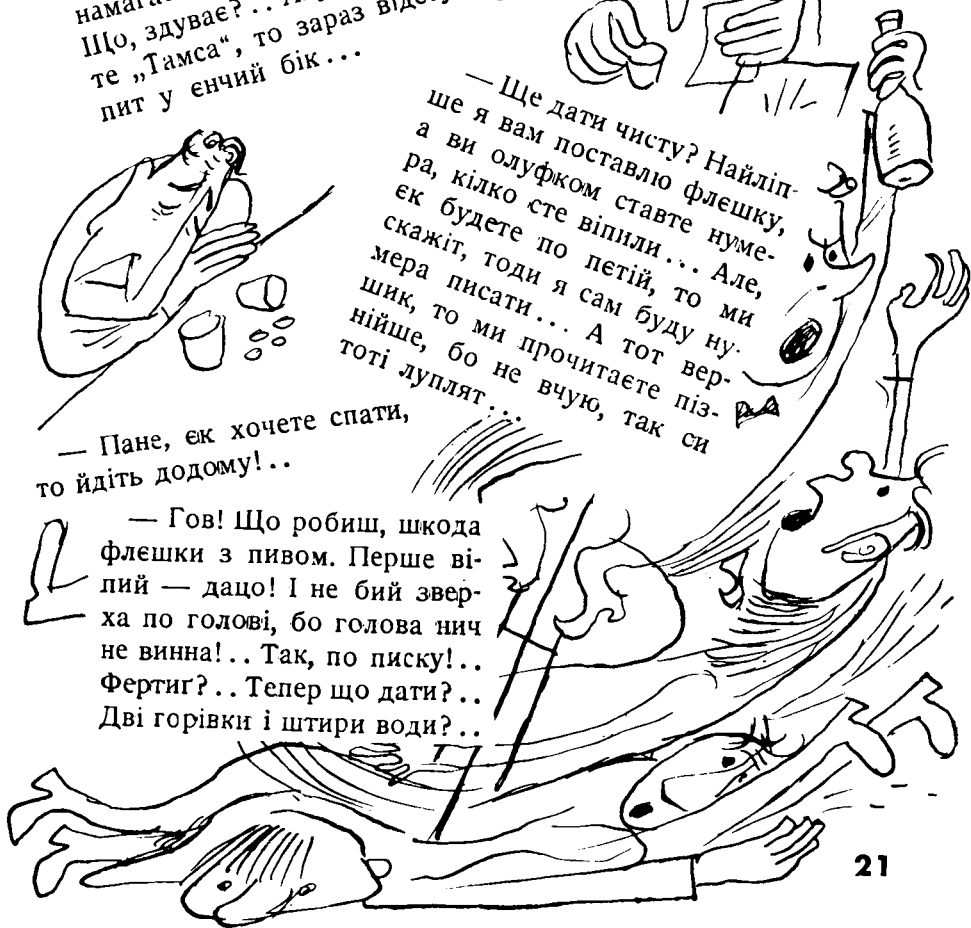
мутом так не здуває... О, о, я то знаю, ек то тежко орати національну ниву... То не дай, Господи!.. Та й то аби нива ек нива, а то саме камінюче...! А ще, екби орав плугом, а то тра носом намагати... Я то розумію!.. Що, здуває?.. Ану спробуйте „Тамса“, то зараз відступит у енчий бік...

— Пане, ек хочете спати, то йдїть додому!..

— Гов! Що робиш, шкода флешки з пивом. Перше вілий — дацо! І не бий зверху по голові, бо голова нич не винна!.. Так, по писку!.. Фертиг?.. Тепер що дати?.. Дві горівки і штири води?..

— Ще дати чисту? Найліпше я вам поставлю флешку, а ви олуфком ставте нумера, кілко сте віпили... Але, ек будете по петій, то мискажіт, тоди я сам буду нумера писати... А тот вершик, то ми прочитаєте пізнійше, бо не вчюк, так си тоті дуплят...

— Єк кажете, містер?.. Та де-де-де!.. В Краю такого кара коло карі... А в Краю що?.. Хіба пес перебіг, або курка, а чесом баба з бане-ком... А тут: шур — туди, гур — тамтуди, шур — гур, трафф!.. І вже є ексидент готовий на місци і два трупи готові до раю!.. А в Краю, то мусів добре си намучити, поки був небіжчик... То, то, то... І навит не фіксували!..

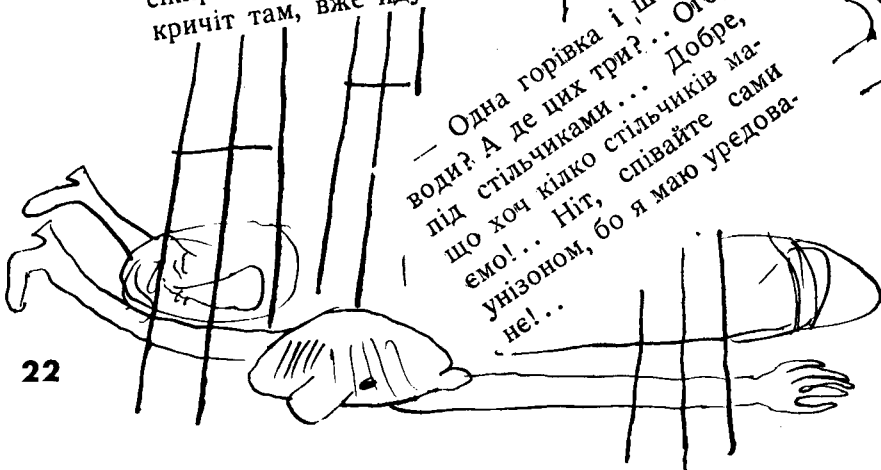
— Зараз ми прочитаєте вершик, ено ще панови за калатаю..

— Ще „Тамса“... Ой, бігме не маю!.. Ого, я знаю! Аби орати нашу народну ниву, то тра нераз добре си натегнути!... Так, і то за пі гроші!.. Я сам нераз псови від писка віднев, аби вам за сікирацію заплатити... Не кричіт там, вже йду!..

— Одна горівка і штири води? А де цих три?... Ого, під стільниками... Добре, що хоч кідко стільників маємо!.. Ніт, співайте сами унізоном, бо я маю уредова-не!..

— Зараз послухаю вершик, тимчасом віпийте... Бо, адіт, телефон дзвонит... Вже йду, йду...

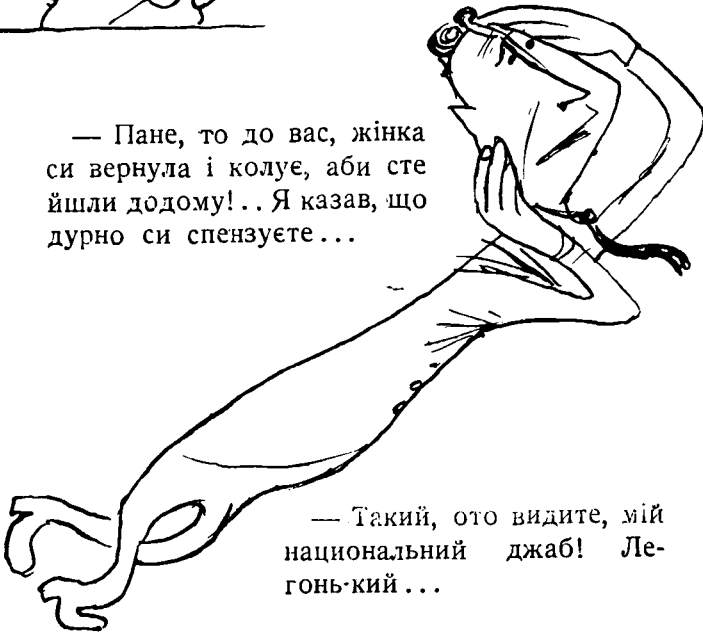
— Єк, галов? Чи є тут — хто?.. Галов?..

— Не знаю, може і до вас... Ага, вас нема... І вас нема, пане?.. Вас тиж нема?.. І вас...

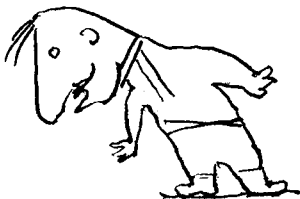
— Мизис, порожня бара!.. Кого?..

— Пане, то до вас, жінка си вернула і колує, аби сте йшли додому!.. Я казав, що дурно си спензуєте...

— Такий, ото видите, мій національний джаб! Ле-гонь-кий...

ИСТОРИЯ ДЛЯ НАУКИ

Скажу Вам историю, а Вы послушайте.

Йшло два чоловіки попри воду. Що оден, то йде сухим, а що другий, то чуй-чуй попри саму воду.

Перший каже:

— Куме, уважайте, аби сте ніг не замочили.

— Ба, чи я дурний!

Ледви тото сказав, а вже з ходаками у воді.

— Куме, та ви вже ногами у воді...

— Ба, чи я тото не виджу...

Шос его, чи засліпило, чи екас инакша мара очи заступила, бо лізе кум у воду, і то ув щораз більшу.

— Ба, ек бо маю йти, ек усюди вода.

— Куме, заверніт си!

— Ба...

А вода, ек була по кістки, то вже до колін сегає.

— Куме! Куме!..

— Ба...

Махнув руков і лізе далше. Вже вода по пояс, вже по підпахи, вже шиї сегає.

— Куме, заверніт си.

А по кумі вже йно бульки на воді...

— Буль—буль—буль...

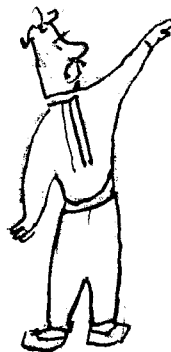

СИРОМУДРЦІ

Сиромудрці — то так, ек би сільські науковці. Були межи ними письменні альфабети, але трафив си чесом тиж такий, жи хоч письма не знав, вічитував всьо, що було в газеті написано, навіт, ек тримав еї догори-ногами.

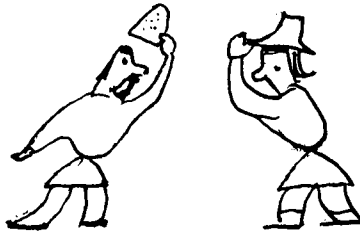
Ек два таких зійшло си, тo оден читав щос на голос, а другий слухав і казав, жи то не так. На всьо мав свій розум і своє ліпшезнавство.

Сиромудрців тепер тут наїхало доста. По більшій частини сидет по ружних барох і працюют науково; що оден надумає щос мудре, то другий моминтально заперечує.

ЗДИБАЛО СИ ДВА ЧОЛОВІКИ

Ген, давно, та ще трохи передтим, чоловік, ек витав си з чоловіком, то казав:

— Славайсу!

— Славайнавіки! — здибало си два чоловіки.

Инакше ніхто не казав, бо нарід був темний і ще не мав приписаної культури.

На всьо мав свою хлопску поведенцію, твердо тої поведенції си тримав і від старосвідского звичаю не відступав.

— Славайсу!

— Славайнавіки!

Навит жид, ек проходив селом, то говорив до людей з-під ярмурки:

— Слава Богу! ...

Инакше ніхто би его в селі не мав за чоловіка.

Так воно було може тисечу, а може й білше років, аж нагле прийшла на того зміна.

Всьо зачело си від тотих пацігорних риндикалів, може темите. Кресали топірцема по цілім краю і вігукували:

— Гаразд!

— Гаразд, пане товаришу!

Але гаразду з того не було, йно зачели наших людей замикати по криміналах. Ек-тоди зачели, то так по нинішний день ...

Потім пішла культура і зачело си розмаїтє, ек кому ліпше пасувало до особи.

— Дзін добрий, куме!

— Добридзін, пандзею!

Або:

— Мое почтеніє, господине!

То так наші кацапи, а народовці ружно ингкше:

— Кланяю ся!

— Як ся маєте?

— Дзінкую, по-середині.

Або:

— Здорові були!

— Ушановане!

Або ще так:

— Грим щісте в хату!

— Тримайте си, не дайте си!

По першій війні, зайшла на наших панів мода, аби си поважити на вазі. До того чесу то йно на селі газда ставив на вагу, вібачейте, свиню, аби знати, кілко має живої ваги.

Панам тото дуже си сподобало, бо моминтальни перехопили і сами взели си важити, аби знати, кілко хто має живої, а кілко мертвої ваги.

Кождий си тим дуже гонорував, і ек такий радца чи меценаш здибав другого, то кланели си капелюхами і казали:

— Поважений?

— Поважений!

Опруч того, то говорили ще ружно инакше:

— Цілую руці!

— Слуга понижений!

— З кооперативним привітом!

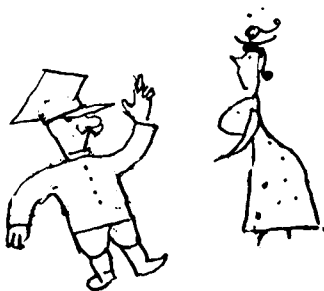
— Скоп!

— Гартуйсь!

— Адіє!

- Відерзеген!
- Бум — цик!
- Підніжок, пані докторової!
- Гай!
- Віват!

Єк прийшла тота Польща, то ще ліпша культура показала си:

- Сервус обервус!
- До зедзєня!
- Шацованє!
- Цалуйдрончки!
- Чєсьць, псякрєв!

Але чєсти не було навит за грєйцар.

А єк Тиктор зачєв видавати казєту для корови, то казали:

- Дай Боже здоровє корові!
  - Дай Боже і вам!
- А єк розходили сї, то казали:
- Дупобачєня!
  - Дозвиджєня!
  - На зломанє голови!

Потім москаль, єк прийшов, то казав:

- Как не как, таваріщ!

Пєрєїхав сї ще зо два рази по мамі і на тїм культура си кінчила.

Щє потім, то на нашу Галичину наїхали сїднєки. Хоч попереписували метрики, то кожного було спїзнати, бо казали:

- На всьо добрє!

Але добра тиж не було, бо навколо була война і тра було йти форверц рікцугом за границу.

Тоди зачала си инакша мода, бо казали:

— Слава гироям!

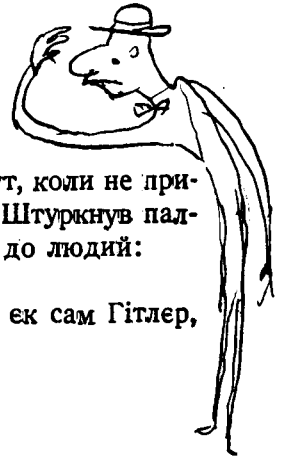
Гироям казали тому, бо тоди було багато таких, жи нам, ек то кажут, справу „загирили“.

І так тотих гироїв було щораз білше і білше, а ек приїхали до Америки, то тра було тото віцофати, бо були самі гирої, а вкладки не було кому платити.

Тепер лишили смо си без нічого і не знати, ек говорити.

Хіба так, ек було під нашов церквов на Велик-день.

Прийшов такий оден, жи то кажут, коли не при-йде до церкви, то фурт паски светет. Штуркнув пал-цьом під покришку капелюха і каже до людий:

— Голо!

А екийс махнув до нього руков, ек сам Гітлер, і відповідає:

— Воїстино, жи голо!

І так, видите, нич нам не лишило си, лиш гола, голіська культура!..

Дацо...

МОДА МОДУ ЗДОГАНЄЄ

Адїт, у цалім світі типер всьо навертає си до старої моди.

У нашім барі йден, вібачейте, поета навит коломийку до того уложив.

Куждий нині на варята
Запускає вуса —
І подібний до екогос
Светого гиндуса.

Що не кажіт, а того вже на світі було і то ще за мої памети.

Тоди то було таких штири моди.

Пірша — газдівска. Довге, по самі плечі, волосе і вуса вдолину.

Друга мода, то була австриячка: вуса закручені догори і фаврита.

Трета мода — жидівська: борода довга або коротка, ек до особи.

Четверта мода, то ксендзівска: твар чисто оголена, жи ані борода, ані вусів.

Було не раз у зимі на ярмарку, то хоч би ек хтос закутав си в кожух, то йно по самій тварі пізнати було, хто простий хлоп, а хто ксендз, хто жид, а хто, псяжров, уредова особа.

Тото було так до екогос чесу, але потім си змінило і всьо пішло на ксендзівску моду. Старий чи молодий, голив жилетков вуса, а волосе підстригав на півкрутко.

Спочетку то з таких си сміяли і казали:
— Адїт, вигледає, ек підскубана курка!..
Достоментни, ек типер сміют си з такого, жи

запускає волосє по самі плечі.

Але не помогло сміяти си і тота ксєндзівска мо-
да пішла по світі, ек зараза. Навіт, ек ставили памєт-
ник у Вашингтоні , то уфалили, аби Шевченкови по-
голити вуса. І так зробили.

Не минуло багато чесу. бо навит смо си не ог-
ленули, ек прийшла назад стара мода. Ніби така са-
ма, ек за мої памяти, ено же помішєла си пів-на-пів.
Ніби газдівска, ніби попівска, а найбільше — то жи-
дівска.

Ек був сми на вакаціях, трохи у Гантері, а трохи
на Союзівці, то люди стали до не пізнанє. Всьо ву-
сате, бородате, волохате, жи тежко розпізнати, де
зачинає си Гніздовський, а де кінчит си профєсор
Малюца.

Ек вже на таке пішло, то вартувало би щос зро-
бити тиж і з Шевченком у Вашингтоні. Най би зі-
брала си тота сама мудра комісія і вradiла, аби
Шевченкови вуса, ек си належит, пригвінтувати. Най-
би не стояв підголений, ек на публіку.

Найліпше би було зробити вуса на шрубках,
аби мож було знимати і закладати, відповідно до
потреби, чи моди.

Г У Л И

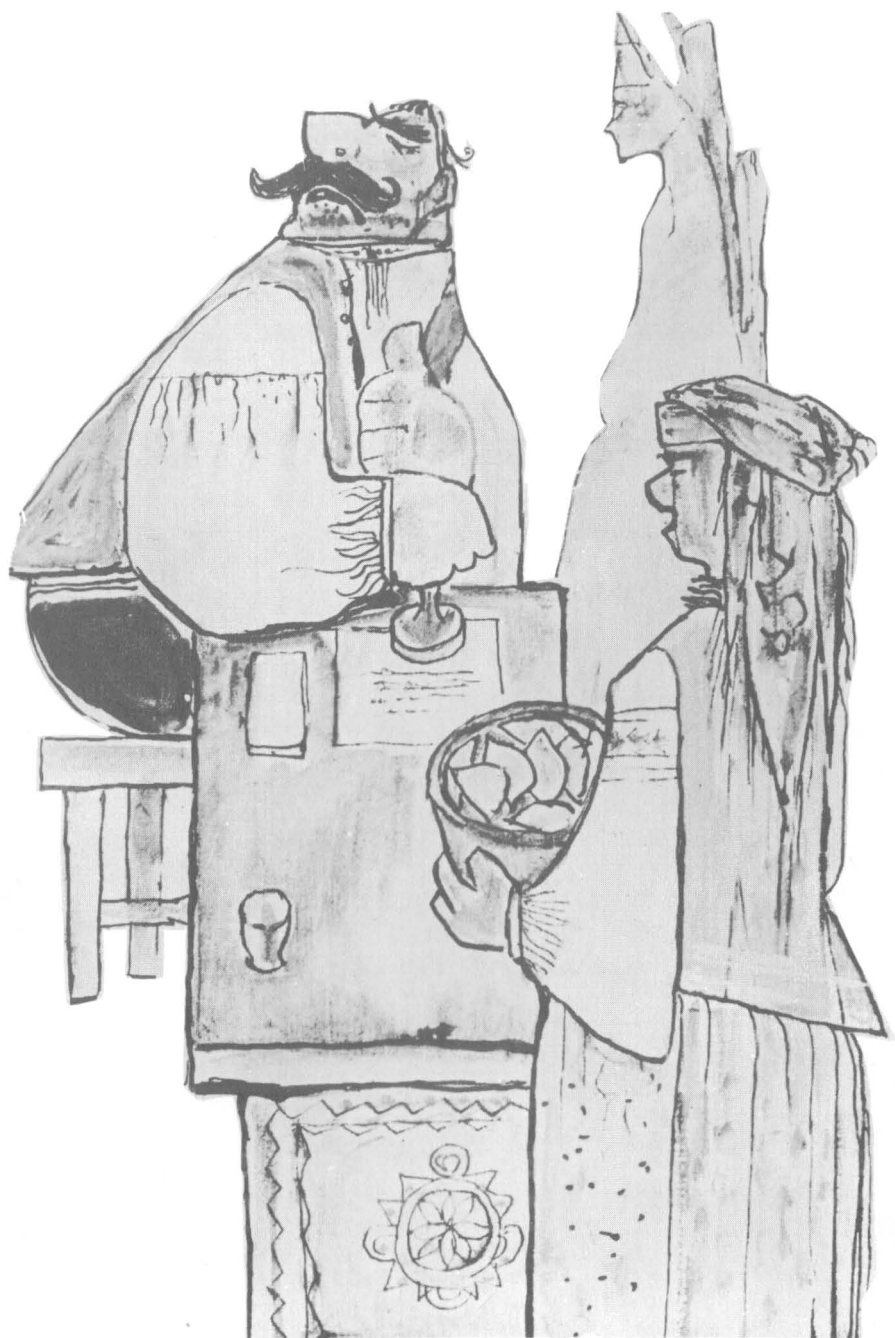
Г у л а — то був чоловік тупий, ек бритва, але стату-
ри був поважної, і через того вiбирали його в селі війтом.

Писати вмів, чи не вмів, важне було, аби знав, де
прибити печетку. Хоч би ек у тім був обiзнаний, то траф-
лєло си, жи ек прибивав екїйс жiнці печетку на сiдоштвi
моральности, то печетка вiдбила си догоринюгами. То
був видимий знак, жи тота моральнiсть у жiнки не була
цалком у поритку.

Звикле пироги у селі їли лише у недїлю, бо тоди ма-
ли жiнки чес налїпити. Оден вiйт тим у селі рiзжив си,
жи казав вiйтисi варити пироги тиж і в будний день.

Гули є ружні тепер у світі і їх називають з-панська
„нстаблiшмен“. Не йден зломив собі на тім слові, ек не
єзик, то поро, ек не поро — то характер.

ПОТОПА СВІТА У ГАНТЕРІ

Тото було, перепрашею, так:

Єкос, ек я був одного літа у Гантері, то одного дне пішов такий дощ, ек из цебра.

Ек зачело лети, то лело і лело . . .

Ек би на потопу світа заносило си.

А в ночи, то я довго не міг заснути. Моя мизис тиж не спала, фурт обертала си в лужку, то на оден бік, то на другий. Казала, жи єї щос під грудьми сперло . . .

Дес уже над раном я такой заснув і снит си мені, жи такой мае си стати правдива потопа світа, а тот дощ, жи не перестає, мае падати сорок днів і сорок ночів.

І снит се мені, жи паде і паде . . .

Паде піршого дне — сорок днів і сорок ночів, паде другого дне — сорок днів і сорок ночів, паде третьего дне — сорок днів і сорок ночів . . .

Четвертого дне війшли из свого мотелю пан маршалок Мундрі. Вони у тот час були у Гантері, рахувати. Отож війшли пан маршалок у краткованім сурдугі тай кажут, жи вони почули у собі такий голос у середині, жи такой дісни мае бути потопа. І ще тот голос ем сказав, жи вони, пан маршалок, мають бути типер за того Ною, ек стоєт написано у Старім Заповіті. І жи вони мають уратувати український нарід, жи скитає си в Америці. Єно, жи заміст корабле, чи тої арки, мае бути тот великий камінь, жи на ріці коло мотелю. Всьо тото, жи вони позбирают на камени, мае си вратувати, то най би взели з кожного гатунку по єдному, бо брати по парі, не істарчит тідко місце.

Ек тото пан маршалок сказали, то зараз пішли

і вилізли на тот камінь, а за ними поперло всьо, що жие.

Найперше попхали си тоті з ружних наших партіїв, з куждої по єдному, аби, ек Україна вісохне по потоці, було кому нове замішане чинити.

Але з тими партіяма то пішло легко. Ек зачели вони межди собов стегати йден другого из камене і пхати на саме дно, то так все поплили з водов і цавком пропали у тій потоці.

Потім то прибїгли пан дохтір Макаревич від Церковного Комитету. Гречно си з паном Кобзером перепросили і сказали, жи тра, аби з Комитету тиж хтос оден уратував си. Казали так:

— Або я йду на тот камінь, а ви лишите си, або ви си лиштейте, а я піду на камінь.

Тоди прибїгли ще всі Ключаси, аби ем тиж єдного взели на камін, аби тот файний рід тиж єкос заховав си від потоци. Пан маршалок взели єдного, але котрого, то я не знаю, бо придивлетети си не було часу.

Ще прибїгли до камені все календарники з Чикага, жи відпочивали на Кобзерівці. Зачели си дуже сварити коло камене, хто з них звар'ював, а хто йно є крейзі. Новокалендарники випихали старокалендарників, а старокалендарники гватували, жи ем традиція замочила си і важне, аби вона си вратувала від потоци.

Не знаю, ек тото було би си скінчило, але надійшли пан ридактор Качмар. Тоди пан маршалок закричели великим возгласом:

— Стап! Стап, псякров! Календар не важний, грунт, аби си нам патріярхат уратував! Лізьте, пане ридактор на камінь, проше!

На тото пан ридактор від патріярхату йно піднесли руки вгору і сказали:

— Царство мое не ест из цього світа!

Потім сіли на кару і поехали туді, ек на Лекситон.

Потім то прибїг ще пан Кулик, але, ек подивив

си, жи місце не є забото, то оказав:

— Ова! Я маю коло себе такий самий камінь, то си седу на проперті і нічієї ласки не потребую!

Прибігли ще ружні літники, але пан маршалок сказали, жи вже доста, бо камінь не вітримає. Ще йно взели пана Сагаліва, бо вони хлоп не великий, а фурт возет из собов велику кобасу з Нейварку. Веддуг того провілянту ех і взели.

Из Никифорівки то взели ще одного Мороза, бо казали, жи він тот камінь вималював із усех штирох боків, то має до нього екес право, рахувати.

Ек посідали все на камени, то вже цавком не було місце. Але, знаєте, ек воно у нас є: коли каже си, жи нема місце, аби єглу встромити, то тоди ще си мусово впхає, ек не два жиди, то зо три жінки. Так і тут стало си. Гакуратни надбігли тоті мизиси з Торонда, жи ходили до ліса на гриби, то ек увиділи, що си діє, то лишили гриби пані Кобзеровій, аби маринувала, а сами кинули си до камене. Упхали си, і то на йден бік. Ого, чую, жи камінь си перехилує... Дивлю си, а всьо паде стрімголов, я тиж паду і кричу:

— Гвавту!

А жона відзиває си:

— Чого кричиш?

— Аді паду з камене!..

А жона:

— З екого камене? Впавес из лужка — і дацо!..

НАЙЛІПША МУЗИКА НА СВІТІ

Була одна жінка, що мала чоловіка, жи дуже вночи хропів.

Терпіла вона, терпіла, а далі взяла і пішла до одного мудрого, жи був у жидів за рабіна.

Тот вислухав у чім річ, покивав головов і каже:

— Хропе?

— Ой, хропе!

— Дуже хропе?

— Дуже...

Тоди тот мудрий, жи був за рабіна, каже:

— Жінко, не нарікай, бо то є найліпша музика на світі.

Жінка си дуже здивувала, а тот каже далі:

— Єк ми не віриш, то піди і запитай си всех тих жінок, жи повдовіли і не мают чоловіків.

Жінка си трохи замислила, подекувала мудрому, пішла тихцьом додому і вже білше не нарікала.

Єк послухати, що си діє межи нашими в Америці, то вчуєте найбілше, ек щос хропе, свистит, скрипит і нич не йде гладко, ек би повинно бути.

А ек добре помислити, то ліпше, жи так є, ек би раптом затихло, замовкло і нич білше не діяло си.

О НАЦІОНАЛНІЙ ЗЛОСТИ

Кілко пишут по казетах о націоналнім гонорі, чи о націоналній консолиданції, а ніхто нич не напише о націоналній злости. Тота злість є дуже важна і в нашім народі грає першу скрипку. Де нема тої злости, то там нема ані гонору, ані консолиданції.

Дайминато — за Польщі:

Дрочили си з нами поляки, заборонели грати представліня, то їм на злість, у кождім селі грали, ек не „Натавку Полтавку“, то ек ус енчу кумедію. А всьо на-злість полякам, хоч не оден потім „Свата-не на Гончарівці“ у криміналі відпокутував.

Не хотіли поляки, аби ми закладали корпоративи, то ми їм на-злість такі корпоративи в кождім селі поуоставлели, жи аж з Англії приїздили подивити си.

Покасували по школах український язык, то ми собі свою Рідну Школу поставили, жи аж диво!

І так на кождім кроці на-злість ріс у силу, бо го злість розпирала.

А нині — подивіт си:

Ек є у нас ще мелниківці, то на-злість бандерівцям. А бандерівці тримают си на злість уенрадівцям, а уенрадівці на-злість гетманцям. Гетманці внов-ки на-злість сицилістам, а сицилісти на-злість нациналістам, і так без кінце.

В однім місті надумали будувати школу коло церкви. Деякі противили си, жи школи не треба, бо де тільки дулярів назбирати, ек громада мала. На тім пункті посварили си і тоті, жи були в комітеті, взлостили си і ек потиснули, то назбирали білше,

ек було треба.

Але ек приступили до будови, то вийшла нова сварка, аби школу не будувати на повздовж, ек було віроблено у плянах, але на повперек. Так на тім погризли си, жи поділили си на два комітети. Одні вже збудували на повздовж, а другі збирают гроші і будут будувати на повперек.

Ото, ек видите, то спочетку не було гроший на одну школу, але ек взела за печінку тота націонална злість, то будуют аж дві школи.

Я гадаю, жи навіт три школи є нині замало, аби наші дітиска навчити рідного езика. Ніхто до того занадто си не прикладає. Але, ек би прийшла нова конституція, жи не позволела би говорити по-українски, бо тоди би на-злість всьо учило си мови, аж гей!

Не лише у школі, але і дома, і не лише дома, але і в церкві!..

Бо ті церкви тиж — хто будовав?

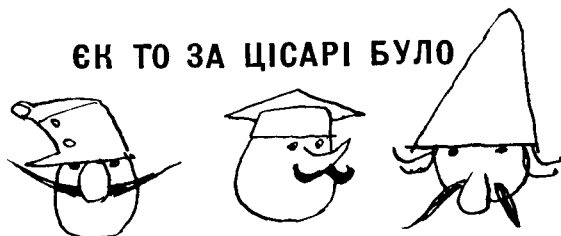
Подивіт си у церковні протокули, то пізнаете, жи по більші части церкви у Америці і Канаді будували у злости.

Одні католики на-злість другим, другі на-злість православним, тоті на-злість автокифальним, а автокифальні на-злість староприбулим, а вони на-злість східнекам, екі знов на-злість західнекам, а західнеки на-злість лемкам, а тоті на-злість карпаторусинам і так без кінце...

Відав тому то, хоч тілки тих церков набудували, кілко вівтарів узолотили, иконостасів наставили, а Миру Божого над нами не було та й по сегодни нема...

ЄК ТО ЗА ЦІСАРІ БУЛО

Ще ек світом крутили високі маєстати, ружні цісарі, а цісарами крутили цісареві, чи Тересія, чи Лисавета, то тоди, ек комус віпало, жи обходив юбілеуш, то такому причіпали до блюзи менталь.

О тім навит у пісни си співало:

Наш пан цісар й цісарева
Стали си питати,
Єкі би то ще менталі
Русинам роздати.

А було тих менталів три клясі. Бо то, рахувати, в тотих чесах було так, жи всьо ділило си на три клясі.

Навит нарід ділив си, на:

перша кляса — німців,
друга кляса — поляків
і трета кляса — русинів.

Українців ще тоди цалком на світі не було, бо ще не було Кубійовича, аби їх порахував у анцикльопедії.

Або ек хтос тоди мусів їхати, чи то до Львова, чи Відні, то тиж оден сідав до вагону першої кляси, инчий до вагону другої кляси, а ще инчий до третої кляси.

Була ще екстра четверта кляса, але того, ек казали — „пішки на палици“.

Ба, але тоті, жи йшли пішки, то тиж мали свої три кляси:

Перша кляса — у чоботах,
Друга кляса — босаком, а чоботи на палици
і трета кляса — босаком, а чоботи у шевце.

Ек тото всьо було поділене стрікте на кляси, то менталі тиж мали свої три кляси:

Перша кляса — менталь золотий,
друга кляса — менталь срібний
і трета кляса — менталь мосендзовий.

Всьо залежало не так від того, еку мав заслугу, але білше від того, еку через наші послы протекцію мав у Відни.

Так воно, видите, було, ек над нами панували цісарі і цісареві. Але потім, ек цісареві повмирали від ружних „шпіндлів затроених“, а на пісарі тиж прийшов капурис і ліворуція, то з тими менталями тиж си скінчило, бо вже не було кому білше їх штемплєм відбивати.

Всьо си тоди скапарило і вже на нарід, і на всьо инше пішла одна кляса: тота трета...

П О Ю Щ І Я

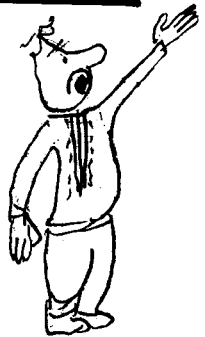
По ю щ і я — були в нас у кождім селі такі самі.

Ставали в церкві коло дека і помагали співати: чи то „попеченіє“, чи кондаки, чи то апостола — „отпавло-чтеніє“.

Співали кождий своєм голосом: козячим, або бара-нячим, або цялячим, або телячим, рахувати — ек до особи.

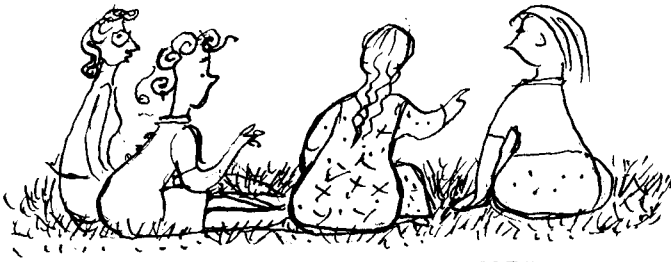
Такі були тоті „попіющія“ у Старім Краю, такі самі-сінькі е ще сеюдни тут в кождім місті і в кождій парафії. Нич ані раз си не змінило.

Хіба тото одно — жи кождий тепер у краватці.

ЄКІ ТО ТИПЕР ДІТИ МУДРІ

Так си світ обернув, жи типер все діти — не ек діти, але самі мудрі соломони, одно в одно.

Звиклі діти, ек було колис, вже білше си не родет, єно самі справедливі євгенії.

Таке тото одно из другим мудре, жи не описати.

Єкос сидю я над возером на Діброві, а поруч сидет собі, ек квочечки, ружні мами, і кожда за поретком віхвалює свою дитину.

Одна каже:

— Мій буде футболістом, бо вчєра, ек мя колпнув у кістку, то до ниньки чую.

— Агі, такий смаркач!

— Єкий він смаркач? Та він уже на другим році кіндергарденту.

— Ов!

Але друга не стерпіла і собі хвалит си:

— Мій ще до школи не ходит, а вже рахує поангелски до 100.

— А по-нашому не вміє?

— Вміє, аж до п'єт.

А ще єкас відзиває си:

— А моя Єленка так юж грає на фортипляні, жи навит нутів не потрибує. Всьо з памети. Навит пані Тарнавска си дивує і каже, жи такого не виділа, відколи жие.

— О, моя пані, а мій Зорелевостислав ще писати не вміє, а вже спелінх надурх знаєт.

А єкас повнолица аж руками сплеснула:

— Цуд цуденний, еке типер тото мудре си родит. Адіт, мій ще не має пів року, а вже за груди бере руков, ек старий.

На то єкас подовгаста мама каже:

— Мій Макс і ек намалював портрет Франка, то най си пан Мороз сховає.

— А з вусами, чи без вусів?

— Адіт, з вусами, бо ек би без вусів, то вігледав би на Шевченка.

А екас тихенко відзиває си:

— А мій то має покликане. Возме си кошичок і ходит межди госці за колектов.

— Ова! Мій білше надає си до політики. Питаю си его: „ти кого білше любиш — тата чи маму?“ А він навит не подумав і каже: „Того, хто дасть білше“.

— Золота дитина!

Так хвалет си одна повперед другої, аж екас питає си:

— А ек там ваша Мері в школі?

— Навит не питайте си. Таку має дурну навчительку, жи страх.

— Та не кажіт . . .

— Бігме, жи дурна. Мері сама тото сказала, а моя дитина ніколи ще мені не збрехала.

На тото екас відзиває си:

— Я з мойов Цюцюньков маю тото саме: недобра, тумановата, непосидюща, криклива . . .

— Хто, Цюцюнька?

— Та що ви, пані? Не Цюцюнька, але єї навчителька.

— Ой, то правда. Такі тоті навчительки в Гаме-риці розпущені і розбещені, жи раз! І нема на них кари! . .

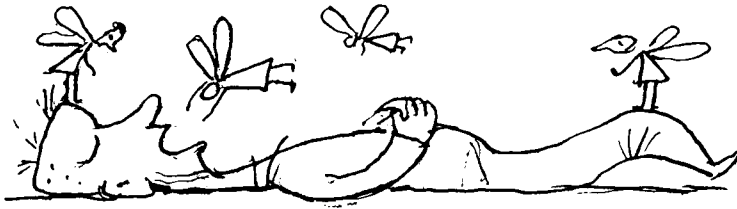
— Най би таку поставив до кута на пів години, то може би прийшла до розуму.

Так собі ото сиділи, на навчителів псьочили, а діти свої фалили і фурт ено фалили, а я собі сидів, слухав і слухав, та й у своїй дурній голові меркував.

— Ек тото є, жи типер самі мудрі діти і соломони ростут, а тілко богато ходит по світі варятів. Звідки вони си берут?

Навіт у газеті пише, жи не вістарчєє шпиталів, аби ех усєх під дозором тримати.

ЄК МУДРІ ДУМКИ ЛІТАЮТ У ПОВІТРИ

Є такі мудрі думки, жи не мают своєї голови. Літают люзом у повітрі і єк натрафлет на відповідну голову, то пхают си до середини. Тоди тот, жи його голова, дивує си, звідки він нагле так помудрів.

Не гарантую вам, єк така мудра думка дістає си до голови. Чи крузь дерку в носі, чи вухом, чи такой паде просто з люфту до хавки, єк чоловік забуде примкнути.

У нас є навит такі науковці, жи єк леже спати, то навмисно лишає рот отвором, аби му щонайбільше ружних мудрих думок у сні нападало. Трафляє си, жи потім такий науковец збере тото і файно відрукує, єк тот Чорторинский, у книшці.

Ще буває, жи така думка натрафит на тісну голову і довго си тамки не втримає. Або влетит єдним вухом, розглєне си і шос си єї в середині не сподобає, то моминтально вилазит другим вухом.

Ще лучит си таке, жи думка впаде єкомус патриїоті єк муха до пива. Чоловік возьме і віп'є, а вона єму моминтально єк свічка у голові си засвітит. Відтоди ме ходити з таков свічков у голові ги крейзі і довго ме єкус науку межди нарід віпускати і навіт не спостереже, жи тота свічка давно вже си згасила і вже не світит, йню коптит.

Нарід си потім дивує, жи то від фабрики, чи від Форда так накоптіло, а то димит просто з якоїс національної бари на Гемтремку.

Мені найбільше ружних думок налазит на голову, єк лежу у постіль і не можу заснути, бом си розмаїтої „Свободи“ начитав. Воно навит нездорово від-

разу спати, ек перед тим чоловік начитає си української газети. Мусит си того всьо у хлопі в середині перетравити, ек у корові. Тра всекі артикули пережувати, пережвекати, аж поки си не відригне. Тоди вже або спи, або диви си, чи не літає попід суфітом екає мудра думка, жи вартувало би пустити до голови, аби було що людьом у „Лісі“ сказати.

Єкос ото лежу я, і лежу я, аж чую екає думка до голови си пхає. Лізе і пищит:

— Мой, пусти!

— Ти що за єдна?

— Я думка — „було — не було“.

— Що мудрого скажеш?

— Скажу, жи цала наша, вібачте, політика, утримує си на тім „було не було“. Від Австрії, почерез Дивізію, аж по Патріярхат. Фурт — тото „було не було“ . . .

— На тім „було не було“, то ек навит би програв, то йно пів на пів. Хоч навіт ек на „було“ не війде нам у поритку, то на „не було“ завше віграємо . . .

Так, адіт, стало си тиж з тим Запатріярхатом. Пустили си на „було не було“ і хоч „було“ не є, то „не було“ маєм велике, ек бик.

— Але кажут, жи не тра спускати надії, бо ще може з того щос бути, бо до того взела си горечково наша молодіж. А тепер то у світі молодіж грає першу скрипку, чи то гітару, бо така мода настала.

Таке мені сказала, ек я лег на спружини, але до голови влізла ми ще инакша, відав дурна думка:

Єк тото є, жи ек я, чи ви, жи єдної старшої, мовити, редигенерації, були ще молоді; то нам фурт казали, жи тра слухати старших, а тепер, ек ми сами старші, то кажут, жи тра слухати молодих . . .

У тім є єкийєс фелір, жи від нього терпит цілий нарід, а переважно люди.

О СИРОМУДРЦЯХ І ТИМ ПОДОБНИХ

В Америці межи нашим народом дурних нема, бо такі лишили си в Краю. Мудрих тиж нема, бо не богато їх було та й тоті повимирали. Єк ще екій сирота ходит по світі, то вже на меритурі і ніхто его не слухає.

Тепер лишень одна порода лишила си, а то сиромудрі.

Всюди вони верх узели, і в політиці, і в барох, і в комитетах, і в газетах.

Самі такі, жи єк каже пословице:

„Єкої ти мені не грай, а я тобі наповперек.“

Єкос прислали нам нового священика, а тот на почеток скликав нараду, аби порозуміти си з людями, що і єк потрібно найперше зробити. Посходили си на сали, і, поки священик з'євив си, щос радили межи собов.

Прийшов священик:

— Слава Исусу!

— Слава на віки...

Привитав си, єк звикле, і хоче щос говорити, але екійс йому перебив:

— Шкода, фадер, вашого говореня, ми вже і так всьо на протів уфалили.

— Єк ви могли уфалити на протів, єк ще не знаєте, що я му говорити.

— То наша річ, фадер, шкода чесу тратити.

І так такой нічого з тої наради не війшло.

А з чого пішло, гадаете?

З того, жи священик був лисий, єк коліно і людам си не сподобав.

Казали:

— Адіт, світити ме на всю церков, єк екій ліхтар.

— Ліхтара нам не тра, бо й так недавно нові смо посправлели

— Єк би був єпископом, то би си хоч чес до чесу мітров накрив.

— Навит аби не був лисий, то нам не надає си, бо він з тих скиталців. По-ангелски ме калічити і молодіж до нього не ме горнути си.

— Хоч би си і горнула, то бескетболу з ними не заграє, бо си не розуміє.

— Бінга тиж не припильнує і Сестрицтво годно си розлізти.

Але екийс оден каже:

— Я з фадром говорив, він доста розумний. Сказати би, трохи такий, а трохи екийс енакший.

— Бо напевно крутій. Такого нам не потрібно!..

Так було з тим лисим священником і акурат так є у нас всюди і ще деінде.

Що би не робило си, то зараз найде си екийс сиромудрий, жи буде напротів.

Навит, аби светого живцьом з неба стегнув, то скаже, жи не надає си, бо має завелику бороду...

Ф У Д У Л И

Фудулами в нас називали таких, жи дерли носа повище хмари.

Такий ходив гонорний, запишнений і дивив си згори на такого, жи, або мав два-три морги ґрунту, або чимос енчим фудулі не дорівнював.

Або фудулиха, ек ішла селом, то шуміло за нею димками, аж порох си курив.

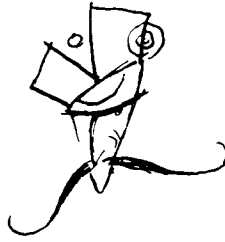
Був оден, жи не мав ані маєтку, ані чобіт, йно ходаки, але носа задирав високо, не знати чоґо. Запитали си йго, чоґо так си фудулит, то відповів, жи має чоґо, бо він з княжого роду. І вірахував на пальцох, жи тот его рід сеґає аж до самого Рурика. Вмів напаметь сказати исторію України, хоч не вмів ані читати, ані писати.

З роду фудулів тепер у Америці не богато си лишило. Вони з народом си не мішеют, бо кождий купив собі хату дес на скраю міста. До такого навіт з коледов не ідут, бо не знаот де.

ЄК БУЛО ЗА УСУСУСІВ?

Тото зачело си від Сараєва.

Потім, ек пішло, то закінчило си, вібачейте, тиж Сараєвом.

Але межі одним Сараєвом і межі другим — то були тоті Усусуси.

Пішло від того, жи оголосили:

**„Хто живий, ставай,
Зборонити Край!..“**

Тоди до Стрия збігли си ружні свідомі аліменти. Там єдних зробили усусусами, а других — нагнали д'хаті, бо ще були замалі до карабіна і до дівки.

Тоті, жи лишили си, то так хотіли воювати, аж тресли си. Але їх перше повезли на Карпацку Україну, хоч там Карпацкої України ще не було. Тра було аби їх навчили егзецирки і салютирки.

Там трохи їх вімуштрували і післали маршрутом на Маківку. Били си там наші усусуси, ек вільви, а найбілше била си Степанівна. Рубала моцкалів, ек капусту, аж цісар у Відни дивував си і тішив си, жи має таке войсько.

А цар Миколушка дуже тим зажурив си і наказав рікцуг з Карпатів.

Тоди усусуси пішли на Розвадів, з Розвадова до Бережан, а з Бережан до кадри. З ними був оден хорунжий, жи називав си Осип і був такий специфіндер, жи ще не дійшли до єкогос села, а він вже там мав екстра дівчину.

На самім переді, то все їхав Гриць Коссак, жи був старшим отаманом. Тот, ек йно усусуси задріма-

ли, то зараз їх будив:

„Хлопці, алірім,
Гей вставайте,
Юж найвищий чес!..“

Хлопці тоди хапали куждий за карабін і співали:

„Мисто бою
Сідо бою
Підемо всі раз..“

Всьо відбувало си достоментни, ек у екім пред-
ставліню, де ніхто нич не говорит, лишен співає, спі-
ває і співає...

„Ек ішли в бій, то співали,
І зо співом умирали..“

Навіт був оден такий, жи вже згинув, а ще спі-
вав:

„Злетіла куля понад гору
Та й ударила у грудь мою.
Потекла кровця річенькою,
Аж до бистрого, до Дунаю..“

Але з тим Дунаєм, то вже не була дійсна правда,
бо навіт ек усусуси були на Карпацкій Україні, то до
Дунаю було ше далеко.

Кождий усусус мав на однім рамени карабін, а
на другім рамени екус файну дівчину.

По самій середині кождий другий носив екус
мандоліну, або гітару. Ек не стрілев з карабіна, то
щипав і пштикав собі на мандоліні.

А були такі, жи ем самого пштикання не було
доста, то вони зачели укладати ружні нові співанки,
аби нарід мав шо співати на цалих сто років. У тім
найбільше заслужили си Льоньо Купчинский, Михай-
ло Лепкий і Ромко Гайворонский.

На переді чесом тиж їхав Цяпка, жи:

„Був хлопець, як сметана,
Бо мав рангу капітана...“

Фурт дивив си у мапу, аби усусуси дес не заблу-
дили. Але у мапу насліпо не вірив, бо ще питав си
по дорозі кожної дівки і кожної молодиці, чи ще да-
леко їхати раз просто на Україну, а раз до позаду.

Але на Велику Україну такої доїхали, хоч з того
все галичанки дуже си зажурили. Але, як війна, то
війна, ніхто не міг дивити си на то, що бабам си
невподобало.

На Великій Україні, то вже не воювали, бо не
було з ким, але добре ем си поводило, бо як їхали
назад, то аж плакали:

„Бо кожний кидав дівчину,
Навтих широких,
Навтих розлогих степах...“

Потім били си підо Львовом, били си і били си,
аж:

„Стояти не було сили...“

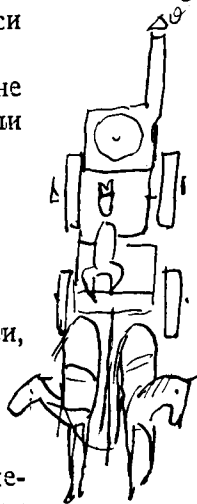
Тоди віцофали си поза Збруч. Як тот Збруч пе-
реходили, то дуже си журили і співали, жи ще си
вернут.

І вернули си. Почирез Київ — просто до Аме-
рики...

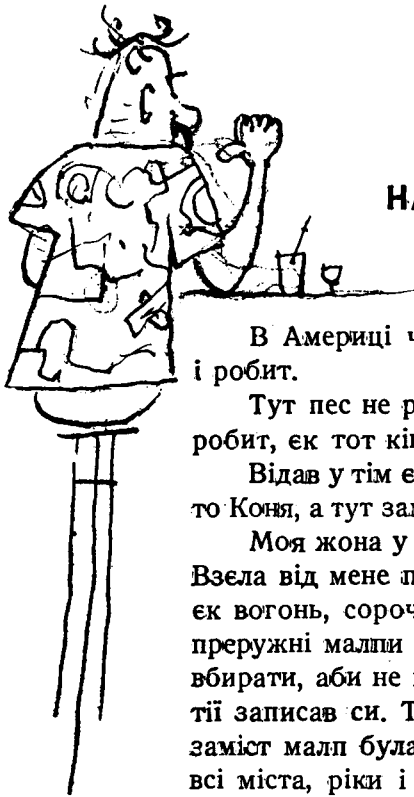
„Було колись, дівчино,
Минув си славний час, —
Єкас біда занесла,
Аж до Нівйорку нас...“

Але я фурт кажу, що ще на тім си не скінчило.
Ще не знати, що завтра годно бути, бо ще живе у нас
славне Брацтво Усусусів, і є ще Поритко, і Червона
Калина з Повстюлюком, і є Островерха, і є Кігічак,
і єго адютант.

Ще ружно може бути!..

НА СВЕТО ТАТА

В Америці чоловік нич не робит, лишен робит і робит.

Тут пес не робит, кінь не робит, йно крестенин робит, ек тот кінь.

Відав у тім є причина, що у Краю обходили Свето Коня, а тут заміст того обходит Свето Тата.

Моя жона у тот важний день за мене не забула. Взела від мене петку і купила ми презент: червону, ек вогонь, сорочку. Були на ній вімальовані ружні-преружні малпи і коркодилі. Мені таке не пасувало вбирати, аби не казали, жи я до екоїс инакшої партії записав си. То я вимінев на инакшу, жи на ній заміст малп була цала Америка намальована: чисто всі міста, ріки і куждий естейт.

Навит Фльоринда була, лишен жи в невідповіднім місци. А Нів-йорк припадав на самих плечох меже лопатками. Єк скажу ввечир жоні:

— Почухай мя в Дмитрополію!

То вона возме вокуляри на ніс і так мя акуратно почухає, жи за Філідельфію навит не зачіпит.

А ек піду в щесій сорочці до нациналної бари, то зараз коло мене постают всі та й вічитуют на сорочці, де найліпше поїхати на вакації і ек того задалеко.

Чесом, ек си трафит екийс з инакшої партії і возме си мені надокучувати ведлуг поліїтики, то такому скажу.

— Поцілуй мя у Савт Каролайну!

Відчіпит си моминтално і піде гет.

Тото всьо, жи вам ведлуг Света Коня, чи то Света Тата хотів сказати.

ЕК ВОРОЖИТИ НА АНДРЕЯ

Ек сте гречні, то послушайте, ек колись у нас у Краю ворожили на Андрея, а ви дивіт си, ек би щос з того перемінити, аби си надавало у теперішні чеси. Зачинало си від того, жи дівки співали:

„Андрію, Андрію, коноплі сію,
Димкою волочу, віддавати си хочу...“

Тепер вже мода си змінила, то най би співали:

„До мене, Енді, до мене,
Бо куца димка у мене...“

А може екос ще инакше, погадайте, бо моя голова вже не до того.

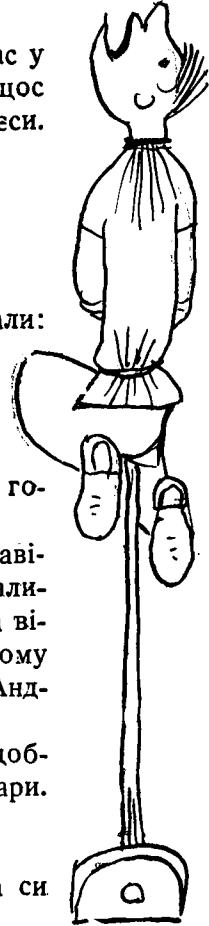
Потім пекли паланицю, мастили медом і завішували на червоній крайці. Тото називало си „калита“. Тоди парубки, що котрий на кочерзі, або на вінику, підїздили до „калиту“ і хапали зубами. Кому удадо си першому вкусити, тот був головним Андрійом, хоч він Микола або Василь.

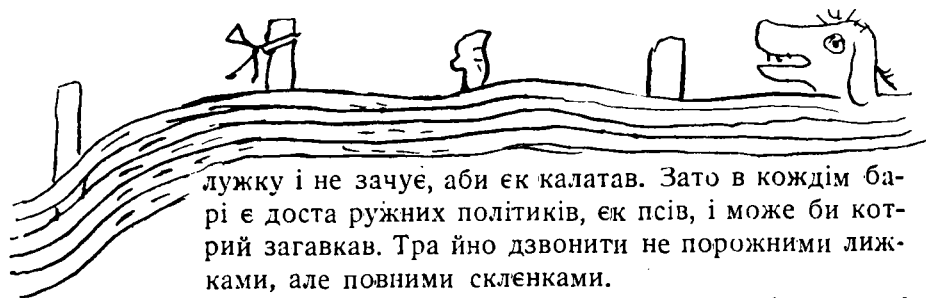
Потім кусали другі парубки. Хто вкусив — добре, а хто хибив, того дівки мазали саджов по твари. Сегодни вже того не годен ніяк повернути. Чому?

Кусати по кимос паланицю, то хлоп хлопа си не бривид, але пан пана такой си бривидит.

Потім дівка виходила на двер і калатала лижками. Звідки пес загавкав, звідтам мав би прийти жених.

Тепер тра тото екос инакше ворожити, бо найперше, то кождий пес у Америці спит з панам в

лужку і не зачує, аби ек калатав. Зато в кождім барі є доста ружних політиків, ек псів, і може би котрий загавкав. Тра йно дзвонити не порожними лижками, але повними скленками.

Ще ворожили так, жи йшла дівка ввечір надвер і у прогоні мацала навпомацки, коли у плоті. На однім колі завезувала червону бинду, а рано бігла подивити си на екій кіл завезала. По ружних сучках і по корі пізнавала, екій єї трафит си чоловік: чи піяк, чи вдовец, а чи файний молодец.

Тото тиж тра змінити, бо, найперше, жадна панунця не вийде увечер надвер, бо ме си бояти, аби ї шо не вхопило. Зрештов, де тут шукати кола у плоті? Ек ще дес є, то у екійс нашій барі, мой — там то плотів ружних доста, і перелазів ружних і патрийотів тенгих, жи з-поза плотів візераюг. На перше око того не видко, але ек чоловік ликне келишок-два, то прозріє і ружні образи увидит, ек у екім кіні.

Але тут наша молодіж ще си не освідомила і до рідних барів мало що участвує.

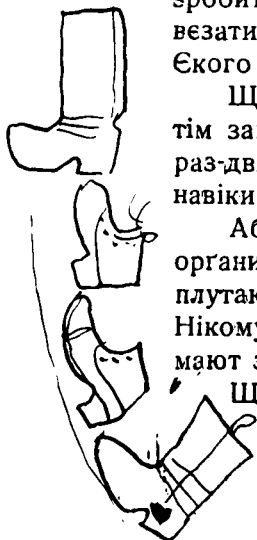
Щодо вороження з колами у плоті, то найліпше зробити так: уставити хлопців шерегом, а дівці завезати очи і пустити, най іде мацає навпомацки. Екого си намацає, такого ме мати.

Ще брали мотузе і навезували у воротах. Ек у тім заплутав си і впав парубок, то дівка знала, жи раз-два віддаст си, чи ек тепер кажут, заплутає си навіки.

Аби тото прахтикувати, то тра би йти до екоїс організації, дайминато, до Укака. Там то плутаюг і плутаюг, наплутали такого, жи ні кінце, ні почетку. Нікому тепер того мотузя не позичут, бо сами з ним маюг затруднення.

Ще співали дівчета такої:

„Андрію, Андрію,
Наш великий добродію,
Дозволь черевик здоймити,
До порога вимірети...“

Тоди скидали черевики, чи чоботи, і уставляли оден поперед другого. Котрої черевик перший стунув за порогом, тота дівка могла си сподівати того, що собі у сикреті погадала.

Між панством то тра инакше робити, бо тепер всьо у мештах на високих корках. Ек здойме з ноги, то тежко назад натегнути. І ану ж котрійс паннунці очко на петі пустило, то ме си женувати.

Ліпше, най би ставала у мештах една поперед другої і, ек котрас перша переступит поріг, то напевно віддаст си, або їй мурин торбинку з рук віхопит.

Ще була така ворожба, жи брала дівка воду в писок і несла до миски. На тій воді місила тісто і робила пляцки. На кождий пляцок щос собі подумала і клала на порозі. Тоди кликала пса і котрий пляцок пес найперше вхопив, тото мало си дівці сповнити.

З тими пляцками нич тепер не вйде.

Найперше, де є тепер така паннунця, аби втримала замкнений писок від водоцьонту аж до миски.

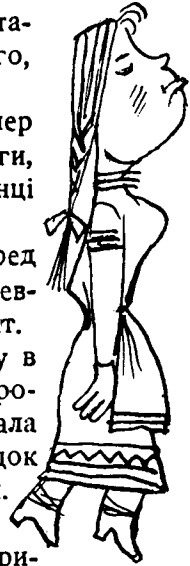
Подруге: котра нині знає, ек пляцок замісити?

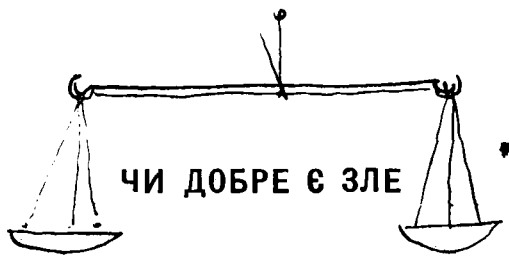
А потрете, то навит ек би замісила, то котрий американський пес тото би їв?

На остатку то відливали віск. Відлити не штука, але вічитати, що в воску си вірбило, то до того тра доброго брехуна.

За таким богато не тра шукати, бо в кождім місті є хоч оден такий, жи дописує до казети.

На тім — конец. Щом знав, том сказав, а за решту вібачейте.

ЧИ ДОБРЕ Є ЗЛЕ

Єк воно на дійсни є: чи тоди є добре, єк є зле, чи тоди є зле, коли є добре?

В Краю, то куждий знав, жи єк є зле, то є зле, а єк є добре, то насправді є добре. Ніхто не міг у тім помилити си.

В Америці, то є инакше.

Єк, дайминато, чоловік має роботу, то каже, жи добре, що має, але зле, жи мусит тежко робити.

А єк не має роботи, то каже, жи є зле, бо пейда не йде, але тішит си, жи трохи відпочине і **ме тот** копинзейшен діставати.

Єк не має своєї хати, то каже, жи зле, жи він такий бідний, а в души тішит си, жи не має роботи коло хати.

А єк купит хату, то каже, жи добре, бо може робити в хаті що хоче і ніхто ним не конірує, але зле, бо грейцара при души не має, бо всьо йде на хату.

А єк прийде піст, то чоловік си скривит, але в души си тішит, жи трохи менше того мяса ме їсти, бо му жона чес до чесу пісних пирогів зварит, або бульбиці з масленков, жи то чоловік ще у Краю з великої біди їв і казав, жи му зле.

Вогулі, то добре, жи хоч чес до чесу є трохи зле, а не є фурт так добре, жи аж є зле.

ГАЛАЯКИ

Г а л а я к и були в Краю і є тут. Вчені і невчені, прос-ті і криві. Єк говорет, то говорет, поединчо всі нараз. Чи то дома, чи на вулиці, чи на концерті, чи на бенкеті, чи на зборах, чи на конгресі — говорет, говорет і говорет.

В Краю то по більшій части були неписьменні, а тут підучили си пете через десете письма і тото, жи недого-ворет, віписуют і дают людьом читати.

Але — хто би то читав...

Писати лист до Краю, то не легко, і тра доста намучити си. Тра всьо так покрутити, аби ніхто у тім си не полапав, йно тот, жи до нього пишете.

Ек я пишу до Краю, до мого вуечного брата, то пишу так, ек би я писав не до нього, але до его сестри, бо вона вже така стара, що єї вже жаден комуїст нич не зрсбит.

Ще пишу так, буцімто я не пишу, але моя жена, жи буцім не є моя жена, але жена мого сусіди, еккий вже трицет років, ек приїхав до Америки, і вже буде рік, ек помер.

З того виходит така штудеранція, жи тра тенгої голови, аби в чомус не помилити і розуміти котре і до чого.

Дайминато, аби дати о собі знати, то я написав так:

Ще ті доношу, жи тот, жи сидів трета хата з горішного кінце села, тут си знаходит, і его жона теж...

Тут така штудерація, жи в тій хаті не мешкав я, але йнакший Зозуля, жи помер на холеру, ще за першої війни. Але в селі більше Зозулів не було, лише він і я. А жи він вже давно не жие, то напевно си здогадають, жи розходит си о мою особу.

На тот мій лист, то я дістав таку відповідь:

Тут родина дуже желе за Грицем, жи помер, тиж на холеру, ек тот Зозуля, жи трета хата з горішного кінце...

Тут я вже не мав певности, чи вони мене кепско зрозуміли, чи навмисне так пишут, аби цензо-

рі змилити.

Аби си упевнити, то я сів і написав:

Ведлуг того, жи трета хата з горішного кінце, то він поводзене має добре і питає си, чи віслати зам пакунок.

На того вони так написали:

Света правда, жи тот має найліпше поводзене, жи вже помер, бо не мусит білше на світі мучити си. Всьо таки шкода Грици, але він завше був тандітного здоров'я. А пакунок, то пішлит, ек сте такі ласкаві.

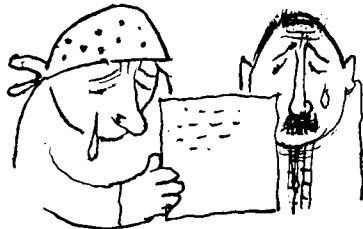
На тім то я вже здурнів. Чи вони насправді думають, жи я помер, царство мені небесне, чи лишен так почту змилюют. Отож взев я і віслав пакунок, але для певности, аби знали від кого, то я на сам спід положив свій кожушок, жи я його привіз з дому. Тот кожушок всі на селі знали добре, бо був шитий на трохи инакшу моду.

Мав я ще такий рахунок, жи він мені тут не потрібний, а їм у Краю може си придати.

На того прийшов лист, жи пакунок отримали, а ведлуг кожушка, то пишут так:

Грицив киттар ми получили, що нас дуже засмутило. Вйдко Грицихи теж уже на світі нема, бо би сховала на паметку по небіжчику. Дивує нас дуже, жи сте нам о тім борше не написали...

На тот лист я вже не відписував, бо не знав що...

Н У М Е Р А

У світі типер така мода, жи всьо йде за нумерами.

Чи то у фабриці, чи у шапі, чи єкімс енчим криміналі, куждий має свій нумер і фертиг.

Ведлуг того то вартувало би і нашу еміграцію тиж відповідно взети під нумера.

Тра би, дайминато, зробити так:

1 Найважнійший нумер є нумер число оден Тот нумер належит си комус, жи у нас стоет на самім шпіцу. Ба, але дивіт си, кілко то у нас ружних партіїв, мой, кілко союзів, і, мой-мой, комитетів, то в куждім є щонайменше хоч два такі шпіцаки, жи до того нумеру число оден рвут си без погамовані.

11 Я гадаю, жи аби не було завеликої сварки, то тра нам до тої одинки дописати ще одну одинку, а жи оден а оден є одинаціт, то нам тимчасом повинно вістарчити.

Всьо таки бою си, жи і при такім не обійде си без сварки, бо, адіт, не знати, ек тоту одинку має си писати: по-крайсовому — з носом, чи по-американцки — без носа.

Я був би такої думки, аби одинка буда з носом, бо тоди, адіт, знати, де тот наш провід має голову. Чи тота голова є угорі, чи шторцом цапки удолину.

2 Нумер два — то най би тримала собі тота „двійка“, не тра єм того відбирати. Хоч воно тежко вірахувати, кілко єх там насправді є. Фурт хтос до них перебігає, то тоди є єх штири без єдного, або хтос від них назад вертає си і тоди є тот один без тамтих двох.

Нумеро три гіберує си дати тим, жи то від самої Філяделфії, ген аж по Чикаго воюют за тоту нашу традицію. Тоті, жи стоять єдним, твердим муром і светет паску поза муром. Жи домагают си, аби всі церкви в Америці ставили з трома банєми, а не з однов. Всьо має бути три-по-три. Але календар має бути оден, а не три.

Є

Спитаєте си, а де є тоті три календарі? Два вже є готові, а ек так далі файно піде, то завтра буде три зіхеровно.

Штири — то най би було тотим, жи в нас бавлет си у високу політику. Тому вона така висока, жи єї роблет на високих стільцьох у національних барох. Тото політика пірша кляса, єно тра добре тримати си келишка, аби не гепнути на підлогу.

5

Пет — належит си тотим, жи є контра в опозиції. Жи не хотет піддати си під штири євободи, бо мают свою екстра пету.

Шесту „Євободу“, то мают пан Драгант.

69

Нумеро шіст заслужено гіберує си нашим, коби здорові, силепкам. Куждий з них був — хлоп нумеро шіст, але в Америці обернув си догориногами і є пан нумеро девіт.

Нумеро сім тра дати всім комбатантам. І тим, жи були при воську, і тим, жи були у цивілію. Цісе на паметку, жи богато з них служили у сімдесет семім регіменті. Єк у нас казали: сім — сім.

7

Тра єно уфалити в протокулі, чи тото сім має бути підперезане, ек було в Крау, чи непідперезане, такой так.

А ек підперезане, то чи так, ек підперізуе си стара еміграція, пониже черева, чи так, ек наші усисисуси, чи едивізіійники, жи підперізуют си поверх черева, аби не дуже було видко, еку хто торністру телер на переді віфасував.

77

Нумеро вісім належит си нашій Самопомочи. Але жи тамки тиж уже поділили си, то одні най би мали вісім з малов головов і великим черевом, а другі — з великов головов і малим черевом. А члени най си сами вібирают, котре кому ліпше до сподоби. Що си тичит старої еміграції, то вона з того всього сміе си в кулак, бо має свою екстра вісімку.

88

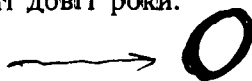

96

Нумеро девіт — нашим магінстрам. Тотим, жи на всем ліпше си розуміют, а ек взети догориногами, то куждий є селепко нумеро шіст.

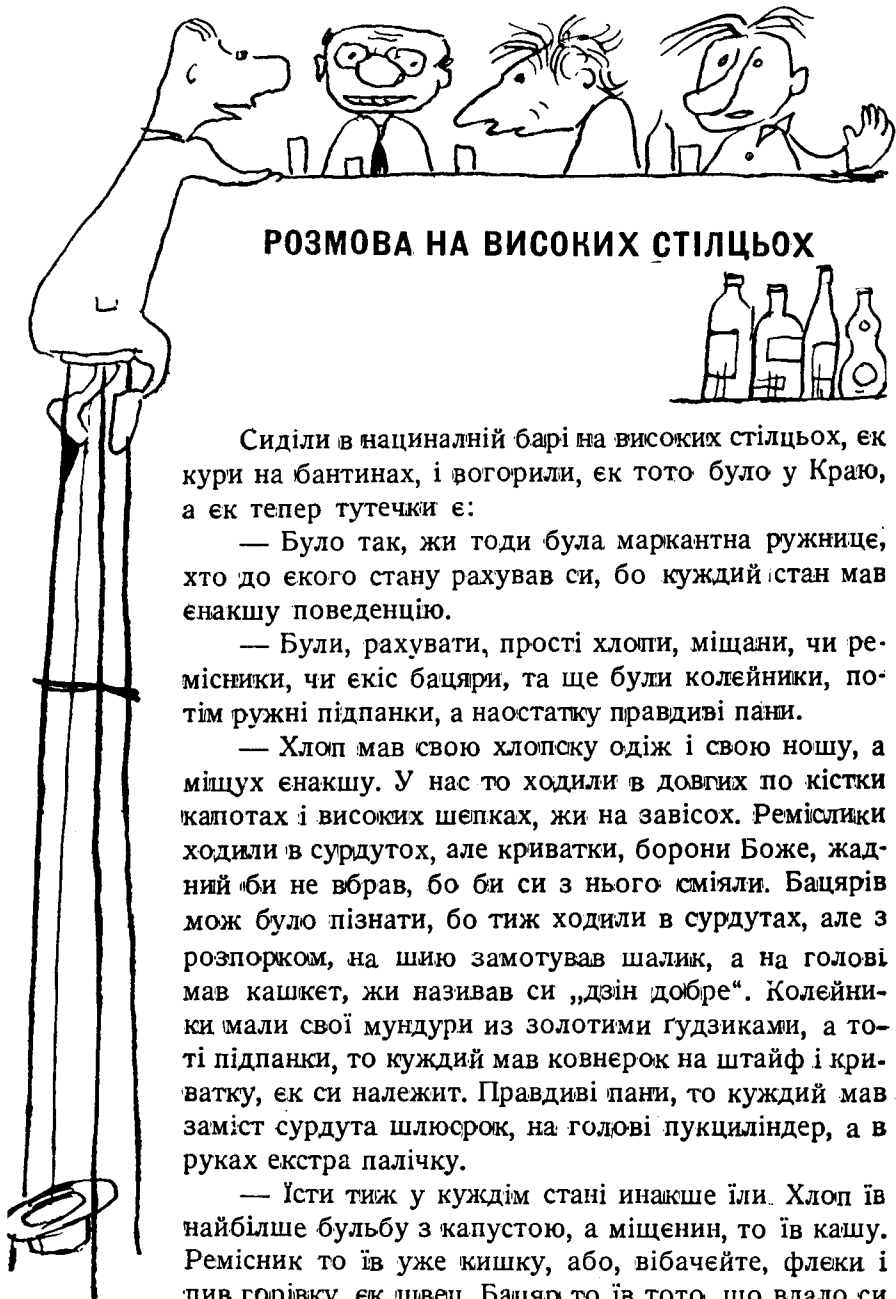
Ще екстра нумер належит си тим, жи то вдень не сплєт, а вночи не едет, ено фурт товчут си де не тра і воюют, аби українців світ візнав, жи вони насправді є українці. Але не всех, борони Боже, ено лише тотих, жи записані до ех партії. Тотим нашим здіечам нумера не тра давати, бо мают свій, екий собі тешко вістарали за тоті довгі рокки.

Файний нумер, адіт:

Тра ено уфалити ризолюцію, аби не приставати на цесім малім, але домагати си на куждім кроку нумера білшого, отакого:

РОЗМОВА НА ВИСОКИХ СТИЛЦЬОХ

Сиділи в національній барі на високих стільцях, ек кури на бантинах, і вогорили, ек тото було у Краю, а ек тепер тутечки є:

— Було так, жи годи була маркантна ружнице, хто до екого стану рахував си, бо куждий стан мав енакшу поведенцію.

— Були, рахувати, прості хлопці, міщани, чи ремісники, чи екіс бацяри, та ще були колейники, потім ружні підпанки, а наостатку правдиві пани.

— Хлоп мав свою хлопську одіж і свою ношу, а міщух енакшу. У нас то ходили в довгих по кістки капотах і високих шепках, жи на завісох. Реміслики ходили в сурдутах, але криватки, борони Боже, жадний би не вбрав, бо би си з нього сміяли. Бацярів мож було пізнати, бо тиж ходили в сурдутах, але з розпорком, на шию замотував шалик, а на голові мав кашкет, жи називав си „дзін добре“. Колейники мали свої мундури из золотими гудзиками, а тоті підпанки, то куждий мав ковнерок на штайф і криватку, ек си належит. Правдиві пани, то куждий мав заміст сурдута шлюсрок, на голові пукциліндер, а в руках екстра палічку.

— Їсти тиж у куждїм стані инакше їли. Хлоп їв найбільше бульбу з капустою, а міщенин, то їв кашу. Ремісник то їв уже кишку, або, вібачейте, флеку і пив горівку, ек швец. Бацяр то їв тото, що вдало си йому вкрасти. Колейники пили білу каву зи синої пушки і закусували салцисонтом. Підпанки їли прав-

дизі шницлі, а великі пани то їли в ресторації самі карминаді.

— То правда. Єк мене татуньо дали на йден рік до гімназії до Дрогобича, то на павзі, єк вибіжут скубенти на подвіре, то не годен було пізнати, котра панска, а котра хлопска дитина, бо куждий тоди мав на собі еднакову гранатову блюзку з пасками на ковнері. Але, єк оден из другим вітегнув з папіру перекуску, то зараз мож було увидіти, котрий екого тата син. Хлопска дитина мала байду чорного хліба, а решта, то так: цес мав разовий хліб помащений смалцьом, а тот маслом. а ще енчий, то мав бунку з мармолядов. А тоті, жи дуже панскі, то мали бунку из шинкою і ябко на додаток.

— Так воно було, жи куждий ведлуг свого стану инакше вбирив си, инакше їв, инакше мешкав і навит инакше спав.

— У Америці, адіт, є цавком инакше: куждий має однаковий „сут“ і криватку колірову, єку йно захоче.

— Кождий, п'є тото саме, чи пан, чи Иван. І еднакові дзигара курит, чи простий робітник, чи навит президен.

— І ніхто не спит ані на соломі, ані у банбетлю, але куждий має ліжко на самих спренжинах, єк у нас найбілший радца.

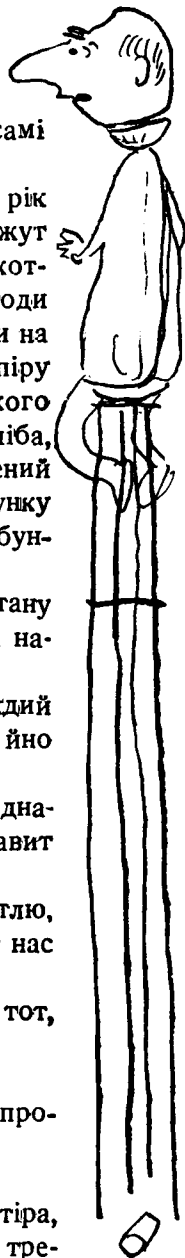
— І їст куждий тото саме, чи милийонер, чи тот, жи робит у шапі.

Тут до бесіди вмішев си сам бартиндер:

— Ого, скюз ми, але тото не є правда, бо простий робітник такой має ліпше від мілійонері.

— Ба, а то єк?

— Мілійонер то має над собов не одного дохтіра, але білше. Оден від серце, другий від середини, третий від голови, четвертий від носа... Кождий ему вікреслит щос єдно, аби не їв, або щоби не пив. Докупи, то вйде так, жи не дуже може що їсти, аби не набирив си ваги, або того холеристоролю.

— То правда, простий робітник має ліпше, бо над ним дохтір не стоєт, то може си впороти на обід, що йно захоче.

— Фіга з маком може.

— Хіба...

— Аво, кілко нас тут у швармленії сидит, кажіт кождий за поритком, чи дуже так собі на обідох позволеєте?

— Я не, бо я за едзене не стою.

— Я тиж не дуже...

— Я би їв, але апетиту не маю.

— Очи би їли, але писок не може...

— То, то, то! Апетиту нема й дацо.

Тоди йден, жи сидів мовчки, відізвав си:

— А може би сте написали до Старого Краю, аби вам за ваші пакунки, жи висилаєте, в заміну звідтам тої апитити віслали, га?

— Байціле...

КООПЕРАТОРИ

У нас казали "корпоратори", бо так лекше вімовити.

Найперше йшов сам справник. Він всьо тримав у руці, бо був щирий патрийота і казав жінці вішити йому на сорочці — „боріте си, поборите“. Такий, то душу давав за Україну, йно, жи ніхто не брав.

За ним ішов голова. Він мав цалу корпоративу у протокулах, бо єму найбілше си розходило, аби мав гонір, і аби его люди шенували.

На кінци ішов крамар. Фурт мав при собі ключі від крамниці, а в крамниці на полиці цукерки і кобаса. Звикле зевляла си в корпоративі Манька, така он, ек на образку, або подібна.

Тоди наганели крамара з Маньков і брали другого.

В Америці є корпораторів богато, але нема корпоративи. Маньки нема, хіба трафит си правдиве „манко“...

Такий тото Край!..

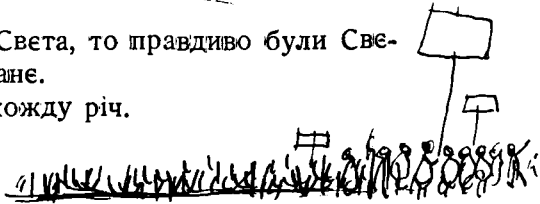

ЄК ТЕПЕР РІЗДВЕНІ СВѢТА ОБХОДЯТ

Передше, єк були СвѢта, то правдиво були СвѢта, і нема у тїм порівнанє.

Возьміт поединчо кожду річ.

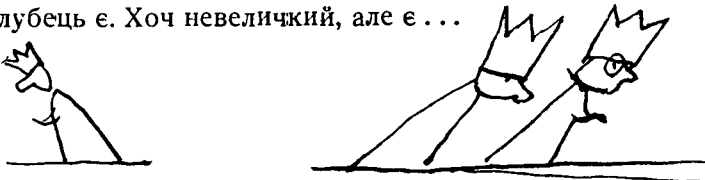
Найперше — то була звїзда ясна.

Тепер нема ні то правдивої, ні то паперової, бо ніхто тим си не турбує. Є лишєн ружні звїзди, чи то бережанский, чи перемишлянский, чи стрийский, чи або тот підгаецкий.

Найбільше рейваху наробили з тим підгаецким, хоч не одєн питав си другого у сикретї, де, до дїдчої матерї, тотї Підгаїці були дійсно положєні.

Друга річ — в е р т е п. Нема вертепу, але є ружні подїбні анституції, а при кождїй навїт єкийс жолубець є. Хоч невеличкий, але є . . .

Були щє — трїє Цари Несудари.

Єкіс у нас є, цари не цари, мают навїт відповідні куруни, але за того трїє — то тежко, бо фурт котрийс из тим си не годит і лишєє си дома. А тамтї два сами до Вефлиєму трафити не годні

Або де сегодни є правдивий Ірод?

Адїт, навїт у Советах, то мусїло аж два хлопа спрегати си, аби вїйшов одєн Ірод.

Або — п а с т у ш к о в е. До пастухів ніхто тепер не признає си, аби їго різав. Бо то, видите, в нашій Америці люди відрікают си віри, народу, календарі, а навит — тата і мами. А в нас найбільше повідрікали си — кого? Рідної коровиці! . .

Ану нагадайте котромус, ек то він у Краю пас корови, то мати мете політичного ворога до самої смерти.

А н г е л и

У нас у політиці, то не оден удає ангела. Але, ек добре си придивити, то хіба йден дідько знає, екі того ангели:

Ще, ек ходили з Вертепом, то мусіли буги ж и д і к о з а.

Тепер з тим біда, бо кождий має бороду, чи жид, чи не жид. Або котре жид, а котре коза, тиж тежко пізнати.

Ще була у Вертепі важна особа — ц и г а н
Тепер нема, бо ружні організації порозбирали поміж себе, аби їм **сонцьом крутили**.

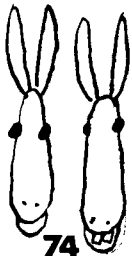
Д і д у х є, навит забгато. В деяких організаціях ще був донедавна тот, ек казали: „Ух-ух! Солом'яний дух, 'дух!“ За остатні роки тот дух сильно упадає і ніхто его не підносить.

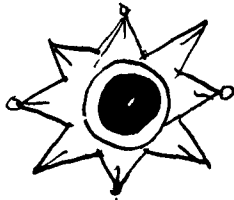
К у т я — тиж уже не така. Готова, олихана, кумцю, а мак трут на машинці без макогона. Нема вже того смаку, ек бувало, бо то, щє макогін, то макогін; навит ек лупнути кого по голові, то ліпше смакувало, ек сегодни женска парасолька.

Ба, нема вже навит гідного — в о л а. Ек ще дес екийс є, то вже на меритурі, сидит дома і ховає си від людського ока у барі.

Лишило си нам одно — о с л о в е.

Богу декувати і за тото.

ПОВІНЧУВАНЄ З КОЛЄДОЮ

Вінчую Вам з тими Светами, би сте дочекали від Рохдества до старого Нового Року. від Нового Року до Богоявлення, від Богоявлення до Света Соборности, від Соборности до Крутів, від Крутів до концерту Тараса Шевченка, від Шевченка до Великодня, від Великодня до Светого Духа, від Светого Духа до святого Пікніка, від Пікніка до Свята Героїв, від Света Героїв до Света Залишенця, від Залишенця до Света Старої Еміграції, від Старої Еміграції до Нової, від Нової до Піршого Листопада, від Піршого Листопада до светого Єндика, від Єндика до Базару. від Базару до Нового Року, — рік по рокови в цістю і здоров'ю многих літ у Америці прожити, або си додому вирнути, ек хочете, і ек ще сте тут хати не купили.

Може екес свето пропустив сми, то си не гнівайте, али ми памет вже не служить тай писка ми не вістарчає, би все наші нациналні света тут вірахувати.

Ще Вам екстра вінчую, би сте екоє відихали крізус у Нациналній Раді, щоби Вам Голос Америки не захрил та й щоби Вам Гавера не зашкодила. Щоби Вам си білше гетманці не розкололи та й щоби Вам Урдепе боком не вилізло. Щоби сте з тих 4-ох Свободів України бодай едну віфасували та й щоби Вас Провидіне у своїй ласці асикураційній мало. Би Вас Народний Союз на кунвенції за делегата мав, та й, щоби Вас советські шпегі з Вашингтону до Советів не вікрали. Щоби Вам Жіночий Союз попід волос не йшов, щоби сте ані з карою, ані з жонов ексиденту виликого не мали.

Ото Вам вінчую, а решту, еь собі сами бажаєте.

ЄК Я ДУХОМ БУВ У КРАЮ

Рік-у-рік пишуть у светочнім номері Свободи, жи єк прийдуть Різдвені Света, то ми духом маєм бути разом з тими, жи в Краю.

Єкомус Драганови добре тото писати, але з тим духом то так легко не йде. Я в тім переконав си сам на собі попередних років.

Прийде тот Светий Вечир то чоловік доста наїст си і так привалит тот дух во человіци зверху пирогами, жи тот ледви дихає. Аби дух випускати зи себе і то в таку далеку дорогу, то шкода вогорене.

Седу у фотелю і чекаю, аби в череві трохи по-тахло та й аби дух хоч трохи візволив си з-під пирогової неволі. Седу і дивлю си тимчасом, що показують у телевіжені.

За яку годину-дві вікараскав си дух з біди, віставив голову і собі дивит си на програм у телевізері.

Я тоди кажу:

— Мой, може бис вібрав си в дорогу.

Але дух став у суперечку:

— Аді, екий мудрий! Сам розсів си у фотелю єк грабя, а мене на такий мороз віганееш!..

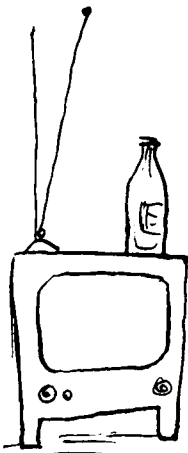
— Не викручуй си, псякров, бо сьогодні такий день, жи мусово маєш бути з тими, жи в Краю і привитати всех з Коледов.

— То їм потрібне до хреню!..

— До хреню будеш на Великдень, а тепер тра їх потримати на дусі!

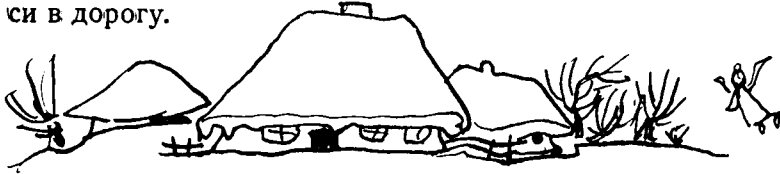
— Ліпше, абис їм пакунок віслав.

— Свобода писала, аби два рази подумати і не вісилати.

- Але, як я так голіруч прийду?
- Не мудруй, але марш у дорогу!
- Зачекай, най си хоч програм скінчит!
- Йди, кажу!
- Чекай, ще трохи...

Але дес коло півночи мій дух хоч не хоч пустиив си в дорогу.

Летит, летит, летит і летит, через океян, через гори, через доли, аж долетів до мого села.

Але, що у нас північ, а там уже над раном і нарід опит по хатах, ек забитий. Тра було посидіти з годину на порозі.

Ек уже розвидніло си, рипнули двері і вийшов мій брат.

— Христос си раждее!

Огленув си брат — що таке — жи голос чути, а особи не видко, бо знана річ, жи дух не видимий.

— Хто там? — питає си.

— Я твій брат.

— Фігу-с брат! Він дес у Америці.

— Особа в Америці, але дух его оздечки коло тебе.

— Брешеш!

— Бігме правда!

— Чо-с прийшов?

— Хочу ті заколедувати.

— Чи ти з пеца впав? Та до коледи ще два тижні. ні!

— В нас змінили!

— Нащо?

— Аби нас не мішели з москалема.

— То вже не мішенют?

— Мішенют дамї...

— Ото сте мудрі!

- Ото не ми, то провід...
- Чом го не скинете?
- Бо нема ліпшого.
- То де тоті всі ваші мудріші поділи си?
- Записали си до Патрисярхату.
- То хоч тут справа стоет щораз ліпше!
- Де там! Щораз гирше!
- То нема надії?
- Нема, брате.
- Покрутив головою, почухав си за вухом і каже:
- То ти, брате, з тим до мене прийшов?
- Ек я прийшов, то аби смо вкупі заколедувади.
- Прийдеш за два тижні, а типер ті прощено, бо зараз йду на роботу.
- Шкода, брате, бо за два тижні я не зможу через мою роботу.
- Як уважаеш, брате...

Я ще сидів коло телевіжену, трохи здрімав си ек мене щос гупнуло по голові. Тото мій дух вернув си і дав про себе знати.

- Вжес си вернув?
- Вернув си і білше не піду. хоч бис мя різав!
- Чому не підеш?
- Бо ми встидно...
- І на тім си скінчило.

ДУХОВЕНЬСТВО

До духовенства належали егомосць, дек і па-ламар.

Егомосць або отец духовні мусли знати високу тео-льоґію і преферанца.

Нарід був побожний і цілював егомосці в руку. Хіба жи си трафив у селі риндикал, то тот казав:

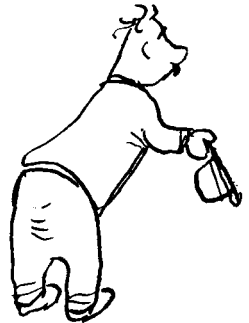
— Або я дурний, аби цілювати!

І не цілював, але мудріший від того тиж не був.

Тепер тиж ніхто не цілюе, а жони чи сестриці кажут:

— Голо, фадер!

Бо такі чеси...

АКАДЕМІЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Найбільше люблю, ек є академія Тараса Шевченка.

Зараз мені моє село си нагадує.

Так само файно і красно всьо си відбуває, ек у нас, у глухому селі.

Найперше, то люди так само си спізнають, ек було в нашім селі. Але на селі мало хто ходив з дзигарком і тежко було, аби всі приходили пунктуально на екус годину.

Тепер що инакшого: куждий має екийс дзигарок, на екий дивит си, кілко то він спзнив си на академію.

Потім, то так само всі ішли з дітьми, лишен діти так дуже не галайкали і не бігали попід сцену. Але, ек знаєте, конституції у нас ще не було, ек тепер, ото ж кождий тримав діти остро.

Ще була одна ружниця, що тут є, а що у нас не було. У нас кождий, ек увійшов, то скидав капелюх з голови, навіт, ек був лисий, а тут то трафлее си инакше. На вулиці ходит, вібачейте, простоволосий, але на академію приходит мусово в капелюсі і так сидіти ме аж до „Ще не вмерла Україна“.

Решта, то всьо так само, ек у нас на селі.

Тут стегают і замикают куртину машиново на колісцетах, а в нас виходив писарів син, розтегав ксьондзову капу і файно до людей кланев си. За тото діставав найбільше браво.

Потім відбувала си промова. Говорили або сами егомосьць, або давали говорити комус, жи на тім си розуміє.

Тут то звикле говорит хтос, жи цавком си не розуміє, бо мусит вічитувати з паперу, жи хтос написав.

Промова йшла за пунктами. Перший пункт — коли Шевенко народив си, а другий, коли, ек тринадцятий минало, він пас вівці. Третий пункт, ек мучив си на Сибєрії за Україну, а четвертий, жи ек умирав, то казав си поховати.

Тут говорет того саме, лише нераз дуже пункта помішеют, і розтегнут на довше, аби тоті, жи прийшли, знали защо заплатили тікета.

По промові відбувала си деклямація. Акуратно тоди зачинав у сусідній шопі бляяти Онуфрив баран. Сміху було доста, ще білше, ек з самої деклямації.

Тут такого нема, всьо йде культурно, лишєн чутти нераз ек викрикують кустомери у барі, жи зараз за стіною. Нич їм сказати не можна, бо кождий купив тікета, але воліє трохи на сали, а переважно в барі програм пересидіти. А ще, ек трафит си єкийс солістий меже пияками, то ек затєгне голосом, аж моя жона засльозит си, бо нагадає собі Онуфривого барана.

Але того довго не триває, бо ек віступит хор, то перекричит солістів у барі, хоч би єкі були.

На селі таких голосних не було, але наш дектакой ліпше махав руками до хору, ек всі тутешні до купи взєвші.

Потім приходила перєрва на пєть мінут і тєгнула си доброї пів години з гаком.

По перєрві у нас вже промовів не було, а тут ще буває зо три. Але в Америці кождий пре си до говорєня, бо нігде білше говорити не дают. Дома, то жіночє право говорити, а на роботі формановє, ото ж ек допаде си до голосу на єкімс коньєрти, то хоче си віговорити і надолужити за всі часи.

На конєц, то мусово є єкийс живий образ. У нас, то кождий мусів вітримати, аби си не порушити, а тут то вімахуют руками і щос викрикують. Відав, аби закричєти співаків у барі.

У нас того не тра було, бо баран умовкав і спокойно румигає за стіною.

А тут румигають аж по академії.

ИНЧИЙ КОБЗАР

Вже тепер таких Кобзарів і не пишуть, і не продають, як колись за моєї пам'яті. Папір був відповідний і компатурка з папендеклю, жи було що в руки взети.

Було тиж доста що прочитати і було чим сметану накрити, аби муха не падала.

Але, ба — тоди чоловік голову тиж мав моцнійшу до Кобзара. Прочитав вершик оден раз, або два, і говорив напамет ги пацір:

„Учіте си, брати мої,
З найменшого брата...“

Або, дайминато:

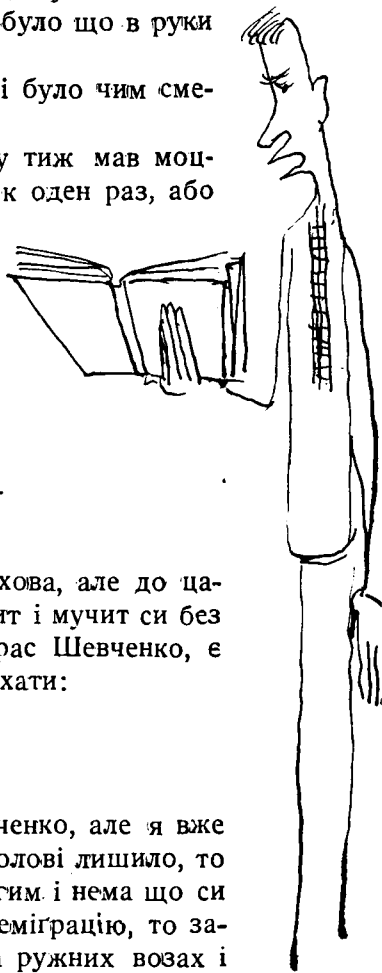
„Споконвіку то Матея
Там орел карає.
Що день божий довбе розум —
Кров нас заливає...“

Тото тичило си не йно до Стахова, але до цього нашого народу, жи фурт терпит і мучит си без перестанку. На тото, як казав Тарас Шевченко, е йно одна рада, аби нарід купував хати:

„В своїй хаті — своя правда,
Сила і сваволя...“

Богато ще написав Тарас Шевченко, але я вже всього не темлю. А тото, жи си в голові лишило, то тиж трохи си помішело одно з другим і нема що си дивувати; як чоловік їхав на тоту еміграцію, то заки заїхав, вітрес си до поритку на ружних возах і транспортації, то в голові тиж мусіло си дещо перетрести і перемішети.

Моїй жоні найбільше сподобав си вершик, жи в

нім описана жіноча долі:

„Чомус дівчина до броду
По воду не ходит,
Навгороді коло тину
Сохне на тичині...“

Решту забула і говорить из своєї памети, жи то я їй долю запропастив і змарнував, хоч Шевченко апсолютни такого не писав.

Але що си дивувати простій бабі, ек, адіт, ружні наші патрийоти робет з Кобзаром ружне, що кому до його партії ліпше пасує.

Єкос був сми на однім мітінгу, ведлуг академії Тараса Шевченка. Зібрало си там ще парканаціт членів, а всі такі, жи си до Унради записали. Передивили си на всі вершики, жи мали би си віголошувати на академії і натрафили на оден такий вершик, жи не надавав си, бо був чисто гетманский:

„Була колис гетманщина
І білше не буде...“

Єкийс устав і говорить:

— То не пасує, бо гетманці є протів нашої Унради. Пощо маємо їх програм полирати вершиками на академії?

Другий спротивив си:

— Нич не даст си зробити, бо дітиска вже си повічували напамет і нема часу переучувати.

Тоди встав третий і поставив ризолуюцію до протоколу, аби лишити, ек є, але там, де є щос за гетманів, замінити на „уенраду“. То би війшло так:

„Була колис уенрада
І білше не буде...“

Що далі уфалили, того не знаю, бо зачели си дуже сварити, а я мусів йти на инчий мітінг, жи то відбував си в инчий барі, ведлуг инчої академії у честь инчого Тараса Шевченка.

О ЖОРНАЛИСТАХ І ЗВІДКИ ВОНИ ВЗЄЛИ СИ

Давен-давно нарід був неосвічений і о казетах ніхто нич не знав.

Зато кождий ліпший газда мав жорна, жи сто-яли в сіньох.

То було зійдут си до нього сусіди, тоті жи не мали своїх жорнів, то йден меле, а решта посідают, хто на порозі, а хто на ковбици, чекают і базікают; що де си стало нового, хто де женит си, кого набили і у кого шандари чоґос шукали. Або ека погода си заносит і ека ціна пішла на збіже. І що жиди межи собов говорет, і чи буде война.

Говорет отак ружні новинки, а жорна гур-гур, всьо тото із зерном перемелюют.

Так ото жорна були людьом заміст казети. А ек потому вінайшли правдиву казету, то всех, жи коло казети си затруднювали назвали журналістами. Тепер по більшії части кажут журналісти, але тото так само, ек одні кажут кОбіта, а енчі — кУбіта.

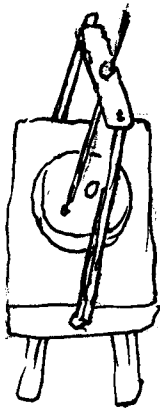
Тут може бути ружний справопис, ек дайминато, писали в головних казетах двадцетпет років Дітройт, аж одной днини зачели писати ДЕТройт. Не маю заперечене, але одного не можу змеркувати: чи вони були двадцетпет років нерозумні, аж едного дне раптом змудріли, чи може були кілко чесу мудрі, аж нагле здурніли. Га?

Що си тичит казети або жорнів, то насправді межи ними великої ружниці нема.

Найперше, то в жорнах тра крутити і в казеті тра вміти крутити.

І ек жорна порожні, то найголосніше гуркотет, так само порожна казета — найкрикливійша.

У жорнах є така втичка чи регулятор, аби моло-ло мілкійше, або грубше, ек до потреби.

У газеті є зато такий ридахгор, жи регулює, хоч найбільше мелют таки пете через десете.

У жорнах мелют зерно і ніхто не дурний молоти полову або пісок, але в газеті наоборот таке често си трафлеє.

Так то є насправді, шкода лише, жи єк вінайшли газету, то жорна пішли цавком вкут. А шкода, бо нам на еміграції тепер дуже би си придали.

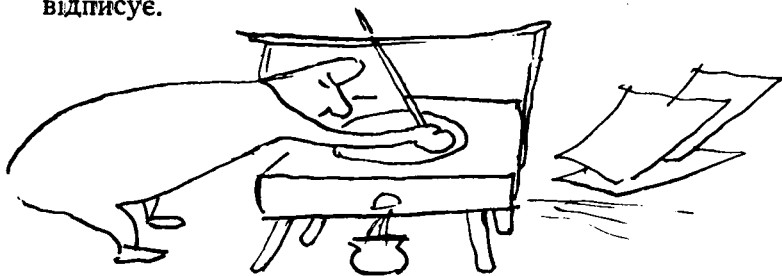
Вартувало би змайструвати хоч двоє поридних жорнів і поставити єдні в Нівйорку, а другі в Торонті.

Такі національні жорна можна би виносити на сцену, єк є конгрес або укакадемія. Головний бесідник, заміст мучити себе і людей казанєм, то ліпше покрутив би жорнами хоч пів години:

— Гурр-бурр, шур-бурр, гару-гарр-вар!.. і — дацо!..

Нарід би слухав, і плакав поголовне, жи мав колис таку високу культуру і таких великих жорналістів.

Правдивих, не таких, єк оті, жи з'їхали си на Союзівці і сварили си, хто з них пише, а хто йно відписує.

НОВОМОДНІ ЧЕРЕВОНОСЦІ

Колис, водилоси си, жи казали:

„Шенуючи сонечко ясне і голови- ваші...“

Сегодни вже такого не кажут, бо поведенція инакша і таких голов, єк колис, за перепрашіньом,— нема.

Єдні потратили голови ще на війні, другі забули враз из капелюхами аж на Формозії, а треті погубили і голови, і розум такої від нашої славної політики. А вже найбільше голов полегло від тої патріархальної ліворуції.

Такому біскупови, чи йнакшій духовній особі тото дуже не шкодит. Наложит на порожне місце куруну і ніхто навит уваги не зверне. Але ек тот простий цивіль, чи навит дохтір покаже си на димострації без голови, то видко намацально, жи безголове...

Повідають, жи дохтори пробували способу, аби голову перещепити. Аби екус чикаговску пересадити до Філядельфії і наоборот, але тото не вийшло, бо ек голова не на своєм місци, то тиж не добре.

Я би си тим так дуже не бадирував, бо, адіт, сегодни такий чес і така мода, жи на голову ніхто си не дивит, ено на череве... По череві щещуют особу, що вона вартує.

Голова не важна. Може трафити си така, ек гарбуз, тенга, а не ме мати черевної фундаментації, то шкода говорені.

Адіт, зауважте, жи ружні наші наукові анституції поволи си розлазет, бо залишили си і без голови і без черева.

А наші Союзи, то аби мати білше респекту, мают змінити назву: має бути Народний Союз Великочерева. Народна Черевонагла Поміч, Католицкий Союз Чревовидіння чи Робітничий Черевосоюз...

Тепер уже перестанут хвалити си, кілко култури і науки придбали для нашої нещесливої еміграції, але кілко малійонів котрий Союз має замкнених у американцкім черевобанку, жи си називає „Неруш“...

Из черевом тиж не є лежка політика. Трафурт пантрувати і щодне ставати на вагу, аби череве не переросло. Ек є загроза, то трайти мусово на даету від завтра.

Аби чи то на нациналнім, чи на релігійнім поли не пересвинити...

Зачело си від того, жи екос припатком засвербіло мя в носі.

То я й кажу жоні:

— Єкас біда свербит у носі.

— Ого, — повідат жена, — тото вона і є!

— Що за вона?

— Гонконцка зараза, аби счезла!

— Дурне вогориш!

Тут жена взяла і віложила ми цале дохторство, ек на долони. Жи тоту заразу відраз пізнати по тім, жи засвербит у носі. А чесом, го не свербит, ено занудит у череві. Чесом кине си найперше на горло, а чесом зачне си від того, жи шумит в усі. Буває, жи вдарит на кристенина велика горечка, але чесом горечки цавком нема і то є найліпша признака, жи йти до лужка і кликати дохторі.

Слово по слові, так мя жена смертельни налекала, жи я казав закликати дохторі.

Тот прийшов і то з великов торбов. Знаю го издавна, ще ек ходив из маленьков торбинков. Але пішов на екіс ліпші курзи і тепер має право до такої торби, жи ек іде, то аж угинає си.

Попукав попід плуцями ,послухав щое чирез шлявф, засвітив ліхтарков просто в око і сказав, жи вігледає на таке, жи хоч то не є гонконцка холера, то, відав, жи я маю воду під правим плуцом.

Звідки там вода взяла си, ек я в Гамериці води не п'ю, лишен джуси і чес до чесу пиво?

Єк дохтір тото вчув, то аж скричев, жи пива навит абим не нюхав. А зрештов, то тра зараз йти до шпиталю, аби збадали, чи є вода, та й ще чи не зро-

бив си у нирках від пива осад, а тот може ми позатикати все вентиля.

Просив си я дуже, але дохтір поставив на своїм:

— Вам того нич не зашкодит, бо маєте медикер і нич вас не ме коштувати.

Прийшов я до шпиталю, а там моминтальни взели си до мене. Найперше віпомпували і віположали мя в середині на глянц з обох боків. І так три рази по три, раз по разу. Зробили ми ще пет фотографій, три наголо, а дві такой-так. Тота фотографія нич не показує, ено самі кости і тоту білу кашу, жи нев норска мя напхала, ек гусака, жи йде на заріз.

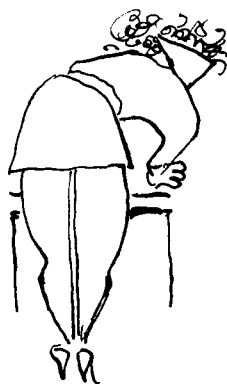
Потому вішпріцували з мене кварту крови і брали під такий зигар, жи на квадрансах показує, ек функцинує серце. Тот зигар привезувала до мене екас ще пацігорна норска, жи вбрала си в екус тоту — тьфу! — мімідимку. Крутит си коло мене грішно-го, прикладає екіс желіска і фурт каже:

— Рилекс, мистер, рилекс! . .

Запер си я в середині кілко міг, аби бути, ек вона казала, рилекс, але на сто процентів ми си не вдало. А дохтор, ек подивив си на тот папір, жи вийшов з машини, то ено похитав головов і записав ми пігувки на серце. Від них розболіла ми голова. Але дохтір сказав, жи то так має боліти і дав мені на то екіс йнакші пастилі. На голову помогло, але дістав сми таке затвирджене, вібачейте, ек бим си наїв камінів. На тото дали йнакші пігувки, жи ми пофольгувало моминтальни, але по них я не міг аніруш спати. Знов дали ми екус біду, жи ек я заснув, то прийшла нічна шихта, не могла си добудити, аби збадати, чи я ще живий і аби ми дати застрик на спане.

Натерпів си я доста, а далі вже не годен. Прийшов дохтір, а я прошу си, аби мя віписав из шпиталю, мало го по руках не цілую.

— Не віпишу, — каже, — бо я ще віразне не знайшов тої хвороби, жи у вас сидит у середині. Підете ще на йден иксреј, то може си шос вікаже.

Але я вже не чекав і під вечир втік сми з шпиталю доброволне. В самій сорочці, хоч був мороз правдивий арданцький. Але мені від шпиталю не далеко, а я на мороз загартований ще здому.

На другий день дохтір прийшов до мене і ферфлюхтує кілко влізе:

— Що сте, псякров, наробили! Ви слабий і ваше місце у шпиталю!!

А я кажу:

— Не гнівайте си, дохторцю, я вас перепрашею, але ек я тото всьо у шпиталю вітримав, то знак, жи я ганц здоровий.

Дохтір, файний хлоп, ено посміхнув си під носом, махнув руков і пішов собі шукати ліпших пацієнтів.

А я, дивіт си, здоровий, ек був перед тим, та й вам того здоровле від серце зичу.

УЧИТЕЛЬСТВО

Учительство було в нас білше, або менше, залежно від села. Учителі кликали, або „проше пана“, або „пані директор“. Учив дітиска письма і рахунків, і за тото ішла ему пенсія на кожного першого.

Великого газдівства при школі не тримав, хіба одну коровицю. Або, ек була директорка, то тримала квітки на кльомбах, заміст морквиці чя петрушки.

Раненько, ще перед школов, директор виводив коровицю — пас на воловоді довкола хати, а сам шос мудре читав з книшки.

Тоті учителі, жи опинили си на еміграції, то цілий тиждінь тежко замітают у шапі, а в суботу йдуть учити на українознавство.

Гирка тото наука!..

О САРИМАТАХ, ТІРИТАЙКАХ, КАЛАМУТАХ і ЄНЧИХ

Ферментує у нашім народі ружна-преружна кров.

Бо, ек пише история, то почerez нашу землю пересували си ружні народи і кочовики. Тілко ех було, жи всех нараз заламетати тежко.

Єкіс саримати,

половці,

мамонти, чи ще єкіс там

кубійонти і гогоци.

Були навит тоті пєсиголовці і

єкіс каламути.

Богато з них вже навит си позабували, ек от тоті скинги, чи єкіс тірїтайки.

Одні з них пастушили, инчі затруднювали си

мисливством, ще інші жили розбоями. Деякі ніч ено фурт воювали, а деякі, то торгували ружним крамом.

Тото всьо і ще навит білше написано в ружних старих книшках, але жадна исторія не каже, де потім тоті народи і кочовики позадівали си. Але не тежко вгадати, жи всьо тото так помішело си з нашим народом, жи сліду по них не лишило си. Адіт, вже за нашої памети були в нас, чи то шваби, чи полячки, чи навит прості цигани, жи поволи закорінювали си в нашім рускім ґрунті.

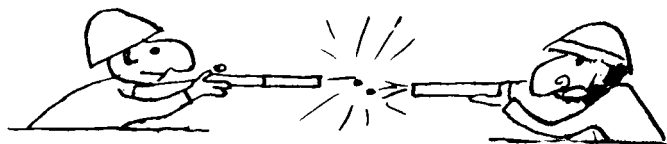
Дивіт си, кітко й тепер у нас таких, жи ще вчора був фольшдаиче, а нині вже загорілий бандирівец, хоч пізнати, жи кров у нім ще донивертом грає.

Жи в нашім народі замішена ружна кров і ружна натура, то пізнати на кождім кроку. Адіт, дайминато, в неділю в церкві на Хвалі Божій. Кождий ніби напамет знає, коли тра встати, коли клекати, а коли дрімаючи сидіти у лавці. А ек воно відбуває си в кождій нашій церкві і то кождої неділі? Всі сидет, а тут екийс оден схопит си, встане і стоет. Ніби то він ліпше від инчих знає, коли си встає, а на дійсни, то у нім відозвала си екас инакша кров. Відізвав си у нім екийс давний тіритайко, жи ек молив си до се того камені, то не сідав. Чесом у церкві є білше таких тіритайків, то зараз за ним устают, але чесом нема, ено екис хорванти, чи сиріди, то не встают, і тот тіритайко постоет, ек патик, сам на цалу церков, а потім сідає, гакуратни тоди, коли всі встают.

Ек смо були ще в Старім Краю, то смо такої ружниці у натурі не відчували, бо ек було село, то таких, дайминато, каламутів було пів долішного села. Всі були одної крові і екос меже собов си згоджували. Ек ішла сварка, то аж з тамтими, жи на горішнім кінци, або аж на другім селі, жи походили від кривичів, або навит татарів.

ЕК ВІБУХЛА ЖИДІВСЬКО АРАБСЬКА ВОЙНА

Грунт, аби була розчина, а тісто вже потім само наросте.

І так воно стало си у світі.

Найперше вдарили жиди від Русалиму на арабів у Єгипті. Араби сами не могли си вборонити, то англік из французом вдарили на арабів в саму середину, аби їх від жидів розділити та й самим скористати на каналі. На тото не згодила си ані Америка, ані Канада і уфалили, аби зібрати з усех країн компанію воська і озброїти Роз'єднані Нації. Цисе восько має вдарити на арабів і розділити їх від англіків і жидів. Але жиди на таке си не погодили апсолютни, бо кажуть, що то не вони, але Єгипет фурт си ще боронит. Большовик цисе почув і зголосив си добровольно зробити поредок з жидами, ек зробив из мадярами.

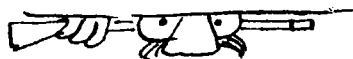
Того си Америка боет і станула на поготові. Роздала миж своєм воськом острі патрони і попричепала бомби до вороплянів, аби ек буде тра вдарити згори.

Ото, ек видите, з малої жидівської розчини віросла ціла гора тіста, що повжає і перевалює си почерез діжу.

То так було до нинька, а що буде завтра, то ще не знати, ек то мудро сказав оден наш політик.

Не знати, хто из того тіста, що наростло, ме булку печи.

Єдно є певне, що хто инакший розчинив, хто инакший буде печи, а ще хто инакший буде тото їсти.

ВЕЛИКЕ НЕДОРОЗУМІННЯ

Ек ено вібухнула война между жидами і арапами, то я мав таку сирийозну розмову з кумпаном у фабриці, Семом.

- Гурай, Григор, наші б'ют!
— Єкі наші, Сем?
— Мерикани.
— Кого ж то, Сем, вони б'ют?
— Тфу? Та то жиди б'ют...
— Арапів!
— А жиди, Грегор, не наші?
— Мої не!
— То ти може арап?
— Я юкренієнз.
— О, то ти з тих сирийдзів?
— Апсолютки жи не. Ми нич з тим не маємо...
— Ти може нютрал?
— Децрайт!
— Ти є нютрал і тримаєш з арапами так, ек ми є нютрал і тримаємо з жидами?
— А хто тото — ми?
— Американи.
— Я тиж є американ і ситизенцкі папери маю, але я не тримаю за жидами!
— Не?
— Не!
— Чому?
— Бо тому!..
— О, то ти тримаєш руку з тим рашієн, жи в Об'єднаних Націях, Федоренком?
— Я з ним не тримаю, але він не є рашіян.
— А хто він?
— Юкренієнз.
— О, то він ваш?
— Та борони Боже!..
— Вейт а минут! Він юкренієнз і ти юкренієнз...
— Децрайт!

-- Він протів жидів за арапами і ти є протів жидів за арапами! То ви є одно!

-- Не едно, бо він -- комуна!

-- А арапи, жи ти за ними тегнеш, не комуна?

-- Пів-на-пів.

-- А ти?

-- Я протів!

-- З жидами?

-- Що то, то не!

-- А що ти маєш протів жидів?

-- Нич не маю! То вони мают протів нас.

-- Що мают?

-- Або я знаю...

-- Єк не знаєш? Мусіло щос бути!..

-- Тото видиш, Сем, ще за Хмельницького...

-- Єкого Хмельницького? Невер герт.

-- Бо то вже білше, ек триста років з гаком...

-- Триста років???

-- Триста.

-- Що триста років має до нині? Тоди ще Израелю не було на світі!

-- Не було.

-- І арапи не знаю чи були?

-- Були. Арапи і турки-бісурмени, жи фурт наш нарід воювали і бідних невольників тримали в пивниці.

-- Єких невольників?

-- Наших.

-- Американских?

-- Не, юкренієнз!

-- То вони арапи були протів вас?

-- Апсолютни.

-- Ну?

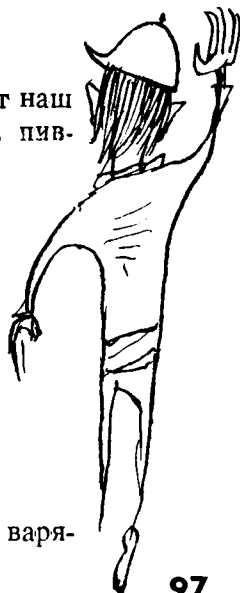
-- Та ну?

-- Тфу!..

-- Чого плюєш?

-- Бо або ти, Грегор, є крейзі, або з мене варята робиш!..

Обеднув си і пішов до свої роботи.

КУРІІ І НЮХАРІ

Буває, жи посходет си люди на нараду, радет і радет, але уфалити нич не годні, бо фурт екас опозиція вилізе і не допускае. Так тежко всьо йде ек из камені.

Екас тут сижу я на такій нараді, приміщене мале, а тут кождий курит цигаретлю за цигаретлев, диму назбирало си, жи председателі ледь видко.

Тот дим нагадав мені одну байку, що сми чув ще від мого деді небіжчика.

А то було так:

Стало си, жи вмерла у чорта мати.

Він положив єї файно на лавиці, а сам позганев ружних чортів, аби плакали.

Позходили си чорти, єдні з файками, а другі табачники з ріжками. Курії з файками сіли в оден ряд, а нюхарі — в другий.

Курії, що котрий потегне дим з файки, то плюне чортовій матері просто межи очи. І так всю єї оплювали.

Нюхарі сидет собі тихонько, що котрий нюхне, то каже:

— Добре діло — нюхати табаку. І себе повеселиш, і по другім поллачеш.

Таке ми дедьові повіли. Ще казали, жи і тютюн, і табака пішли від чорта. Люди переймили і тепер сами курет, йно табаку нюхати переважно перестають.

За моєї памети, то ще табака була в русі, але ек курили, то дуже плювали. Мусів плювати, бо йнакше міг би дістати екус слабість.

Потім, ек люди зачели купувати карпети, то аби не псувати, повідчували си і вже не плюють.

Тото в кристенині назбирае си у плуцах, і добре, ек трафит си екас посідзене, чи нарада, то віплюе словами председателеви межи очи.

А ек не, то дістае рака і сходит марно зо світа. Вже ліпше, аби люди назад нюхали табаку.

98

СІМ КОРОВ ФАРАОНЦКИХ

Єкос, видите, наварила ми жона крайових бульбених тертюхів, намастила, мой, шкварками, і ек я полоїв, а ще маслянков зверха попив, то мя моминтально звалидо до фотелю.

І так не хотечи здрімав сми си і приснив ми си сон, чисто такий, ек колис фараонтови у старім заповіті.

Снит си, ніби ми всі сидимо на екійс долині, ніби Египецкій, ніби у Нівйорку на Дайтавні, пів-напів.

Дивлю си я, і другі си дивлют, а з Народного Дому вийшло сім коров.

І почув си екійс грубий голос, щос гей би пана Стецури, а може ще грубший. Голос ніби чути, але особи не видко.

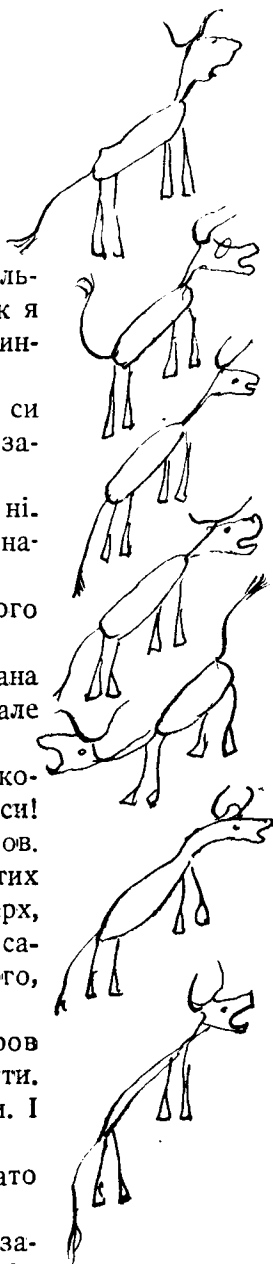
— Народе українский, жи гірше від израїлско-го! Єк маеш уха, то диви си і мотай тото на вуси! Перед тобов, народе скитальский, сім худих коров. Єк вітримаеш, вітерпиш і перебудеш щесливо тотих сім коров, тоди твоя правда у світі впливе наверх, ек олива, і мут тебе шенувати не йно чужі, але й сами свої. І тоди дочекаеш си нарешті справедливого, ек си гіберуе, патріярхату.

Щос ще тот голос говорив, але цих сім коров так зачели дуже рикати, жи нич білше не було чути.

Тоди я став си придивлети, екі тото корови. І таке розпізнав.

Перша корова — союзовка. Лисуня, жи багато реве, але молока з неї не багато.

Друга корова — добрянцка. Ходит фурт из задертим догори фостом і всех має дес у Формозі. За нев одним фронтом — бички, жи то едні бекают, а другі мекают, але ружниці между ними не видко.

Трета корова-календарна. Ёк си придивити спереду, то трохи подобае на того егомосці из Чикага, жи то на всех свище навит у церкві.

Четверта — перепрашею, з самої Філіделфії.

П'ета — дилегатка з тої, ек єї, конгрігації, жи то писком до москале, фостом до нас, а рогами до Пана Бога.

Шеста — стахіновска. Стара коровище, жи не на одній січці зуби з'їла. Ёк не рикае, то тото саме румигае, але від жолуба далеко не йде.

Сема — то коровице лівицка, хоц вже рахувати на меритурі, але ще фурт из виконним органом. В остатні чеси найла си екоіс кобирнетики і типер ю дуже здувае.

Такі тото показали си мені корови, а що далі, то не знаю, бо мя жона розбудила, кажучи:

— Хропеш і рикаеш, жи не можу слухати.

— То не я, — кажу, — то корови.

— Ёкі корови?

— Що тобі казати, ек ти і так на політиці ничані трохи си не розуміеш.

— Аді, екий футала найшов си!

І на тім си скінчило.

А шкода...

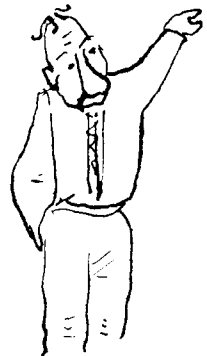
РАДНІ

Радних вибирало село і еких вібрало, таких мало. Ёк зійшли си на раду, то найперше щос урадили, а вже потім віпивали. Ніколи не пили перед радов і ніколи більше, ек екус чвертку.

На раді конче мусів бути писар, аби взети на папір тото, жи урадили. Мухи сідали на каламар і топили си в атраменті, то ж тра було доброго писара, аби си йому на протокулі муха не відбила.

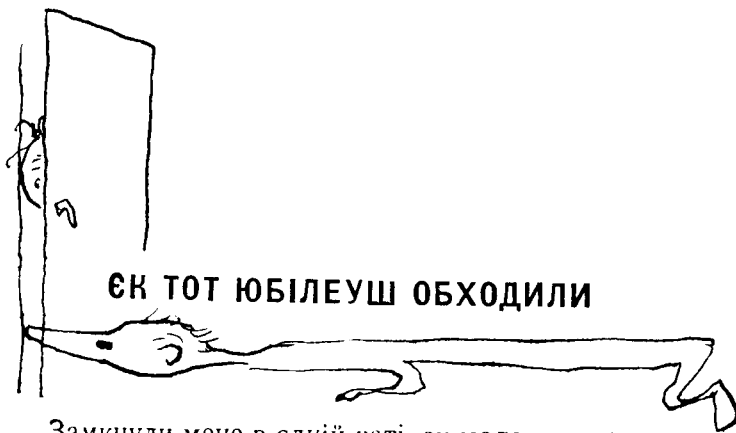
Тепер таких радних нема, йно є комітети, жи на них говорят без кінце і без почетку.

Тиж записуют всьо у протокулі, але того ніхто вже си не тримае.

ЕК ТОТ ЮБІЛЕУШ ОБХОДИЛИ

Замкнули мене в єдній хаті, ек молоду в комори, а сами у головній пишут „Лиса.

— Ви собі спочивайте, проше, а ми сами спробуєм.

— Пробуйте, — кажу, — йно не кадіт замоцно, бо аж суди чути.

Але прийшов єкийс рипортер, жи то рипає си, де не тра, і потім того до казетів пускає. Запхав ніс у шпарку дверей, бо далі го не пустили, і каже:

— Дайте ми дані, бо потребую до казет.

— Дані? Єкі?

— Ваші.

— А я де маю?

— Мусите мати!

— Чого мушу, ек я жадних данів на очи не видів.

— Менша з тим, відповідайте йно на запитане.

— Тото можу.

— Коли сте си родили?

— Ого-го! Дес ще перед піршов войнов. У тот рік була тепла весна і бульбу садили вже на почетку марці. Так мої тато записали на компатурці у псалтири.

— До школів сте ходили?

— Мусів.

— То письмо добре знаете?

— Ек до письма. Коли віразне і писане траментом від серці, то читаю, навит ми вокулярів від жони не тра позичети. А ек писане у злости, шах-мах наповперек папіру, то на таке навит си не дивлю. Жена ми тенгий кошиж справила, то всьо туди пакую.

— У войску сте були?
— Мельдую, жи був.
— При фантерії, чи кіноті?
— При канонах.
— То до вас си тичит, жи „при каноні стояв і фурт-фурт ладував“?

— Ладував хто енччий, я йно крутив си маркирантом коло команди і був за телефоніста.

— То через вас войну програли?!

— Чого через мене? Там були від мене старші: Франц Липецкий, Поритко, Островерха...

— А пстім дес був?

— Нігде.

— Єк нігде?

— Нігде не був, бо сидів у криміналі.

— Шос украв?

— Нич не вкрав, йно мя злапали, жи я мав запалничку у кишени, а Бігун мав бомбу. Я мав запалити, а Бігун мав кинути на Півсуцкого. На шісте Півсуцкий не прнехав, а мене злапали.

— А Бігун?

— Утік. Був малий, то йму пішло лехко, а мене ймили.

— А потім що було?

— Нич.

— Єк нич? Дурбак каже, жи ви грали у екімс тіятрі.

— То не я, то Блавацкий. Я грав у stodолі.

— Шос грав?

— Ружне. Наталку Полтавку, а найбілше „Пошилис у дурні“.

— У екій роли?

— Дранка.

— Ліпшого не було?

— Були, але ще гирші.

— Хто ще грав?

— Кігічак, тот, жи тепер у Філіделфії, Сташків, Сухар, малий Петріна, Нагорнек...

— Дівчет не було?

— Були, йно я позабував. Єдну паметаю — Марину Бортник.

— Єк то ви єї одну так запаметали?

— Бо я з нев потім оженив си.

— Ще ми скажіт, єк то ви вчили си на малера?

— То не я.

— А хто?

— Тот Еко.

— А ви що вчили си?

— Штудирації на світі.

— Де є така школа?

— Нема, я сам від себе вчив си.

— Дурна така наука!

— Перечити не буду.

— А з чого сте жили?

— З казет.

— Ов, то платили?

— По більшій части не платили, а по меншій части платили.

— То ви були у Тикторі?

— Та чи у єдного!..

— А за войни, що сте робили?

— Утікав.

— Куди?

— Зо Львова до Кракова. З Кракова до Львова. Зо Львова до Ходорова, з Ходорова до Мункачова. З Мункачова до Відні, а з Відні до Берліну.

— Примусово, чи добровольне?

— І єдно і друге.

— Так не могло бути.

— Могло не могло, але я так говорив на скринігу, бо йнакше були би мя не пустили до Америки.

— То ви є калєборант.

— Що то значит?

— То є так: Кубійовича сте знали?

— Знав.

— Крохмалюка сте знали?

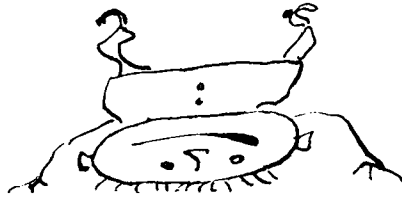
— Знав.

— Олега Лисєка сте знали?

- Знав.
— То ви є зіхеровий колеборант!
Тоди я до того рипортера кажу:
— Я вас за перепрошенєм можу щос си запитати?
— Мож.
— Панькову маму сте знали?
Гич ми не відповів і на тім слові си урвало, бо не було білше тотих данів.

КІЛКО Є ВАРЯТІВ

Вічитав сми у казеті, жи в Америці на куждих двіста людей припадає один варят.

Дивує мя, коли вони тотих варятів рахували, жи ніхто не чув і не видів.

Відав угадуют на пас-блінд, бо ані у мене не були, ані в мого сусіди. До наших партіїв тиж не заходили рахувати, а шкода, бо тоди рахунок був би трохи инакший.

А чи темите, ек за небіжки Польщі робили по селах конскрипцію, бо Пілсуцкий хтів знати, кілко є у панстві народу, жи екби прийшло до войны, кілко воська годен віставити.

Записували екстра бабів, екстра хлопів, а ще екстра українців, аби знати документно, кілко є вивротового аліменту.

Тоди, видите, рахували здорових людей, а не варятів, а ек тото їм тежко йшло. Наші люди ховали си де хто міг. Намучили си тоди комісари і поліціянти си намучили, але такой богато не записали. Рахуаку доброго потім не мали і відав через тото Польщу загирили.

Цисе опишу вам для прикладу, ек тежко було

звиклих людей порахувати, а не то що варятів.

І ек воно нині знати небезпечно, котре варят, а котре не? Чоловік буде ек чоловік, а одного дне, ек біпише шас до казети, то зараз видко, жи не має всех дома.

Або віхопит си на екихос зборах і таке наговорит, жи аби взев докупи вісім варятів, то такого би не потрафили.

Такий тепер чес, жи на кристенина приступит не знав коли і де, то й не знати кого де тоди записувати: чи до варятів, чи пів-варятів, чи до науковців.

ЗА ЄКИЙ НАРІД

Тото у нас ек дес віродит си екийс патрийота, то зараз ме на цалий писск казати, жи він стоет вірне за народом, а навіт годен за тот нарід душуціло положити.

Ведлуг того, то екос увечир лег сми до лужка на спочинок, але жем си на вечеру взев завелику даету, то не міг сми аніруш заснути і до голови налізли ми всілекі думки. А найбільше влізла ми тота думка за тот наш нарід.

Бо, адіт, тото легко сказати „нарід“, але, скажіт достоментни, хто до того народу в нас на еміграції си рахує, або де тот нарід си знаходит.

Ек йти за поритком, то меркуйте, чи наші доктори і инжинери є тот нарід, чи не є? Адіт, вони рахуют си — еліта, тота, жи нарід має провадити. Дайминато, ек у нас в Старім Краю жид провадив тиле на мотозку на заріз, то теле було собі телетьом, а жид до телети си не рахував.

Потім то є ружні магістри, ридахтори і голова

чі, то тиж народом називати не мож. Вони називають си басадбори чи амбарасадори, чи ще екос инакше. Вони тиж провадет нарід кождий у свою инакшу сліпу вулицю.

Лишеют си ще тоті, жи кажут — селепки. Їх у нас найбільше, але екби хотів зробити перепис селепків, аби знати напевно, кілко їх є, то не було би ані одного, бо кождий подав би си за когос инакшого. З таких то навит екби зробив екийс нарід, то хто би си до такого селепковатого народу признавав?

Тиж є важне питане, чи тот нарід мав би бути самі східнеки чи західнеки? Східнек не ме давати душу-ціло за екогос бандерівського західнека, а західнек не то душу-ціло, але пів зломаного грейцара за східнека не даст.

Ек би то кристенин не крутив, ек би не штудировав, то вйде на таке, жи на еміграції маємо доста ружних головачів, дирехторів, призидентів і ружних, май, провідників та й амбарасадорів, а народу — нема.

Лишив си у Старім Краю.

ЯРМАРКОВІ

Ярмарковий — то був щлий наш нарід. Ярмарок то була річ велика і важна. Ек би наш чоловік припустив зо два ярмарки, то зіхеровни занедужів би.

На ярмарку продавали, купували, торгували, били в руки і гуквали:

— Гендель-мендель, спустіт, газдо, петку?

— Не, не спущу!

— Не?

— Не!

— Не?

— Не!

І, знов — трах по руках!

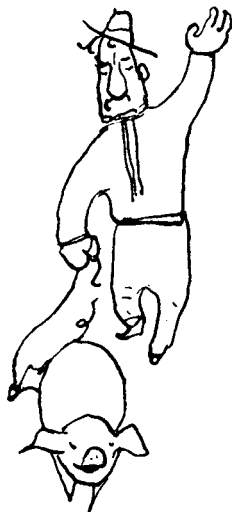
— Не?

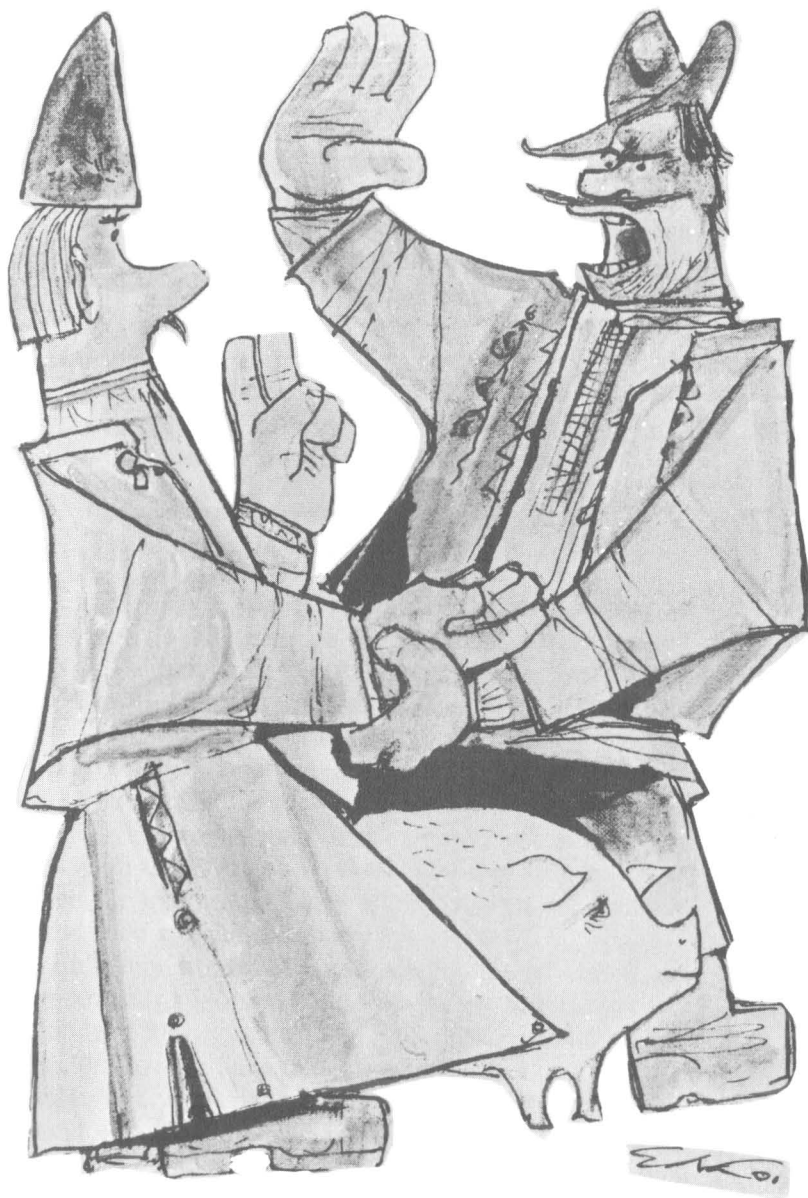
— Не!

І так без кінце, аж котрийс си змучив і спускав з ціни петку, або тот петку докидав.

Такий то був наш крайовий „супермаркет“.

В Америці правдивих ярмарків нема і через то роблет чес до чесу екіс конгреси, аби нарід си розрушив і не застоив си.

О ДРАБИНАХ, ВИДИМИХ І НЕВИДИМИХ

Драбина — річ у господарстві конечна і потрібна

У Краю, ек вітер стріху попсував, то газда взев драбину, приставив і направив що було потрібно.

У Гамериці, то чи хату малювати, чи ринву поправити, бо си заткала, то тиж без драбини нич не зробит, шкода думати!

Є ружні драбини.

Є короткі, але є і довгі, жи є з чого падати.

До того навит вершик є відповідний:

„Ек летіла, то свистіла,
А ек впала, то не встала...“

Є ще така драбина, жи то снила си пророкови Якови, жи по ній лізе си до неба. Такої драбини звиклий смертник не видит, хиба такий, жи постит тринацет місяців у єднім році. Такий тиж не може бути жонатий, але правдивий цебілат.

Ще є така драбина, жи на ніби, бо називає си суспільна. Єї тиж не витко, але драбина важна дуже, бо показує, хто на екім щабли стоєт — єкий кому гонір і титуломанія си належит. Аби витко, хто і ек високо си віхрапав, і аби знати, жи ек ме падати, єкий з того гук на еміграції си учинит.

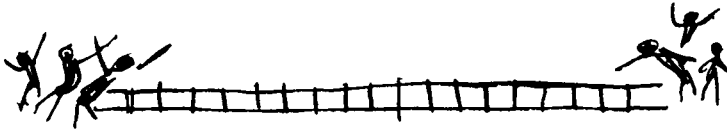
На цесій драбині у нас глітно. Деякі доячі ще тримают си драбини, а деякі стоєт йден другому на голові і не вступают си. Не годен го звідтам рушити, бо готова завалити си цала драбина.

Ще єст у нас инакша драбина, жи тиж на ніби, на екій мали би стоєти ружні писменники і малері, куждий на щабли, ек собі заслужив і єкий до єго особи си гіберує.

Драбина велика, але і морока з тим тиж велика. Лежиг драбина на земли, еміграція не годна єї поставити штгорцом, аби стоєла, та й аби на неї вилізли тоті, жи єм си належит.

А чо', запитайте си, не поставлет?

Пішла, адіт, суперечка, куди ставити драбину коло муру. Котрий кінець мав би бути вгорі, а котрий при землі.

Доти си сперечели, аж далі махнули на тото ногів і залишили головну драбину у спокою.

Самі взели і поробили собі ружні маленькі драбинки і лазет по них, кілко хто хоче.

Такий рух з тими драбинками наробив си, жи вйшло цале представліне.

На єдній підгоцкуют і підсалжуют Полтаву, хоч драбинка не дуже вітримує.

На другій Костюк, ек завзев си підтегати своєх, то вйшло, жи Понеділок опинив си на самім верху, але головов шторцом вниз. У добавок кілко ружних євгеніїв нагле си поєвило, жи щаблів у драбині замало. З Тарнавским ще пів біди, екос упхав си, але Ікерови вйшло так, жи йден щабел замало, а два забогато. Тепер закликали Уляну Любович, аби на алярум зробила від членів вкладки, бо тра білшу драбину старати.

Свою екстра драбину і свій екстра справопис має тиж Галина Журба і журит си, аби єї хто не вкрав.

На своїй драбині сидит тиж високо тота Докія Гуменна і віпускає книшку за книшков, аби все тоті жони, жи повічували си малювати збанетка і попівнички, мали з чога відбивати ружні тромпільскі закрутаси і псечі орнумента.

Тиж инакшу драбину має Тис у Дітроїті, йнакшу Курпіта у Чикадзі, а ще йнакшу Стебельський у Торонті.

Драбинок а драбинок! Паперу на них не вістарчеє ...

Писменників — до дідька, з поредної книшки нема, аби почитати. Хоч сєдь під драбинов — і плач ...

У ВЕЛИКИЙ ПІСТ

Що си тичит посту, то я пригадав собі, ек то у нас парубки співали:

Ой, піду я до косцьола,
А в косцьолі — образи:
Подивлю ся раз на Бога,
А на дівку три рази...

Така то біда й нашому чоловікови у Великий Піст в Америці...

Що раз подивит си на бідного оселедці, то впо-ре три рази по три ковбаси від Копитка.

І так з усім иншим:

Що раз си покає, а три рази согрішит.

Що Пану Богу приліпит огарок, а чортови ставит цілу свічку.

Що раз поклонит си до образа, а три рази до долера.

Що раз ударит си у свої груди, а три рази у жінчині.

Що раз си повстримає, а три рази попустит.

Колис то чортом бути не було легко. Добре си намучив, поки екус душу сплював.

У Старім Краю то люципер мусів пів пекла чортів вілускати на землю, аби спокусували нарід. На одного хлопа тра було три чорти і ще одну бабу. А на женский рід, то нераз і три чорти не дало раду.

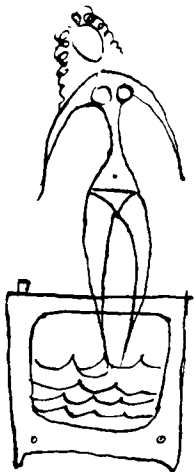
А ек прийшов Великий Піст — то на чорти приходила чорна година. Тоди, аби екый грішник заводий, то каяв си і йшов пращети си з тим, жи его скривдив, або був з кимось у гніві:

— Перепрашею вас, жи сте ми межу переорали!..

— Най Бог простит!

По раз перший, по раз другий і по раз третий...

І так уся чортова робота йшла на марне.

Ще було так, жи тоди кождий Папа Римський мав у своїх руках ключі від постів і від диспензи.

Але чорти зачели перебирати си за екяхос дипльоматів і ходити до Папи, і так ходили, аж тоті ключі взели і вкрали. Тепер вже Папа Римський більше постами не кермує, а чорти роздают диспензу наліво і направо, так жи піст стратив давну важність і давну силу.

Тепер чорти не бадеруют си до кожного посилати екстра чорта, бо мают своих спецілістів у телевіжені, і то їм вістарчєє.

Адіт, ек відомкнете телевіжен на екїмс чейналі, то найперше маєте комершен. Появит си екас вигиняста пані, жи виходит півгола з води, і йде просто на вас. Йде, і йде, а екїйс голос з-поза неї ме вас на-мавлети, аби сте їхали на Бермунди. Поїхати ви не поїдете, але дивите си і вже вам, аби сте екїй мали характер кришталевий, то вам з місце его зрушит.

Потім появит си инча пані і ме вам показувати піцу власного віробу.

Тото заскобоче вас на піднебіню і ви нехотечи встаєте і подаєте си до кухні — і до фрїджейторі. . .

Але ваша жона, ек ангел хоронитель відозве си з фотелю:

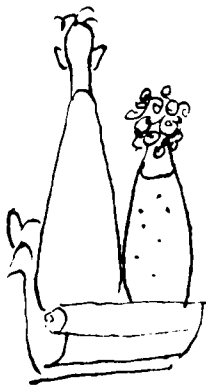
— Вже пішов єс жерти?!

— Ніт, — кажете, — лише хтів сми си подивити. . .

Послушно вертаєте си до свого місце, а тут показує в телевіжені, ек екас кобіта мие си зверху і зи споду. Середини — ще не показує, але вам характер си більше загойдало.

Потім піде екїйс програм, жи будут їсти і їсти, аж нагле зевлет си екїс єнакші і — піф, паф! — всех, жи їли пострілеют . . . Одєн труп, другий труп, трета трупиха.

Ще си добре не віяснило, що то за єдні, жи стрілили, але перервало і показали файного хлопце, екїй мав одєн ганч, жи му було чути з писка. Але напив си єкоїс медицині і дівка назад до нього си привер-

нула, навмисно, аби показати на образі, ек си цю-луют, хоч то перший тиждень посту.

З того раптом перескочит на пиво, з пива на екис рогальки, потім знов на дівку в горсеті і горсет без дівки. А далі покажут смалец і — мой! — ек у ринці смажут си ружні ковбаси, жи аж запахне...

Тоди ви хоч-не-хоч встаєте і тихцьом шнуруєте до кухні, до фріджейтори...

А жона з покою:

— А ката!..

— Та я нич, — скузуйте си, — ено дивлю си на тот кавальчик ковбаси, жи від учора лишив си...

— Та же піст, кальвіне!

— Ого! Я вже по шістдесетці і на щос є тот диспенза!..

— Га, то возьми і мені кавалок подивити си...

Так ото, видите, кристенин си мучит у тот піст...

Літом, то ек у нас у Краю були жнива, то тут є пікніки.

Йно си трохи зеленої трави покаже, йно екес дерево зазеленіє, зараз там відбуває си екийс пікнік.

Кождий дивит си, ек би то білший сніп загорнути, чи то на тікетох, чи на голубцьох, чи на льотерії.

Зато восени, то так, ек у Краю, зачинала си молотілка, то тут зачинают си ампрези. Молотет одну за другов, ек хто ліпше потрафит. Гупают езиками

на сценах, ек ціпами.

Тут тиж кождей дивит си аби ек найбілше дулярів вімолотити поединчо з кожного національного околота.

Ведлуг пікніків, то я би порадив, аби арганизаціи си поскладали і купили зо дві корові. Виділити відповідний пляц, де би було трохи трави, взети корову на воловід і пускати по кводрови за пів години, аби си куждий попас.

Нарід буде перти, ек по свечену воду, бо кождей рад би хоч трохи корову попасти, аби си пригадати, ек то він у Старім Краю паном був...

На зиму з тими коровами тиж не була би біда. Взети і вінаймити Народному Домови для ампрезів. Ек би нарід вчув, жи будут показувати живу корову, то біг би подивити си, ліпше, ек на неодного бесідника.

Було би щос нове, бо людьом вже си навскучило фурт на тото саме си дивити.

Най би в нас тиж культура си підносила, а не стояла фурт лише на самих вершиках і співанках. То було добре в Старім Краю, але там великої культури смо не мали, лишен одну Просвіту.

Ще що си тичит пікніків, то моя жона дуже си сподобала, хоч я не дуже за ними пропадаю. Не люблю, бо від чорних окулярів дуже си очи зриваю. А носити мушу, бо і сонце разит, і ружна спокуса поперед очи си увихае, а всьо у портинетах на півкоротко, жи дивити си не годен. А не дивити си — тиж не годен...

Було сиджу під смереков, мружу тими очима, мружу, а далі звезду очи на небо і кажу:

— Господи! Ек ес забрав силу, то вже забери й охоту.

То так було спочетку, першої неділі, другої, а на третю неділю жона купила ми чорні окуляри.

— На, — каже, — вбери файно і не знимай, бо си очи попсиуеш!

І так тепер ношу тоті окуляри і, не лише спокуси, але світа божого не вижу.

ЄКІ БУЛИ ІВАНИ

Ружні були Івани на світі..

Найперше був Інан Передтеча, жи вбирив си в кожух по голім тілі і їв саму саранчу, навіт без хліба. Тепер то вже таких Іванів нема, бо кождий, аби навіт єкий бом, має єкийс кавалож сорочки, а саранчи тиж нема, бо пани вже давно всю у конзервах поїли.

Був ще такий Іван, жи возив жидів до Русалиму. Возив і возив, але не завіз, бо він їх лишень так дурив. Тот був великий мудрагель, ще до того трохи антисиміст і бандерівец.

Такі Івани є живі до нині, лише не маот вже ко-го дурити, бо жиди дуже помудріли. Івани взели си на спосіб, і йден Іван дурит другого Івана.

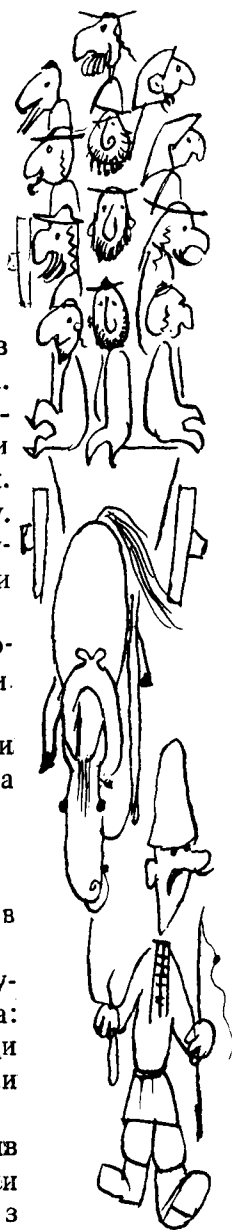
За Австрії то при кождім регіменті мусів бути хоч оден Іван. То йому кожного дне зраня трубіла трубка:

„Вставай, Іване, роби побудку —
Бери флящину, збігай по вудку“.

Потім тот Іван записав си до Дивізії і пропав під Бродами на камінь у воду.

Ще був инакший Іван, жи — без роду і без ду-лера. З ним то стало си таке, єк описав оден поета: на щос пошпортав си, бо впав і не міг встати. Тоди его сусід взев і забрав му дівчину, жи називала си Слава. І на тім си скінчило.

А ще може сте чули за такого Івана, жи ходив з паном по світі і так его на остатку обдурил, жи з'їв цалу курку з торби, а панови лишила си фіга з маком. Але світ тепер змінив си недопізнане і тот пан отворив собі в Америці грөсерню з фігами, а Іван у нього клінує підлоги.

У Краю то був Іван Сорокатиї. Писав до коровечої казети мудрі кавалки, але ек прийшли большевики, то залишив си. Відсидів десіт років на Калимі, а ек вернув си, то писав вершики і закликав Дуфту Нижанківського, аби враз из Корпітов вертав си до Краю. Писав, жи нич ем не буде і він на тото дає гаранцію. А гаранцію то він мав ще від тоди, ек за Польщі купив дзигарок. Постім дзигарок забрало войско, а Ґаранція си йму залишила, то він хотів Дуфті з Корпітов відступити.

Ведлуг коровечої казети, то єї пускав межи люди тиж Іван, жи був за Тикторі. То був мудрагель і знав, ек від других Іванів грейцар за казету відобути. Ек вже мав доста тих грейцарів, то казав собі написати Історію України, але таку, аби си від нього зачинала. У тій Історії є ще описано за одного Івана, жи був Мазена. Тот знюхав си из шведом і пішов бити си з моцкалема. Били си день, били си другий день, а на третий день пішли рікцугом на еміґрацію. Від тоди то зачала си гетманска організація, жи истнує по сегодни.

Мой, малом що не забув, що ще був оден важний Іван, жи називав си Франко. Пустив си на письменника і змарнував си разом из другим Іваном Керницьким.

БАЙТАЛИ

Байтала — то був такий, жи вмів оповісти ружної байки, визнавав си у світовій прахтиці і знав, ек людьом гнути байдиґи.

Було, в неділю, посідают баби коло фрси і байтала меже ними, фурт щос говорит і не заикует си: ек він воював у Боснії, екий де нарід у світі, і де ека планета на небі кружлее, та еку ворожбу Михальда пророкувала.

Таких байталів тепер і тут є доста, йно жи на вітер говорити не хотят. Списуют тото всьо на папери і пускают у книжці межи нарід.

Аби йно „Слово“ дало такому прийти до слова.

ЗАКРУТИЄЗИК

Була в нашім селі жидівка Рифка, жи, ек бувало, зійдут си баби і зведут бесіду про діти, то вона бідкала си:

— Гирко з діти і гирко без діти! . .

Хоч жидівка, але казала свету правду.

Бо то ледви один из другим гунцвот віросте до клямки, а вже йому щос инакше в голові фуркотит.

Одна наша суботна навчителька плакала над своєм долею і казала таке:

— Гсворила я в клясі до своєх дітий, говорила може з годнуну, аж ем захрипла, переважно всьо за Україну, а на конец йден бахор підносит пальці до гори і каже:

— „Що ти казав, я ніц не розумів...“

— Скажіт, по-єкому до них говорити, аби хоч трохи щос зрозуміли по-українски?!.

Поки дитина сидит дома, то ще екос калічит, а ек йно запишут на перший рік до того Кіндергардену, то моминтальни на другий день вже не шокає, а сьокає.

З тим сьоканем, то нераз чиста заморока.

В єдній парофіяльній школі мали описати потоп, жи був у Старім Заповіті. Одна дівчина написала:

„Досч падав сьорок день і сьорок ніч, аж була така велика вода, шо закрило сюсю“ ...

Такі слова, ек „сушу“ або ще инакші тра у книшках конче позмінювати, або повикидати, бо молодіж не годна тото вімовити.

Отакі то, адіт, ружні клопоти і недорозуміня.

Оден навчитель не годен був ані руш з дітискама порозуміти си. Ані він ек не розумів, ані вони его.

По-українськи, то дес-не-дес зрозуміли екес слово, але ек хотів, аби ліпше зрозуміли і перейшов на ангельське, тоди діти вже ані в зуб не знали, шо він каже.

Всьоєдно вчив у тій школі петнаціт літ, і аж недавно пішов на имиратуту. Подібно до того, ек оден наш Иван, ек йно приїхав до Америки, то в Дітройті шукав вулиці Сисіль, жи бічна вулиці Мішіген. Йшов і питав си людий, де є тота „Циціль бічна Мухігану“. Ніхто не знав і тот Иван дивував си, жи в Америці такий нарід дурний, жи ніхто не знає, де ека вулиця си знаходит. Аж натрафив на одного українце, жи вігледав на жидка і з ним порозумів си по-польски, куди має йти.

Так воно вігледає подібно у нас, жи відав тра буде шукати екогос польского жидка, аби си з нашими дітисками порозуміти...

Але що си дивувати дітям, ек недавно в однім комитеті Укака, робили забаву і тра було написати сайн, що і по кілко си продає. Одна стара емігрантка взяла крейду і написала:

СЕНВІЧ - 50ц.

Надійшов новоприбулий, покрутив носом і переписав:

КАНАПКА - 50ц.

Але зевив си оден східнек і спротивив си:

— Єкі „канапки“! Та ж ви, галічменти, настоящої української мови не знаєте!

І написав:

БУТЕРБРОД - 50ц.

А ще пишут у казетах, жи тра аби знайти спільний єзик, то всьо тоди си направит.

Дотепер тото не вдавало си.

Тато мав свій єзик, мама мала свій єзик і синок тиж мав свій єзик.

І так, відав, мусит си лишити, бо ще такого не було, аби був оден єзик на всі три особи

Шкода си дурно мучити!..

НАЙМЕНШИЙ БРАТ

Тарас Шевченко, то так написав у Кобзарі:

„Обніміте, брати мої,
Найменшого брата.“...

До війни, ек ще смо були дома, то кождий тото розумів досконально, котре білший, а котре менший брат.

Білший мав краватку на шиї, дзигарок з вісьорком при камізельці і срібну палічку в руках.

Менший, то нич з того не мав, ані краватки, ані срібної палічки, хіба звиклий коштур.

З тим обниманєм, то тиж було розмаїто: були такі, жи обнимали, але йно, ек то кажут „на писок“, а були такі, жи однов руков обнимав, а другов делікатно сегав до кишені.

То до них писав Тарас Шевченко:

„Схаменіт си, будьте люди!..“

Ба, але нікто си не схаминив, бо кождий удавав, жи то до нього си не тичит.

Але, рихт-рихтом, були тиж такі, жи насправді обнимали си з простим народом і тегнули его з біди, і ек то казали, з народної темноти.

Так тото було, поки не прийшли большевики і не обернули всьо корінем догори. На перший штих то позабирали на Сиберию всех тотих, жи найбільше з народом тримали і за нарід крипірували по криміналах.

А вже, що си тичит найменшого брата, то тот паліграф цавком скасували, а запровадили свій екстра ведлуг „старшого брата“.

І так лишило си там по сегодни, жи найменший брат цавком не рахуе си. Мае у колгоспі добре си справувати і фурт кланети си до старшого брата та й його цілувати у патинки.

То так у Краю, а ек тутечки, в Америці?
Найперше, то ми скажіт, де туг того найменшого брата шукати?

Аби сте зо свічков ішли від бари до бари, від академії до академії — не найдете і на лікарство.

Єкий би селепко в гранатовім ащугу не був, то не кажіт ему, жи він тот найменший брат, бо вам даст у писок і матір вам нарушит, зато, жи ви его на гонорі понизили.

Тепер так само, ек зараз по першій війні, ек у нас богато петлюрівців си поевило, то всі подавали си за полковників або генералів, і ніхто простим жовнером признати си не хотів.

Тепер — всьо самі старші мудрагелі, а простого народу нема.

Кождий би лишен розказував, а послухати нема кому.

Так тутечки всьо лішло вгору, жи носами хмарів досегают, а ногами від землі си відорвали і бовтают си у повітри, ек дармозвиси.

Отож най нам Тарас Шевченко вібачее ведлуг найменшого брата, жи ми си у тім занедбали, але зато всі си схаминули до лоритку, так ек е написано в Кобзари.

ЧЄС НА ВІБОРИ

Залієстрував есми си до віборів, і тепер можу си вібрати такого президента, ек сам хочу. На мій розум, то я знав кого си належит на такий уред і компетицію вібирати, але що чим блище до голосовані, то тим білше си баламучу: і вже цавком нич не знаю.

Щом си намірив на одного, то так его тот другий спаскудив, жи мя відкинуло.

Взев сми на гадку того другого, то му тот пірший таку латку пришив, жи мусів сми си вціофувати і вертати си до першого. А ще потім, то було в радійо за того першого. жи він недобрий. Тепер то я вже від того дурний став, бо ек того всьо докупи взети, що еден вогорит на другого, то би ввійшло, що оба на таку конкуренцію ненадают си.

Кажут, жи то є демократія і так має бути, аби куждий, що ще має здорову голову, чисто си збалантув.

Жи то така демократія, то правда, але другим поредком, ек еден другого обкидає болстом, то потім вже аби си ек обчищував, то щос такой си залишит на его особі. І ек такий потім має си перед цілм світом показувати і робити політику?

У нас, ек смо раз вібирали вїта, то віставили одного, що називав си Данилцьо. Кождий був за ним, але една баба, таки Данилцьова сусіда, пустила по селі, жи виділа на свої очи, ек Данилцьо вихопив си рано из хати і побіг за курми, вібачейте, без ремені, ено в самій сорочці. Ек тото пішло mezi люди, то вже ніхто его за вїтга не хотів. Але староство переперло, і хоч таки був вїтом, то вже між людьми пошанівку не мав до самої смерти.

Навит, ек умер нагло, то селом переказували:

- Чюди сте, жи помер?
- Хто?
- Данилцьо.
- Котрий?
- Та тот невперезаний.
- Царство му знебесне!

Але що вїт, то не то що президент на цалу Америку і на все Штейти!

Добре, що ще котрогос такого не пустили, ек на Данилце, то би топіру було!

Але хороба тоту демократію знає, може одной днини ще й таке пуетет...

ПОДІЛЕННЯ НА КАТЕГОРІЇ

Що си тичит української мови, то тут на еміграції наших людей мож поділити на такі, вібачейте, категорії:

Найперше є українці квадратіві, потім округлі, потім шпичасті, а ще потім загорілі українці і українці пів-на-пів.

Квадратові — тоті, жи ек стане говорити по-українски, то зачинає від „вел“, а скінчує на „дацо“. Межи тим, то ще скаже екес слово, два, або не скаже.

Округлі українці, то такі, жи найперше добре подивит си довкола себе, чи хто чужий не слухає. Ек нікого нема, то говорят по-українски, а мішеют по-ангельски. А, ек хтос слухає, то говорет по-ангельски, а мішеют по-українски.

Шпичастий українець, то такий, жи говорити фурт по-українски, бо инакше не вміє. Ек си змучит говорити, то співає тиж лишен по-українски, аж до пів до другої години. В другій іде додому і вже на порозі каже до жени: „сссоррри“!.. бо не знає, ек того буде по українски.

Загорілий українець, то є великий патрийота і по-ангельски не ме говорити, хоч би го різав. Казету тиж ангельської не возме до рук. Ек не має „Свободи“, то читає „Русское Слово“.

Є ще українці **пів-на-пів**. То тепер є найбільша українська партія і до неї найбільше записало си молодих. Програм полегає на тім, жи ек тато або мама не слухають, то тоди він, чи вона, говорет чисто по-ангельски. А ек слухає, то нечисто по-українски.

Пан Куропась молодший каже, жи з тим мовним антересом не є так эле, бо, аді, в Чикаго є такі мурины, жи говорет по-українски. Може говорет, — я повіру, — але чи їх хто розуміє, то не знати. А ек навит зрозуміє, то за еких десіт років до кого такий мурин ме по-українски говорити?

АНГЛІКИ З КОЛОМИЇ

Їду я басом до міста і їде враз зо мнов Деметер Вейн. Тот, що ви го знаєте з бари, жи фурт співає ружні крайові співанки. Єк співає, то сам собі до того руками вимахує, аби си в чомус не змитити. Дехто го кличе Митро Василик, але в папірах ему стоєт змінено на Диметер Вейн.

Отож їдемо ми, я, єк звикле, хочу ему щос казати, але він нахилив си мені до уха і потихо каже:

— Вогоріт до мене по-ангелски, бо нащо має хтос знати, що ми **єкіс инакші**.

То мені стало трохи дивно, але вже нич си не обзиваю.

Їдемо далі мовчки, аж він обзиває си наголос:

— Во ю гов?

— Давнтавн, — відповідаю.

— Фор вот?

— Вел, самцінг мі литле ту бай, — відповідаю чисто по-ангелски.

А він так само далі си питає:

— Самцінг фор Крісмас?

— Но, онли олд травзи брокен, а мі гаре бай ню.

А він каже:

— Дж! Гуд травзи кост лаца мані.

— Вел, — кажу, — кост, холера, бат відзавт травзи но гуд.

— Но гуд ет ол.

— Ю райт! — вогору і дивлю си, що люди в ба-сі зачинают на нас си згледати. Подивив си чи на міні всьо в поредку, запевнив си і кажу до кумпана:

— А во ю гов?

— Мі гаре пей біл.

То я не дорозумів і гадав, що він моє призвиско переминив, тож кажу:

— Мі но Біл, мі Грегори.

Але він каже:

— Єс, сир, ю Грегори, джаст телінг, мі пей біл.

— Вот Біл?

— Біл фор гавс.

— О, андерстед, — кажу — ю бай фор гавс!

— Но фор гавс, бат фор гавс.

— Мі телінг. Ван, ту, трі, фор . . .

— Но — но— но! Фор ван гавс! Біл фор ван гавс!

— Андерстед! Ю гаре ван гавс енд Біл гаре фор гавс.

— Вот Біл?

— Ю телінг!

— Мі телінг райт, ю телінг вронг.

Мене трохи обрушило:

— Мі но вронг, мі но політишен!

На то такий си сміх учинив у басі, що ми вже не договорили. Тай мені прийшов чес висідати.

Висів я та й, ек звикле, думаю.

Говорив Деметер Вейн до мене, я говорив до нього, культурно і по-ангелски. і налевно нікто си не догадав, що ми екїс инакші. Але якої дїтчої мате-рі все в басі си сміяли, хоч мя зарїжте — не знаю.

КІЧКАРІ

Кічкарі — то були наші найперші спортсіві.

Сама кічка то був малий патичок, екїй ставили ско-сом над ямку. Тоди палицев. жи називала си "палестра" тра було вдарити аби кічка підскочила і тоди вгатити кілко сили, аби летїла екнайдальше. Всьо відбувало си на толо-ці, на якїй каменями або капелюхами позначували метри, аби знати, ек далеко кічка впала.

Ек одні били, то другі мали кічку злапати у повітрі. Ек хтос зловив кічку зубами, то вигравав найвищий нумер — сотку.

В Америці, ек си придивити. то тот "бейзбол", жи грают, дуже до кічки подібний. йно жи кічка ліпша.

Ліпша, бо наша, а всьо наше — найліпше!..

О ЧОРТАХ

Написала до мене одна мизис:

„Напишіт, проше, ек тото є: ек я була ще в Краю молодѧ, то кїлко всюди було ружних чортів, на кождїм кроку, жи я бояла си сама спати. Скажіт, пане Зозуля, чому тепер у Америці тих чортів не видко?“

Взєв я за пюро і на тото відписую:

Словажена Пані!

Чортів у Америці є май доста, йно жи не дают си легко пізнати. В Краю, то сидїли по болотах і по калабаньох, а тутки, в Америці, то у водї навит чорт не вітримає довго. То вони поздавали ружні егза-мента і сидят собі на високих посадах.

Увихают си межди народом ружно поперебира-ні, жи не пізнати. Деякі поховали фости під реверен-дами, а деякі пустили си на нову моду і носет довге волосє і короткий, ек у пса, обрїзаний фіст. Хто то годен розпізнати?!

У Краю чортови так легко не йшло. Чорта пізна-вали здалека, тому мусїв діяти дуже потаємне.

Найлїпше любили чорти сидїти дес у водї, але на Водохрещї, ек посветили воду, тра було з ріки вті-кати на зломанє голови. Приходила на них тиренна година, бо не було де дуже ховати си. По хатах було тежко, бо нарїд був у тїм практичний. Брав газда свечену воду, домїшував до неї муки і мазав хрести-ки на всех дверох. Туди вже чорт не перелїз, то шу-кав притулку у екогос риндикала, або сициліста, бо тот хрестиків на дверї не поклав.

Отак сидїли чорти по ружних закамарках і че-кали чесу, аби вода у ріці відсветила си.

Американцкий чорт такого клопоту не має, бо воду у ріці ніхто не светит, йно у звиклій балїї. А навит, ек би светили, дайминато у Филїдельфїї, то за новим стильом, і чорт на тот чес мїг би перене-

сти си до Нівйорку. А за два тижні — назад до Филі-
дельфії...

Та й вода у ріці борзо би си відсвечувала, бо в
ній загато ружного хльорку пливає.

А в Краю, то коли си по Водохрещі відсвечува-
ла, чи знаєте?

Тоди, коли перша жінка вінесла на ріку шмате
прати.

Ледь замочила тото у воді, то відраз вода си
відсвечувала і тоди всека нечиста сила гурмами
лізла назад до ріки.

І сиділа там у воді — ген, аж до Івана Купала.
Але був оден день, коли ані чорти, ані водяни-
ки, ані русалки не мали над чоловіком жадної моци.
То було у Великий Четвер.

Єк ено бамкнув перший дзвін на Страсти, вода
діставала велику силу, перетворювала си з води зи-
мової на літну. Великі чуда діяли си в природі, бо
тоди було, ек співали лірники:

**В живний Четвер по вечери
Війшов Господь на spacerи...**

У тот вечер, ек пішов хлоп, або дівка до води
і скупав си, то з нього сходила всека короста, чи при-
щі, екі мав на твари, таку силу вода мала у собі.

Але то лишень у тот Четвер так було, по тім
Четверзі нечиста сила назад си уміцнювала і балю-
вала у воді до самого Купала.

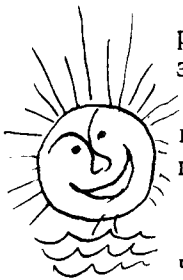
На Івана Купала, ек хтос не лінував си і встав
раненько, то ввидів, жи сонце ек сходило, то три ра-
зи, раз по разу, занурювало си у воді.

Тоди вода си очищувала, а ек навит у ній сидів
ше єкийс чорт, чи водяник, то сили над чоловіком
вже великої не мав.

Так тото було.

Були чорти, але були тиж ружні паліграфи на
чортів.

А тепер що? Прийде такий, седе си у єкійс ка-
зеті, чи „Америці“ за бюрко і ніхто его не розпізнає

і не запитає си:

— Чекай, Ігнац! Покажи папері, хто ти на дійсно є?..

Так си тепер люди уподібнюють до чортів, а чорти до людей, жи тежко відріжнити. Нема на них ні способу, ні паліграфу, ні, навит, свеченої води . . .

Отож, мизис, пильнуйте си і сокотіт си! Хоч чортами вас тут ніхто вже не страшит і вже сами не боїте си спати, то такой годно си трафити, жи си помилите і лежите такой з правдивим чортом до лужка.

Хіба, жи сте у задавненім стані, то перепрашею і свое слово гет віцофую.

ЄК ТО СЕНЬОРЦІ СВИСТАЛО СИ ЗАТКАЛО

Великі ми цабе — пластуни!

Єк бим повтинав у портках ногавиці і повісив на шиї свистало, то був би сми не гирший сеньорт, єк тот Змиленич, чи Спїк Піснісецький, чи Щур-Щуровський, дайминато.

Але жона ми каже:

— Тото не жадна штука повісити на шиї свистало, але ще тра знати, коли і де у свистало подути.

А я кажу:

— Ба, ще може таке бути, жи свистало си заткає . . .

А жона:

— На дійсни, то єдній сеньорці заткало си. Нахилила си над банеком спрубувати, чи зула си не переварила, то нехоцечи свистало впало до банека. Ледве віловили кохлев з банека, але щос си стало, жи перестало свистіти.

Що си сеньорка надмухала, що си не надула —

нич не свище, ані раз. Але надійшов Єдензтих, жи був тоди за дохторі у таборі, то перестеріг:

— Пані, добродзійко! Не дмухайте так, бо си плуца роздуєте до решти!

Сенйорка дуже си настрашила і перестала, але тото свистало далі носила на шиї, жи дурно балам-кало си.

Хтос підгленув і виехав з тим на сходинах:

— Чому сенйорка не свище, ек стоет у регуля-менті, але махае на новачок руками.

Тоди сенйорка вплач і всьо повідає, що си ста-ло. Гакурат був там тоди йден, жи на тім знав си, то взев свистало, файно розібрав і показало си, жи всередині була ще одна клюска, жи там си запхала. Вітегнув клюску, але свистало зложити назад не го-ден був, бо не мав при собі того шпіндле, жи називає си „вігайстер“.

Тепер сенйорка носит два по пів свистала, і ані не свище, і ані не ризигнує, бо каже, жи свистало паметкове. Має его ще від тоди, ек една война си скінчила, а друга ще си не зачала. Тоди поляки роз-везали Пласт і зробили при ній собисту ривізію. Найшли свистало і причіпили си, жи воно підозріле і певно екийс вивротовец їй дав, аби, ек ніхто не чує, на нього засвистала нелігально. Але головний комісар від поліції був екийс люцкый чоловік і сенйорку звільнив враз из свисталом.

Таке то кажу, а жона нагадала собі що йнакше:

— Дес у календари, чи старого, чи нового сти-лю, не темлїд, стояло відруковано, жи є такі свиста-ла, жи не чути, ек свисне, але пес вчує, аби екий. Чо-ловік жадний не почує апсолютни, хіба би був псом.

— Нащо кому таке свистало?

— Таке свистало носит при собі старша поліція. Ек натрафет на бандиту, то лодує у свистало і мо-минтално пес з'явит си коло нього.

— І що з того?

• — Лапают бандиту і до криміналу!

— Тото може дес у телевизії, але не в Гамери-ці...

О ЛЯМПАРДАХ, РИНГУТАНАХ, ЦИБИГАЯХ, КОРКОДИЛЯХ, ЯКО ТЕЖ О СХІДНЄКАХ І ЗАХІДНЄКАХ РІЧ НАУКОВА

Так на світі є, жи що де инакша земля, то инакша твар на ній буде си родити.

В єднім краю повно малпів, в другім карангути, а в третім шампани си родет. А ще в четвертім єкіс грензолі та й цибигаї.

Мій сестрінск, ек ще ходив до семинарії в Коломиї, то мав таку книжку, де були всі звірі, що є на світі вімальовані і описані. Страх було дивити си на тоті образки: єкіс лямпадри, рингутани, янгари, цибигаї, гамайльони, коркодилі, навіт спаметати всех не годен.

А ек ми показав на образку тіпобопотана, то ми си потім дві ночі уві сні снів.

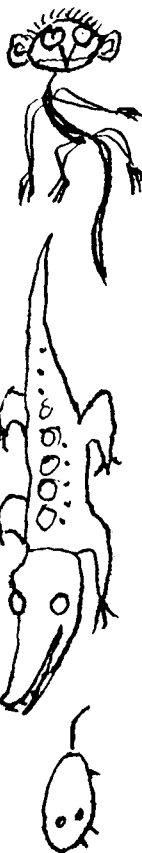
Ото, видите, єкий де ґрунт і на єку твар податний, то така там твар буде си родити, а инакша не. Єк, дайминато у нас, то ховала си звикла худоба, а навит, вібачейте, свиня, але поредного осла віховати було тежко.

Говорило си, жи дес ще перед другов войнов спровадили до Львова правдивого слоні, жи то копицю сіна їв нараз. Але не виховав си. Труба йому відпала і так відмінив си, жи трудно було пізнати.

Ото ж, видите, ек я міркую, из землі така пара йде, всюди инакша, жи на єкус звірину плявдує, а на єкус шкодит. В єднім краю тота пара добра на малпи, а в другім на коркодилі.

На людей тота пара тиж вдареє і тому з кожного краю мают єнакший характір.

Такий серб, дайминато, то має характір горечий, жи зарізати чоловіка, то так, ек мені пдюнути. А чех уже инакший: всього боєт си, йно би півечко

попивав і дівки підщипував. Поляк то буде страх
моцний на писок, а німець, то нич, лише машерував
би на егзецирку.

У нас то край великий і ружна з нього пара йде.
Інакша пара була дес коло Перемишлі, інакша ко-
ло Дніпра, а ще інакша дес у Підгайцьох.

Нарід ніби один, фахувати український, але ха-
рактери розмаїті. В Галіції то найбільше си бандерів-
ці ховали, а на Великій Україні їх не було. Зато уда-
вали си ружні социлісти, жи то фурт би панів різа-
ли, чи вони є, чи нема.

З такими то ружними характерами поприїздили
до Америки, але ще трохи і нам тоті характери по-
відпадут, ек тому слоневи труба.

Заміст того, то повиростают нам ружні черева,
і вже тоди запанує правдива соборніст.

ЕК ТО БУЛО ЗА ДИВІЗІЇ

А чи темите, ек то було за Дивізії від самого по-
четку?

Ек у Львові і цілім Краю затрубіли на мобіліза-
цію, то нарід біг, ек по свячену воду.

Кождий біг на зломане голови і за одним бюр-
ком голосив си добровольно до Дивізії, а за другим
бюрком подавав реклямацію, аби его з войська звіль-
нили.

Ек пан Крохмалюк, тот, жи сидів тоди за одним
бюрком, взев і порахував реклямації, то мало йго
кров не залела. Віказало си, жи реклямацій було біл-
ше, ек всех добровольців. Бо то, видите, були такі,
жи подали по дві реклямації, жи ек одну заперечут,
то другу може признают.

Тоди взели тото на комісію і поділили всьо пів-

на-пів. Єк був фаміліянт, то пустили додому, а ек не, то марш під Броди!

Рихт — рихтом, тра признати си, жи не всі були добровольці, бо було трохи тиж таких, жи пішли примусово.

Найбільше було таких, жи примусово втікали од жон, але були ще ружні инакші причини. Я знав одного, жи мусів си голосити, бо був з дівчиною наречений уже в шестім місяци.

І так нагле повстала тота Дивізія.

Що си тичит Бродів, то там пішло всьо, що йно жило в Дивізії. Пішли навіт тоті, жи у тот час були у Гаймері, чи у Львові.

Нема такого, аби там не був, бо ек надавали менталі, то питали си і записували, чи насправді був під Бродами, але забули питати си в котрім року.

Тото нич нікому не шкодит, а навіт помагає, бо видно кілко ми маєм ружних гироїв, і від того наша справа ліпше стоет на Формозі.

У такій хаті, де тато був у Дивізії, то навіт діти ліпше си віховуют.

Увидит, дайминато, синок, жи тато екус мента-

лю носит на кляпі, то возме і запитає си:

— Тату, воц дет?

— То паметка, жи я бив си підо Бродами за Україну.

Тоди син си заинтересує:

— Тато, коли тото було?

— У девецот сорок четвєртім.

— То тоди була Україна?

— Ніт, не була. Тоди німец бив си з большевиком.

— А тато, де був?

-- На німецькім боці.

— То німець нашим помагав?

— Ніт, наші помагали німцєви.

— Чому? Чи німець хотів нашим дати Україну?

— Не хотів, бо був протів України.

— То нащо помагали?

— То був такий рахунок: найперше ми з німцє-
ма мали побити большевика. А ек би си тото вдало,
то ми мали обернути си фронтом і вібити всех німців,
аби си не пхали на Україну ногов.

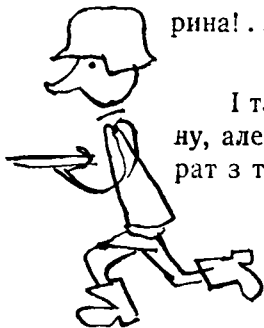

— Тато. а кілко тоди наших було?

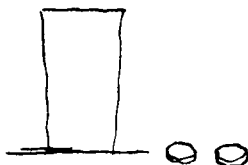
— Одна дивізія.

Тоди синок піде до кухні:

— Мама! Тато знов має фібер. Дай йому аспі-
рина!..

І так тот тато дивізійник фурт буде їсти аспіри-
ну, але на здоровлю воно не пошкодит, а може аку-
рат з того екас Україна си віклерує.

МУЗИКИ

Музиків мусіло бути найменше три: скрипка. кляр-
нет і бас. Чесом були ще цимбали. решето, а пізнійших
чесів — бубон. Грали просто, без нутів, ек казали, "від
уха".

Ходили музики грати від села до села, від одного ве-
сілля на друге, поки не зайшов піст. Тоди тот музикант
завішував скрипку на колку, а сам легав відсиплети тото,
жи у мяснихох не доспав. Постів тоди було багато, то й
музикам бідно жило си. Білше спав, чим грав.

Тепер пости покасували, а всьо таки з самого му-
зиканьства віжити тежко.

НАУКОВА БЕСІДА

Лег я собі на Діброві під смерічку, пасу черево і зза корчів чую таку бесіду:

— Чи сте чули, проше пані, жи Кацабова, моя пані, має всьо поширене, пані.

— Агі, пані! Така молода, проше пані!..

— Колінарія у неї така, проше пані, ек у старої баби, проше пані.

— Про еку колінарію пані говорет, проше пані?

— Хіба пані не знають? Колінарія, жи йде від артерії до комори, проше пані.

— Екої комори, пані?

— Серцевої, пані.

— Агі, пані-пані!

— Через того, пані, має тиснення, проше пані.

— Пані! На тиснення найліпше пити сливковий джус, пані.

— Пані еке тиснення мают на увазі, моя пані.

— У должку, проше пані.

— Перепрашею, пані, але я про тиснення крови, моя пані.

— То єї брали на риндгена, проше пані?

— Пані си помиляют, проше пані, бо риндген у таким випадку нич не вікаже, проше пані. Тут, пані, тра сирджері стосувати, аби пані знали.

— Мают пані рацію! Берут, пані, на картограф..

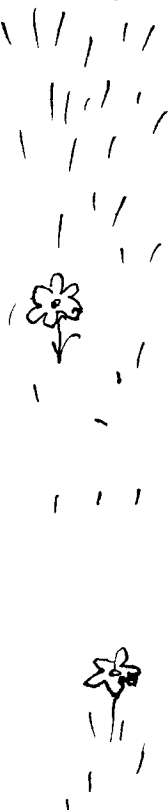
— Електрокартограф, пані.

— Таке тиснення, проше пані, може бути тиж від роматизму, проше пані.

— Апсолютни, проше пані.

— Катигорично, пані.

— Ек у крови, пані, є загато холеросторолю,

проше пані.

— На то, проше, найліпше вистерігати си кальоріїв, проше пані.

— О, пані-пані! Добре вам говорити, проше пані.

— Не медитуйте, пані, я вам пораджу зелені пільси, моя пані, жи до тижні пів пані не буде, проше пані.

— Декую, пані, стосувалам, але дуже си гази збирают, не можу, моя пані.

— На гази є такі жовті пільси, аби пані знали.

— А я пані скажу, що найліпший сливковий джус, моя пані.

— Абсолютно, пані.

— Катигорично, пані-пані! . .

Слухаю я тоту бесіду і меркую собі: певно єкийс дохторский з'їзд відбуває си на Діброві, жи я не прочитав в оголошеню. Відав дохторки відлучили си від дохторів і мают свою екстра сицесію. Або дохтори забогато у „стодолі“ напили си і дохторки від них повтікали, аби в холодочку науково побесідувати.

Скортіло мя на них подивити си, том підвів си і зазираю поза корч. А там сидят — угадайте — хто?

Моя кума Євдоха, мизис Фесі і мизис Паранька, жи членкиня у Золотім Хресті.

Так си в Америці повічували ружної медицинії, жи я єх за дохторок взев . . .

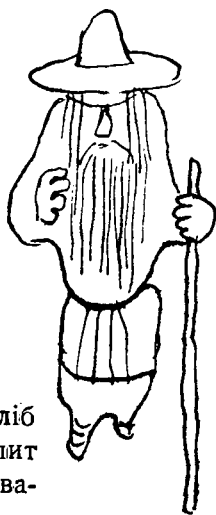
Де то єдна из другов знала у Краю за єкус холестеролію або за колінарію!?

Єк чоловік умирав, то навіт не знав на що. Єк був простий хлоп, то казали, жи вмер „на середину“, а єк був пан, то на сухоти, або шляк го за бюрком трафив.

Нарід жив у несвідомости, без Самопомочи і без риндгена, та й навіт не знав, жи такі ружні хороби на світі истнуют.

ЄК БІДА ЗА ЧОЛОВІКОМ ХОДИТ

В Америці на дві річи нема пошанівку: на хліб і на старіст. Хлібом си покидають, жи серце болит на то дивити си, а старого, то тиж куждий лехциважит. Кажут:

— Старий та й дурний . . .

Колис, то було инакше. Сивий волос мав пошанівок, де би то не було. Навит, ек пише исторія, на тотій козацкій Січі, хоч там екі горечі голови були, але такой мали свою дідівску раду. Єк війшла екас потреба, то скликали тотих дідів і радили си сивого волосу, ек мают на турка стати.

У Краю, то тиж старі люди по селох фурт раду тримали і людей на розум наводили.

Бувало зевит си у селі екийс старец, жи не знати из відки, покрутит си по селі, лишит екус добру пораду, а сам піде собі з Богом, жи не знати куди і коли.

Повідали тиж, жи за Австрії, ек цісар хотів знати, ек його нарід вірне жие, то перебирав си за такого старце і йшов від села до села.

Мені мій дедьо повідали, жи за ех памети зайшов екийс такий дід до села. Ходив по хатах і питава си людей, ек кому веде си.

Але де си не оберне, куждий плаче і желеуе си, жи біда велика. Тот таку біду мае, а цес ще инакшу.

А куждий казав, жи його біда найгірша і найчорнійша.

Померкував тот старец щос у свої голові і наказав людьом, аби в неділю по церкві куждий взев свою біду на воловід і аби еї вивів на толоку за

селом.

Люди так і зробили, ек си належіло. Куждий ви-
вів свою біду на толоку, а ек уже всі си походили,
то тот дід каже:

— Ану, людоньки, тепер дивіт си добре і най си
куждий вимінеє свою біду за енчу, еку йно хоче.

Тоди-ка люди зачели си роздивлети і ліпше при-
зирати до других бідів, аби си знайти екус ліпшу.
Добре си обдивили, а на конец, то куждий сказав
таке:

— Ека моя біда є, така є. вжем до неї привик,
то най си лишее тота, жи була.

І повів свою стару біду на воловоді д'хаті.

Така то була исторія. Може то напів правда, а
напів байка, але наука для всех из того може бути
дуже потрібна.

Адіт, в Америці куждому си так поводит, жи
про екус біду не повинно си згадувати. А тимчесом
запитайте си одного из другим, жи сидит на самім
добрі, жи его аж розпирає, то тот повіст вам, жи екі
статки не мав би, а всьо едно екас біда его шмулеє і
шмулеє в середині без перестанку.

Не дурно то, ек здибати си з нашим чоловіком
і залитати си:

-- Ек си маєте?

Тоди не відповіст вам, ек куждий американец:

— Файн, файн!

Ено скривит си і каже:

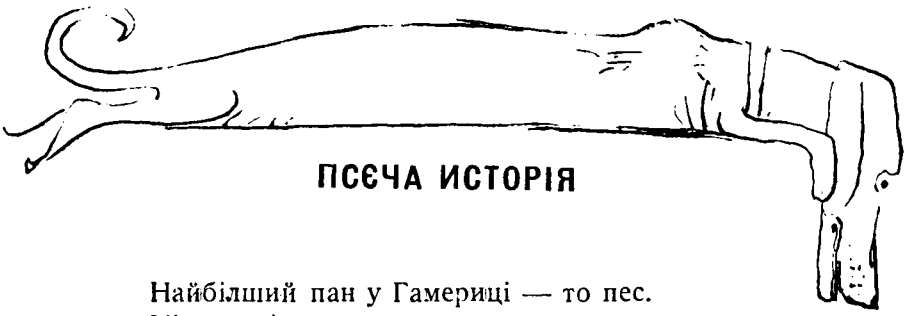
— Стара біда!..

Відав тота стара біда пшла за нами аж сюди.
Лише перебрала си у панцкый анцуг і черевики си
справила на гумових підшвах, аби єї не було чути,
ек ходит.

Найгірше, що вона вже не така проста біда, бо
навчила си трохи політики і фурт коминдерує, жи
цисе зле, а тамто тиж не так.

Але, ек си тримала нашого кристенина, так си
тримає по нині, най би єї фрас тріснув!..

ПСЕЧА ІСТОРІЯ

Найбілший пан у Гамериці — то пес.

Нікому ліпше си не поводит, шкода говореня.

Спит у покою з панами на матраці, нич го у світі не обходит, навіт гавкати не мусит.

На двер тиж не мусит виходити, бо му постелят файно казетів у кутику, то си уживає на цалий кон-форт.

Повідала ми одна мизис у Гантері, жи єї пес не любит аби йому підстелювати „Свободу“ або „Аме-рику“, але мус бути, або ангельска і то з неділі, або польске „Ехо“. Ще казала, жи ек тото „Ехо“ пе-рестало віходити, то пес так желісливо заводив ца-лий тиждень, аж мусіли возити до ветеринанта аби йому дав застрик на успокоєне.

На їжу, то куждий пес має свою манорію. „Дог-футу“ жадний пес не їст, я ще такого тут не видів. Зато признав си мені йден чоловік у барі, жи він раз, ек вернув си пізно вночи додому, то напомцаки з'їв не тото, жи було його, але псече. Так йому тото за-смакувало, жи на другий день зробив лівантуру жо-ні, жи вона псови ліпше готує чим йому. Тепер жона дає йому псече, а псєви тото, жи він перше їв.

Видко, екійс добрий пес, жи згодив си на таку переміну.

А моя сусіда, то куждого дне варит для пса ек-стра шницлі. Перепис дістала від одной американки, жи єї коліжанка є за губернантку у Білім Домі і тот перепис передала у великім сикреті. Такі то шницлі варит пані президентова для своих кундлів, жи їх раз навіт у телевізії показували враз из президентом.

Але пси — псами, а я ліпше скажу вам, екій то я мав правдивий трафунок сего літа у Гантері.

Приїхав туди, ек щороку, йден паняга, дохтір Комаринцкий, може сте чюли. Ще ек була Карпацька Україна, то він там тоди був за велику рибу. Особа

оказала, ек то кажут — проше сидати, — не менша від самого пана Ревая, але зато трохи грубша.

Було седимо коло бари, а пан дохтір, ек звикле, повідає ружні кавалки, а найбільше, ек тото насправді було за Карпацької України. Повідає за ружні особи, за Росоху, за Штефана, за Ревая, то за Шандора. Але раз питає си наконец:

— А ви Шугая знаєте?

За такого я не чував, певно, гадаю, тиж екийс міністер, і не пасує мені казати, жи не знаю, отож кажу:

— Знаю, ек не знаю!..

А він каже:

— В суботу Шугай приїде. Моя пані тиж приїде.

Потім зачев повідати і описувати, екий тот Шугай мудрий, еку високу антилігенцію має, та еку натуру добру і веселу. І ек він ружні мови розуміє, і ек добре візнає си на людьох. І екого він високого роду походить і жи того має віписано чорним і білим на метриці.

Віпили ми йден „вінтонек“, віпили удругий, а дохтор фурт хвалит того Шугая.

А мені маркотно, жи я нич не темлю, аби я читав за нього дес у казеті, ані не чув, аби хтос дес изгадував. Але, меркую собі, чи то йден такий був тоди на Карпацькій Україні, жи ніхто тоди за нього не чув, аж тепер на еміграції дав си чюти.

Дохтір хвалит і хвалит того Шугая, ек з нутів, а наконец каже:

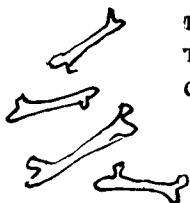
— Ще було таке. Порозкидав він екос по хаті кости, але ек вчув, що моя пані вертає си з роботи, то моминтални позбирал і поукладав кости коло себе в найбільшім поретку.

-- Кости???

— Ая, кости!

Аж тоди вдарив си я долонев по голові, бо здогадав си, жи тот Шугай, то не особа, але — пес...

Бо то — де пес, а де чоловік — але такі тепер чєси, жи у тім не трудно си помилити...

Напишу вам ведлуг авта, чи ек тут кажут, кари, жи ек мете купувати, би сте були на тото практичні.

Вогулї з карою, то так, ек из жонами, ниякої ружниці нема.

Дайминато:

Ек си жените, то тра мати „лайсенз“ і ек купите кару, то тиж тра мати „лайсенз“.

Коло жони тра вмїти ходити і коло кари тра вмїти.

На кару тра богато дулярїв і на жону тра.

З карою, ек из жоною, чес до чесу мусит вїйти екїйс ексидент.

А на конец, то кара тиж чим старша, тим венци фуркотит, тиркоче і гезує, а пожитку великого не дає.

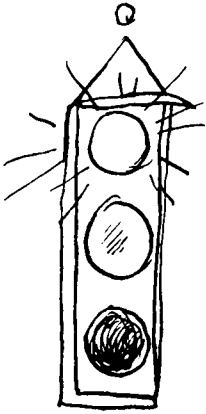
Ще правда, жи ек купуете кару і хочите поради-ти си у людей, то вам, достоментни, ек буває з же-нячков, ніхто правди не скаже. Не скажут вам, чи то добре, чи то зле, шкода питати си. Єден буде ганити, а другий фалити під небеса, а всьо навмисне, аби вас тиж у біду влхати.

А вже, екі вігоди мете мати з кари, то мні — венци так:

Припустім, їдете в гості, чи на чїйс юбілеуш, чи на весіле, чи на екїйс инакший шовер, то хоч би ек було далеко, сідаєте на кару і раз-два ви вже на міс-ци. На гостині, то другі си веселят, пют шнапса, чи пиво, а ви ніц. Сидите, ек вїмальований, та й хоч вас принукують, фурт відповідаєте:

— Декувати, але я дрейвую!..

Ек вже циремонія скінчит си, то ще всех піяків, куждого з особна, тра додому повідвозити, бо так

годит си. І дес над ранком добете си до себе до хати.

От вам вігода перша.

А друга, то ек маєте в місті єкийс справунок, то передше тра було талепати си на автобусах еких пів години. А тепер, за десіт мінут ви вже там, де вам потреба віходит. Правда, жи вам візме чесу з двадціт мінут найти приспосібне місце запаркувати, але це байка! Правда, жи і бензина вас коштує і постійне, але зато є вігода.

А трафит си, жи тікета тра заплатити, то вже рахунок инакший.

Зрахувати всьо докупи, то кара дає такой велику вігуду, а найбілше таку, жи дуже плявдує на нерви. Їдете кудис, то жона коло вас мусово. Сидит на сидзеню, ек марграбіна і комендирує:

— Бери, холеро, направо!

— Світло си світит червоне, не видиш, сліпундро!

— Тепер не желуй газу! Попри ліпше! А най те фрас! А я ти не казала, абис гальмував!?

Так вами комендирує, а тут кара на переді, кара зи заду, кари по боках. Тут екас мізис показує направо, то певно поїде наліво, тут єкийс пхає си вам під бік, а там єкийс заду трубит.

Одним словом, медицина на нерви — перша кляса!..

ПРИСЯЖНІ

П р и с я ж н і — то були громацкі уредники.

Дайминато, ек трафило си жи єкійс газдині забили курку на чужій гредці, то кликали присежних. Тоті бадали річ на місци: чи була курка на гредці чи не була, чи курка стара чи молода, чи несла си чи не несла си і тим подобло. Відповідно до того таксували, чи си належит, чи не належит, і кілко за забиту курку.

В Америці, ек е кури, то готові в банеку, то нема і присежних, хйба тоті, жи належат до Номінаційної Комісії на Загальних Зборах, але то що йнакше..

РИПИРАЦІЯ У ШПИТАЛЮ І ТИМПОДІБНЕ

У Гамериці, то куждий мусит перейти хоч раз єкус рипирацію у шпиталю. Єно, аби го дохтори у свої руки допали — ого! Єк нема що, то хоч сліпу кишку віріжут, чи треба, чи не треба.

Так тепер тото є, жи нарід ходит полатаний і увес позашивуваний, єк дідівська торба. Хоч зверха портки цілі, то черево, вібачейте, латка на латці, рубец на рубци. У Краю, то було наоборот, хоч портки полатані, то черево одностайне.

Кажут, жи тепер, єк хтос віучує си на дохторі, то найперше записує си на кравецку науку, аби вмів файно пацента позашивати, поки ще теплий.

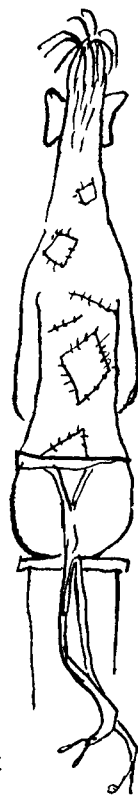
Від того куждий дохтір зачинає. У тім є переважно причина, жи в Америці бракує кравців, бо що котрий пустит си на тоті кравецкі курзи, то так у тім засмакує, жи єк закінчит, то перепишує си на висший ніверситет і здає екзамент на дохторі.

Чи то дійсни правда, не знаю, бо тото повідала одна мизис, жи має у тім велику прахтику, бо єї різали і зашивали щос вісім раз. І напоздовж, і на поперец, так жи всьо на ній покеришоване, йно ще лише йден єзик має ненарушений, то тріпає ним, єк у Краю праником.

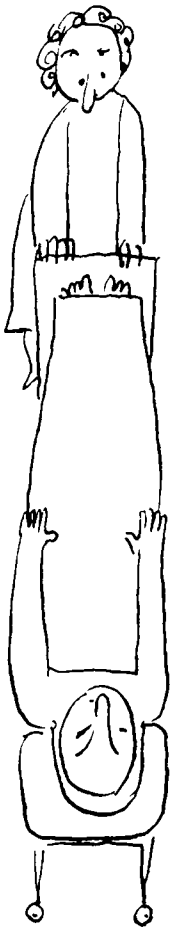
Бо то, адіт, така тепер мода в Америці, жи єк зійдут си жони чи мизиси, то кілко у них бесіди, жи одна поперед другу фалит си, єк єї дохтори пороли.

Було отак посходет си ружні полатані жони до моєї і вогорет фурт за високу медицинію і ружні рипирації, ще й хороби розмаїті. Лише моя сидит, небога, мовчки. Єк тота сирота, бо ще тоди єї не рипирували і в тім не була практична. Було скозує си передо мнов, мало не плаче:

— Дес другим безе, мают темати до ружної розмови, а я сижу, єк єкас немова...

І так договорила си, жи і єї не минуло. Дохтори збадали єї, жи має екїс каменці у печінці і мусово тра зрипирувати.

Бояла си жона тої рипирації, але тримало єї на дусі едно, жи тепер і вона тиж не буде лецта, ек си зійдут колежанки на розмову.

Ек єї вже щісливо зрипирували, то казала собі дати тоті камінчики до флешочки, поставила коло себе на столику і чекає, чи котра не прийде до шпиталю.

Але що котра прийде, седе собі у кресло коло лужка, то жона ледви відізве си, а вже єю тамта заговорит:

— Лежіт ціхо, бо вам ще вогорити багато не волно. Я тото знаю, бо ек я була...

І ек зачне повідати, ек єї рипирували тежко, вогорит без кінце, а моя лише слухає — і дацо.

Прийшла друга, то тиж не дала прийти до слова:

— Е, що то, рахувати, вас, пані, рипирували! То мене, ек взели рано...

І пішло...

Прийшов я до неї, а вона желеує си, мало не плаче, а я, ек можу, так потішую:

— Видав, небого, тутки тиж ще екїйс сенійоритант тра мати.

А жона каже:

— Найгирше, жи я навит візлостити си не годна.

— Мусово візлостити си, бо у собі тото дусити нездорово.

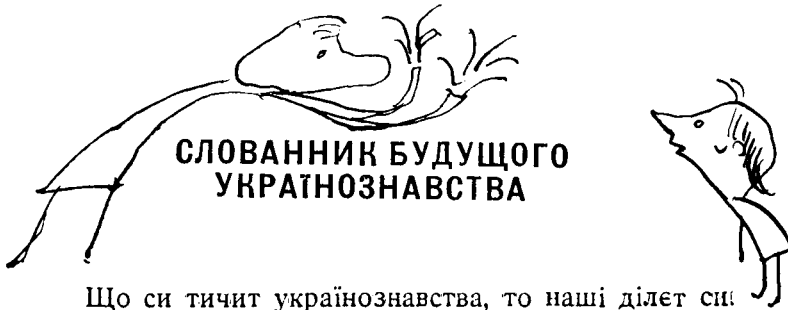
— Ба, — каже, — ек вірізували ми тоті каменці, то вірізали й тоту жовч, жи в ній зліст містила си.

Так тото бідному фурт вітер в очи і тимподібне.

Хоч нема злого, аби не ввійшло на добре, бо, адіт, жінка тепер ходит по покою, ек ангел, а я сижу собі у фотелю і меркую:

Ек би тото добре було, аби наших ридахторів від казет дав під рипирацію, аби ем жовч повитинали.

Га?

СЛОВАННИК БУДУЩОГО УКРАЇНОЗНАВСТВА

Що си тичит українознавства, то наші ділет си на три кляси. Перша кляса — тоті, жи хотет, а не можут, друга кляса — тоті, жи можут, а не хотет, і четверта — тоті, же ані не хотет, ані не можут.

Ек так далі гладко піде, то русин не ме розуміти ані взуб. Оден скаже — ме, другий скаже — бе, а третий — кукуріку. Буде чиста Бабилонія!

Оден у тім ратунок, брати си за третю мову — „на міги“.

Тепер і так, ек молодіж говорит, то на пів по-українски, на пів по-ангельски, а решта „на міги“, і тото їм найліпше виходит.

Ек би тої третої мови добре вівчив, то міг би навит промову сказати, писка не отвираючи.

Треба йно повиписувати всі тоті „міги“, що котра означае і вівчити на паметь.

Я вам тутки дещо подаю, а решту, то най би си тим затруднила екас наукова особа. Можна би відповідний словник видати, то би розхопили моментально.

Отож так:

Ек хочете забрати голос, то підносит два пальці і то означае по-українски „ледис і жентелменс“.

Ек приложите палец до губи, то означае: „проше о спокій“, або „замкніт собі цілер“.

Великим пальцем поза себе показати: „ек сказав мій передбесідник“.

Показати пальцем на особу, означає спросто ванє, жи „то не я, то він!“

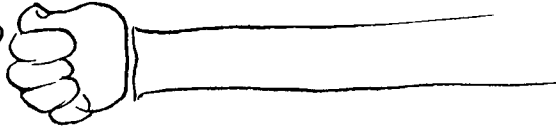
Витягнути руку: „дайте на Еміґрація в потребі!“

Показати дулю: „ми вже дали“.

Піднести обі руки вгору: „ми за димокрацію!“

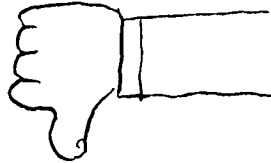
Приставити кулак до носа: „а ми є контра!“

Показати мізинний палець: „хоч ми є у меншо-сти, то нас зато є білше!“

Постукати себе пальцем по чолі: „не будь такий науковец!“

Великим пальцем до землі: „ми вас угробимо“!

Затулити долонею уста: „ми за штирма свободами України“.

Пальцем по пальці стругати морковцю: „а так вам треба!“

Пальцем до носа: „у справі формальній“.

Кулак приложити до чола: „ви селепко!“

Два кулаки до чола: „а ви дубельтовий!“

Заграти на носі: „не будь такий футала!“

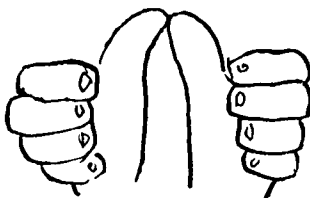

„Стап!“ — або „дискусія си скінчила!“

Пштикнути себе попід бороду, означає боєвий клич нашої еміграції: „даймо собі за пец!“ То так є, ек ви з Галичини і служили при Дивізії, а ек не дай Боже східняк, то означає: „давай віпем за соборність!“ По тім черкнути себе попід горло, що значит: „чорт його побери клятих галичменів!“

А ви що на того?

Покажети два великі пальці значит: „дай Боже того і вам!“

І так, видите, мож собі без сбрази гонору файно поговорити і витримати дискусію до самого кінце.

Тра лишень аби наші науковці взели си до роботи і пошукали ще білше ружних „мігів“, аби нарид користав та й аби дітиска того українознавства до шпунту виучували си.

На старість — ек знайде!

А ек не знайде, то тиж добре!..

ПАНИ І ХЛОПИ

Колис то було так, жи були пани і були прості хлоппи.

Вігледало би, жи того вже білше нема, бо нині кождий пана ріже, так що тежко пізнати.

Аби єкий був хлоп родовитий, то ек убере си у гранатовий анцуг з ціпером, жовті черевики з тасемками і шелянову сорочку з ружами, то на око вігледає, ек правдивий марграбя.

Єк си такого марграбю запитати, чи він письменний, то образит си і вам під ніс тицьне правдиву книшку, тоту з Кредитівки.

Так то вігледає такому, жи си не розуміє, але такому, жи вміє добре си придивити, то всьо є так само, ек було в Краю.

Анцуг не анцуг, краватка не краватка, а навит вчений — чи не вчений, а натура в середині не змінила си ані на капку. Ледви си рушит, а вже мож пізнати, хто пан из пана, а хто хлоп нумеро шість.

Єк того розпізнавати? Адіт, так:

Єк пан щос від когос бере, то делікатно, двома передними палцема. А ек хлоп бере, то відразу халпає усема шістма палцема.

Хлоп, ек щос дає, то тежко, ек би живцьом з-під серці добував, а пан — то гонет — дає і не думає. Або думає і цавком не дає.

Тиж, ек хлоп си чухає, то всема палцема в того місце, жи го свербит. Пан, мізинним палцьом почухає си за ухом, хоч його цавком де инде свербит.

Хлоп, ек сміє си, то писком наповперек, від уха до уха, а пан — писком напоздовж, від носа по ковнєрок.

Хлоп, ек си взлостит, то каже — „матері твої...“, а пан — „псякров“ або „пард мі“.

Хлоп, ек пчіхне, то відразу на цалий світ, а пан відсепарує си долонев від світа і пчіхне сусідови на камізельку.

Ще пізнати пана по тім, жи ек слабує, то на тромбозію, або на цукрицю, а хлоп, ек слабує, то хі-ба йно на черево.

Ще є ружні инакші признаки, але я на них не вчений.

Одно є напевне, жи хлопи, ек були, так си лиши-ли хлопами, а пани тиж так само.

Тото, жи вам кажу, не беріт ведлуг того, хто екогос стану, бо то енча пара ходаків.

Може бути хлоп панского стану, але може бути тиж пан хлопского стану.

Є пани, жи є хлопами, і є хлопи, жи є панами.

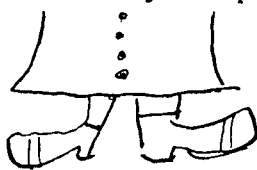
Є инжинери — пани, і є инжинери — хлопи.

Навит межи дохторами є прості хлопи, і є пани.

Так є в куждім стані, навит ксендзівскім.

Є ксендз, жи подивити си, і зараз витко, жи пан.

А є такий, жи аби еку мав високу колекту, то ек був хлопом залишив си. Ані му тота риверенда не пасує.

СПЕЦИФІНДЕР

Специфіндер то такий, жи розумів си на ружній машині і знав, ек попусувати кождий замок.

Вмів сам собі всьо змайструвати. Дес роздобув раму, дес керовницю, колеса виробив з вербової лози і — ровер готовий.

Дівчета за таким пропадали, бо розумів си на річі і чес до чесу брав котрус на раму і їхав через село на параду.

Рахував си патрийота, читав ружні календарі і носив, мазелинку.

Тут у Америці є тепер специфіндрів доста, білше, чим внехало з Краю. Кождий має свою кару і фурт щос коло неї робит і фурт направлее.

СПЕЦИФІНДЕР

ЩО СИ ТИЧИТ КАПЕЛЮХА

Таку вже маю звичку, жи ек увійду до екоїс нашої бари, то найперше роздивлею си по капелюхах.

Не знаю, ек того в енчих народів, але в нашім, то по капелюсі найліпше розпізнати, екий у кого характері.

Правда, жи тепер найбільше таких, жи то ходет, вібачейте, вогулі без капелюхів, але вони характеру цавком не мают і я до них навіт не підходжу. Такі то сидет у барі екстра особно, говорет лише про політику і ріжут великих патрийотів. Але, ек прийде на щос дати, то куждий робиг си безпартійний. З ними я не пристаю, але дивлю си за такими, жи рідного капелюха не цурают си.

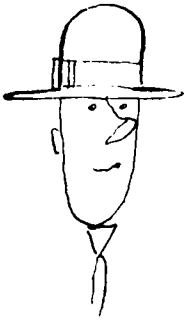
Аво, сидит оден, жи спустив капелюх на самі очі. До такого не вартує підходити, бо він ще замало віпив і ще його хробак у середині гризе. Такий, то і горівки не заплатит, і говорити з ним буде тежко.

Другий сидит, а капелюх йому зісунув си аж на потилицу. Такий то вже залев хробака і вже йому думки роз'яснили си у голові. До такого добре присісти си, бо і трунок зафундує, і говоритиме до поритку.

Є ще такий, жи капелюх пустив чисто на бакир. Тот тиж доброго характеру, але вже вам говорити не даст, але сам говоритиме без кінце. А ще, ек трафит си такий, жи не має голосу, то ме співати, і то так, жи перекричит навіт тоту шафу, що грає, ек до неї кинути нікля.

А ек трафит си такий, що йому капелюх вже

фурт на землю летит, то такого тра найбільше варувати си. Такий говорит чисто без памети і куждому гонір нарушит. Маму вам спаскудит, а наостатку ревно плакатиме, жи він круглий сирота.

Чесом є такий, жи носит капелюх на голові, ек екус коруну. Крися рівненька ек ринва навколо хати, а ек дивити си, то не знати, що важніше: чи особа, чи капелюх. Такий то п'є сам, і ані вас не почестує, ані від вас не потребує.

Здибаєте у барі ще такого, жи носит капелюх такий пометий, ек би на нім спав. Твар з-під капелюха візирає, чисто ек з-під лопуха. То буде, або екийс ридактор, або науковец, або звиклий собі бом. До такого нема що присідати си, бо він сам світит очима, де би то віпиги забездурно.

РІЧ ПРО ИВАНА ФРАНКА

Що си тичит Ивана Франка, то він був мудрий чоловік і написав такий вершнк:

Кожний думай, що на тобі
Малійонів стан стоет,
Що за доляр малійонів
Мусиш дати ти извіт.

То є дуже важні слова і за них Иван Франко сидів два рази у криміналі. А потім, то ще мав раз сидіти, але написав „Мойсея“ і жиди вставили си за ним у старовстві.

З того витко, що Иван Франко був рихтельний чоловік і боев си, аби межди нашим народом не пропав ані оден мілійонт. Чи то екес піпприємство, чи Союз, чи навіт пікнік, то на всьо рахунки мают штимувати. Хіба, що не штимуют, то тогди тра лишити касіра ще на оден рік, аби мав чес си поправити.

Опріч того, то Івана Франка фурт перло до ви-
ликої науки.

Ще йно був малим бойсом, а вже їв крейду.

А ек підріс, то всю науку знав наскрузь. А кни-
жок, то мав білше. ек є у Сурмаче, йно, що тих кни-
жок не продавав, але сам си всьо у фотелю вічи-
тував.

А то тра вам знати, що наука, то єст вилика річ.
То я знаю сам по собі.

Ек я ще тої науки не знав, то ходив сми темний,
ек чобіт. Але, ек сми здибав у легрі єдного ученого,
то він мені віложив тоту науку, як на долони. Казав,
жи ек поставити кулю земску коло сонце, то ціла ку-
ля земска не є більша від макового зерна. Тепер, то
я не можу си начудувати, ек то си діє, що я си из-
містив на такім маковім зерні. Аби я ще сам, а то і
моя жона, і цілі малійони ружного народу. Та й
кілко ще бабів усілеких і хатів. А ще кілко вольного
пляцу си лишеє на парковане.

Але, видите, не куждої голови така наука си
тримає. Сказав сми дещо из тої науки моїй жоні, то
вона сказала, аби я на ню хухнув, бо напевні дес на-
пив си буреченки. А ек нич не занюхала, то сказала:

— Ти, мой, напевно забогато артикулів у газеті
начитав си, що таке дурне вогориш!

Така то є наука! То вам дещо из того кажу, бо
тої науки, то скілки є, що всього не годен спаметати.

Іван Франко, то ек не читав щос из тої науки,
то зараз сїдав писати. чи то вершики, чи деклямації.

Ув однім вершику, то написав, що український
нарід є подібний до того наймита, що сидит при
дорозі, а на цілім тілі має екус коросту.

То таке, що не дай Гоподи!

Ек моя жона того си набрала ув купели в Штрас-
гофі, то потім чухала си і чухала, і я си чухав від неї.

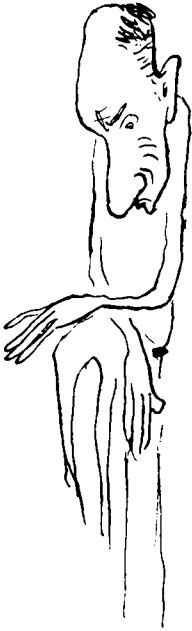
Бо то така зараза

Іван Франко, ек тот вершик писав, то мав инак-
шу свербечку на розвазі. То мало означети всілеку
біду і ружний клопіт, що то має наш нарід.

Фурт го шос свербит. Єк не Унрада під пахов, то Гавера під другов. Або бендерівці свербет за ковніром, або урдипісти в єкімс инакшім місци.

Всьо то є правда за того наймита, бо Иван Франко вже тоди знав, жи так тепер буде.

ЄКА Є РУЖНИЦЯ

Тото було так:

Єкос тут прийшов сми до нашої бари, а там на бантох сидих оден, що го знаю, жи був великий патрийота і тенга голова. Цале жите затруднював си у великій політиці, але раптом заперестав і віцофав си з того антересу.

Увидів мене і каже:

— Седте си коло мене, пане Зозуля, та й скажіт шос доброго.

Я сів, але кажу:

— Доброго вам, пане добродію, нич не скажу, бо типер у нас така закаламанція, жи що є добре для єдних, то зле для других. Але то є дуже велика політика, а я на тім си не розумію.

А він мені каже:

— Чисту правду вогорите. Але скажіт мені, до єкої ви партії належите, аби я чесом нехоцечи вас у розмові не образив.

А я кажу:

— Я партії — домашної.

— Я за таку не чув.

— То така, — кажу, — жи я дома из жонов чес до чесу маю доста відповідної, сварки і мені тото до моєї політики вістарчєє.

Він засміяв си і вогорит:

— Рація ваша, то найліпша у світі партія, бо всі рєшта нич не вартуют.

Тоди я не стерпів і питаю си:

— Єк тото си стало, пане добродію, жи ви так

мощно стояли у партії, а тепер так вас від того відкинуло?

На тото він покивав головов, а потім поважно вісмаркав си і каже:

— Слухайте добре, я вам повім цалу правду скінце. Єк може знаєте, я мав доньку, жи єї кличемо Мушка. Єк прийшов єї чес, то надибала си хлопце, але я довідав си, жи він мелниківец. Тоди я наказав доньці, аби мені встиду не чинила і з мелниківцьом не заходила собі. бо, кажит, що мені би в мої партії на тото сказали? Трохи моя Мушка поплакала, але мене послухала. Але, екос по чесі, чую, моя Мушка знайшла собі инакшого хлопце. Розпитую си, хто він такий, і довідую си, жи він синок загорілого двійкаря. Тото мене ще гирше роззлостило. Насварив я на Мушку, вона знов трохи поплакала, та й забула. Тоди знайшла собі третого хлопце, східнека. Та то урдопіст завзетий. Взяв я доньку до гальопу: що ти, кажу, — фурт шукаеш таких, жи з противної партії?

Тоди донька взяла картку папіру, дає мені і каже:

— Я не знаю си на тім, ека партія тобі добра, а ека недобра. Найліпше візьми і напиши мені тут, на папері, ека є ріжниця мсжи мелниківцями, а бандерівцями, а урдопістами, а двійкарями, а одумівцями, а унрадистама, а ендесами і всема енчими партіями, екі єно иснуют.

Взяв я тоту картку, наготовив олуфко і думаю, що маю написати і єку кому ріжницю поставити. Думаю, думаю годину, думаю другу, третю --- думаю пів дне, думаю цалий день, цалий вечер, а далі лег спати, але не засну, бо фурт думаю. На другий день встав я, взяв папер і написав:

Нема ріжниць.

Дав тот папер доньці, а сам пішов сми до канцелярії і віписав си з партії.

Єк він мені тото повів, то я питаю си:

— А ек тото було так, жи ви того перед тим не знали?

— Не знав, бо я над тим не думав. Не було чесу та й ніхто не питав си.

Я тоди кажу:

— То фалити Бога, жи сте си в чєс спаметали.

— Цала біда, жи то вже було запізно...

— Ек запізно?

— А так запізно, жи тепер донька найшла собі ще йнакшого...

— Ще инакшої партії?

— Невтрального...

— Ого, то ще такий українец знайшов си на світі?

— Та він не українец...

— А що?

— Італіян!..

По тім слові я вже нич го не питав си, бо й не було що...

ГУЦУЛКА КСЕНЯ

У нас то кужда коршма, чи, ек кажут, бара, му-сово співає.

На ружні, преружні голоси.

Не йден іде до бари, не так, аби налити си, але аби си віспівати. Инакше ме його нудити в середині, нудити і нудити, аж дістане тоту чорну манколію, жи на неї не поможе милий Боже, ані жадний Прокопович, бо на тото пігулків у аптиках ще не відумали.

Адїт, графлее си чєс до чєсу, жи єкийс наш чоловік возме та й повісит си. То такий, жи не ходив до бари, чи не любив, чи жона не пускала. А ек

був би пішов і віспівав зі себе тоту біду, жи го в се-
редині їла, то би го перейшло і не мусів би си віше-
ти.

Я вособисто не дуже си до співу хапаю, бом уже
застарий і екос не пасуе. Але люблю си у барі поси-
діти та й послухати, ек нарід на ружну нуту, чи то
веселит си, чи зганее манколю.

Ще цікавит мене послухати, ек тото штудерно
хтос тоті співанки повидумував. Ек я ще тверезий,
то не дуже до того прикладаю уваги, але ек дві-три
віп'ю, або помішею з пивом, то беру на тверезо куж-
де слово, чи воно годит си, чи нема чогос помил-
кового.

Тоди віразно витко, кілко то у нас співають, жи
не відповідне, або пусте, або неправдиве, жи вартуе
написати до „Свободи“ спростоване.

Екос недавно, сижу собі у барі і слухаю, ек екис
дивізійники співають тоту „Гуцулку Ксеню“.

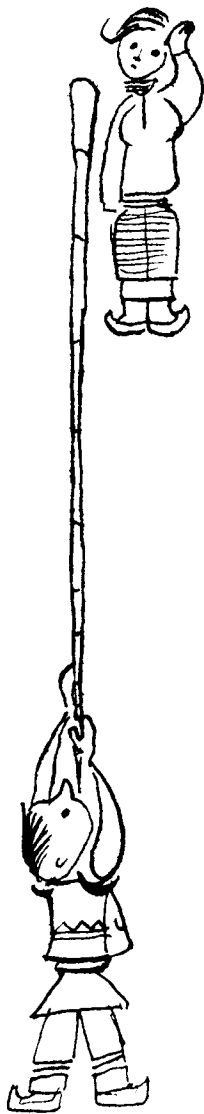
Найперше спростоване, жи кілко сми не бував
на Гуцулох, але не здибав дівки, аби си називала
Ксені. Витко прийшла из долів та й угуцулила си,
ек тот Мороз, жи Михайло.

Далі співали жалісливо, ек екийс гуцул дуже то-
ту дівку любив „скрито“ і ходив до неї з трембітов.

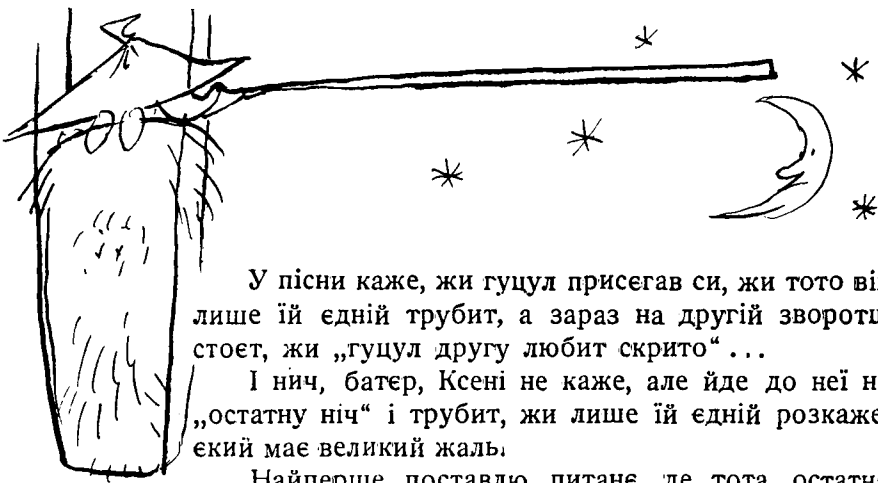
Таке, аби парубок брав трембіту, ек йде до дів-
ки, я ще не чував. Може сопівку, може дримбу, мо-
же гармоніку, то би було у сам раз, але аби еднов
руков тримав дівку, а другов трембіту, то аби екий
хлоп, не даст ради.

Адіт, у нас на еднім кунцерті вікликали правди-
вого гоцула аж з Чикага, то тот не міг втримати на
сцені трембіти, а не було на що сперти, тоди мусіло
війти на сцену дві пластунки і тоту трембіту гуцуло-
во потримати, бо йнакше би не затрубів.

Та й еке тото гране про „скриту любов“ на трем-
біті? Трембітали у нас на вівці, чи на барани, чи то
звістували, жи хтос або помер, або оженив си, але
трубіти на цале село про любов, то таке не бувало.
Де тоди тота сикреція?

У пісни каже, жи гуцул присегав си, жи тото він лише їй едній трубит, а зараз на другій зворотці стоет, жи „гуцул другу любить скрито“ ...

І ніч, батер, Ксені не каже, але йде до неї на „остатну ніч“ і трубит, жи лише їй едній розкаже, екый має великий жаль.

Найперше поставлю питане, де тота остатна ніч си відбувала? У хаті — не, бо трембіта би не влізла си через вікно. На оборозі — тиж не, бо би трембіта виставала і було витко. У саді — тиж не, бо ек би заграв, цале село би си збігло, аби си подивити на варята.

А на остатку, хто до кого мав мати жаль? Він до неї, пся его маць, чи вона до нього?

Віслухав я тоту співанку, та й гадаю: нащо було укладати та й нащо таку неморальну річ виспівувати на цалу бару.

Може трафити си екас кобіта, або екас леді, жи тото підхопит і піднесе на димонстрації, жи чес до чесу відбуває ведлуг того „вумин лібирейшен“.

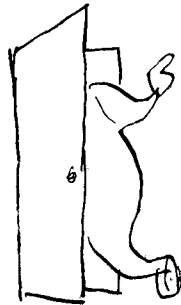
Через екогос батера гуцула ще годні поредні хлопи потерпіти забездурно ...

ЗАВАДІІ

ЗавадіІ до бійки найперший. Що де музики, що де весіле, то зараз — музика гальт! — і зачинае си бійка.

ЗавадіІ, навит ек мав лівку, то не власну, але таку, жи відібрав від другого. Але женити си не квапив си, бо знав, жи він доти моцний, доки нежонатий. Ек вженит си то ґрунтовно си відмінит і такий тихий си зробіт, жи не до пізнаня.

На еміґрації завадіІв кличут ек хотет щос у свої руки перебрати. Ціле щісте, жи ех нема дуже богато, бо по до-розі поженили си.

ВАЖНА РІЧ — СПЕЛІНГ

Що воно за причина, жи наша справа у світі цалком не стоєт добре, але фурт лежит, єк довга.

Я гадаю, жи головна причина у тім, жи ми не маємо свого спелінгу.

Що тото є тот спелінг, то може дехто не ходив у суботу до української школи і не знає, то такому тра дати віясненє.

Ото ж, спелінг, то є тото, жи инакше си пише, инакше си читає, а ще що инакше означає.

Дайминато, єк тото є у анґелскім:

Пише си — ЦАП, читає си КАП, а означає — жи ПОЛІЦІЯНТ.

Або:

Пише си — МУХ, читає си — МАЧ, а означає — СІРНИКИ.

Пише си — КОРН, читає си — КУКУРУДЗА, а означає — НАГНІТКИ.

Пише си — НАЦ, читає си — ГОРІХ, а означає — ВАРЯТ.

Пише си — МОНКІ, читає си — МАЛПА, а означає — БІЗНЕС.

Сказати правду, то ми тиж маємо свій екстра спелінг, лише не було кому дотепер взети тото на лапер і уложити у відповідну граматику.

На тот приклад:

У нас пише си — ПОСІДЗЕНЄ, читає си — БАРА, а означає, жи дома буде — ЛІВАНТУРА.

Пише си — о СЕМІЙ, читає си — у ОСМІЙ, а означає — ПУНКТУАЛЬНО.

Пише си — КОРОТКО, читає си — ПІВ ГОДИНИ, а означає, жи ме говорити ТРИ КВАДРАНСИ цонайменше.

Пише си — ДИМОКРАДИЯ, читає си — тиж ДЕМОКРАДИЯ, а означєє — ШАРАП, МІСТЕР!

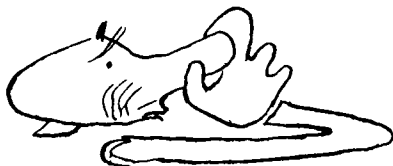
Ще у нас є важне слово, жи пише си ЄДНІСТ, читає си, жи — НОВА СВАРКА, а означєє, жи, ек так далі піде, то в нас на одного хлопа ме припадати ДВА КОМІТЕТИ.

Або, пише си — ДІЯЧ, читає си — ДОЯЧ, а означєє, жи ДОЄТ ДУЛЯРИ з простого народу.

Такий то є наш спелінг, тра лише, аби хтос из живих ще науковців позбирал у єдну всьо книшку.

Тоди такий чужинец, жи ме будувати нам Україну, то йно подивит си у книшку, ме відразу знати, жи ек написано „бий хлопа дишльом“, то йно такий наш спелінг і не тра си бояти, жи таке стоєт у нашій конституції. Бо хлопів у нас уже давно нема. В Краю поскидали з хлопів примусово, а тут добровольно.

Та й, аби ще знав, жи від тої політики від простого дишлі, ми перейшли на йнакшу, панску політику: трохи верчену, а трохи кручену.

ПОЛЮШЕН

Типер тириторія у світі си зменшила, народу фурт прибуває, ружні фабрики і томобілі, а з усього віходит тот полюшин і немає куди віпаровувати.

Передше, ек трафило си комус, то отворили вікно, і воно собі поволечки віходило. А типер що? Отворите вікно, то такий полюшин знадвору найде, жи жаден спреї ані перфуна не поможе.

Але, потрохи, потрохи і кристенин до того звикне. Адіт, колис, ек мав задоста у місті того по-

люшина, то брав куферок і їхав у гори на свіжий люфт. Типер, ек чоловік побуде цілий рік у Нійорку чи Філядельфії, то так звикне до того смроду, жи ек поїде на вурльоп до Гантиру, чи на Союзівку, то так го тот свіжий люфт вдарит, жи го ден заслабнути.

Ведлуг полюшину, то є ще ружні гатунки. Є тот, жи ви з ним знайомі, жи у повітри і у воді, а є ще такий, жи йде від радійону або віпаровує з атраменту, чи фарби, жи нев казети друкуют. Є навит такий, жи йде від спренжини у лішку. Леже кристенин, ще си гаразд не здрімав, а вже екес паскуцтво до голови влізе. Що ви у енчий бік думки звернете, а воно фурт назад на тото паскуцтво завертає. Тьфу, щезло би!

Колис кристенин легав на тверду лавицю чи запічок, то ще си добре не здрімав, а вже заснув каменьом.

Таке кажут, жи тот полюшин пхає си всюди, де йно є порожне місце. Навит попід ясні куруни чи попід мітри, де йно ека шпарка знайде си.

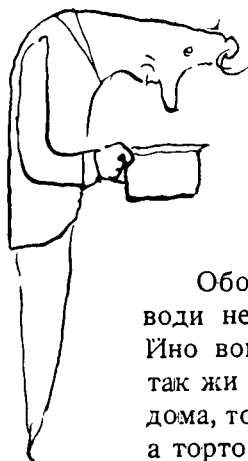
Через тото у нас типер таке всюди діє си, жи в исторії ніколи перед тим си не повторило.

А люди, рахувати, ніби не дурні, і президенти, і призеси, і митрополити, і ридахтори, най нас Панбіг ратує, і амбарасадори, вібачейте, — а так нам нашу американцку Україну заполюшили, жи хоч бери і втікай кудис, жи нема куди...

А всьо, вібачейте, через тот екийс полюшин.

То так по-американцки — делікатно, бо по-нашому казали двоєко: пани, жи за перепрошенем „чути“, а у хлопскім стані, жи смердит, вібачейте, і дацо!

Був тот полюшин відколи світ світом, може ще навит за Адама і Єви, але тоди було доста місце, аби си розходило. У Старім Краю тиж нікому тото не заважело, бо мало доста території, куди си подівати.

ДОМАШНА АНСТРУКЦІЯ

Обое із жонов мало си тепер видимо хоч я розводи не брав, ані екоїс, перепрашею, сипиранції. Йно вона має свої ружні дороги, а я свої екстра, так жи ек вона дома, то я на поседзеню, або ек я дома, то вона дес повіе си з протокулами в едні руці, а тортом у другій.

Тепер то ще добавило нам ружні димонстрації, то вже цавком еї в хаті не вижу. Віробила собі відповідний сайн на патику і фурт біжит кудис попід консуляти або енчі тіятри.

Хоч не вижу ї, але що до чого, то порозуміне маю, бо вона пише до мене листи і лишее під горнетком до кави. Там віпише ми всю потрібну анструкцію, ек, дайминато, остатної недлі:

„Не буду дома аж по петій, то возми собі сам обід. Росіл е в синім банеку у гаражи, бо до фрижерейторі не вмiстив си. Але перше позбирай з росолу тлусте з верха, аби тобі тото у холеросторолю не пошкодило. Але до гарбічу того не кидай, бо то добре у зимі давати пташкам.

Клюски до росолу е у друслеку у шафці, отій, жи в ній тримаю пателні, бо у фрижерейторі не змістили си.

На друге возми собі або шницлі, жи лишили си з учора, або печеню з передучора, жи ти не хтїв їсти, бо затверда на твої зуби. Ведлуг зубів, то заколуй до Дутка і віроби собі аїпойтмент. А може хоч, то пригрій собі пироги, жи я принесла з-під церкви минулої недлі. Вони е у плестиковій горбі у сїньох під задними дверми. Пироги е двоякі: тоті темні, то е з месоm, жи ти не любиш, а тоті ясні, то бульбені, жи тобі доктор не каже їсти, аби не росло черево.

у фрижейторі у долишній перегородці, зараз колотртуру. Але торта не рушей, бо то на забаву Пластприяту. Тамки є тиж крухий плячок, ти го не руш, бо то на Чайний вечир Сестрицтва.

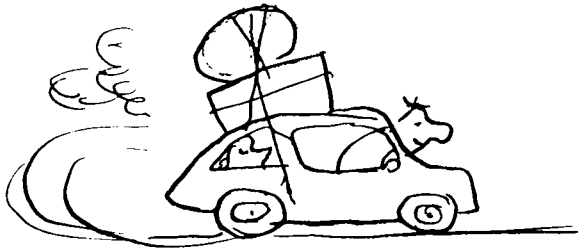
Найлїпше возми собі на трете, хоч ще другого єс не зїв, тотї польські пернічки, жи я купила у Копитка, але уважей, абис не дістав цукриці.

Єк меш пити каву, то бери „Санку“, бо правдива недобра на серце. А ек вже вїйшла, то напий си джусу, то найлїпше, хоч тиж має кальорію, жи тобі не потрібна.

А того, жи там стоет у мищинці, абис не їв, бо то котови. Тиж не розвивай того, жи є в цильофанті, бо то тісто, еке лишило си від пирогів, жи я робила для Союзу Українок, жи продавали в недїлю під церквов.

На кінци абис не забув помити за собов начине, бо може хгос несподівано прийти і погадає собі, жи маеш жінку капарницю.

Єк до шестої не верну си, то щос роби, бо я напевно сижу арештована на поліції.“

В А К А Ц І І

Єк прийде до літа, то кристенин рве си кудис на вакації, бо му дома вже дуже зле. А ек поїде на цеси вакації, то хїба йню на того, аби, ек верне си из вакацій, ввидів, ек воно добре бути дома.

Дайминато, ек хтос має дома кота. Авс! — такий вже на вакції поїхати не годен. Хіба має стару маму дома, то ї з котом лишит, але ек не має, то вже сам из котом мусит си лишети. Зи собов не возме, дома не лишит, на сусіди не даст. А дати до гицлі і визбути си, тиж шкода, бо не йден кілко радости в хаті має, що з котом си побавит.

Пес — то вже річ енакша. Пса, то вже мож узети зи собов. Посадити до кари і — вйо!

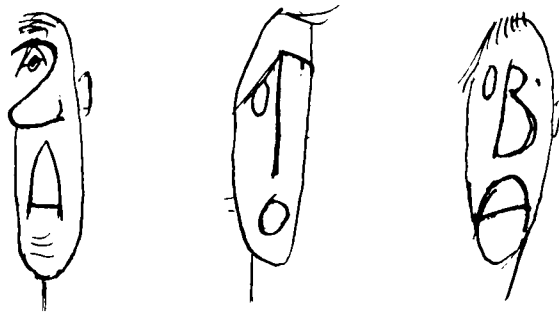
Я би то не хтів навит пса. То тиж є клопіт, хоч инакший. Ек я був на вакаціях, то коло мене мешкав оден дохтір, жи мав Круцька. Не то, жи був не при своїм розумі, най Бог боронит, він ено так називав свого пса.

Привіз тот дохтір Круцька на вакації і гадаете, жи мав відпочинок? Де там! Щос тому Круцькови чи повітре не плявдувало, чи дес наїв си пойзину айвін, досит, жи ходив сумний і фурт слинив. Дохтір нич, лише їздив за медицинов до міста і ходив коло пса, ек коло слабого у шпиталю. І такі мав вакації!

Був там ще йден, жи мав великого пса. Тот тиж не мав добрих вакацій. Пес нич не хоців їсти, йно куречі лапки, і то мусово свіжі. Щодне мусів їхати далеко до міста за куречими лапками і такі мав вакації. А вконец, то ще посварив си з єднов панунцев, ек пішов купати си на возеро. Пес пішов поміж самі дівчета і почев си хлюпати. Тоди тота панунція зробила крик, жи то не є культурно, аби пес купав си межди поредними дівчетами та й ще без швімгів. Чому, каже, пес має мати тут венкші призвілеї чим хлоп? З того зачела си правдива лівантура й тот из псом мусів забирати си из возера, а на другий день вієхав гет злосний.

Так то є з тими вакаціями. Єден мав ліпші, другий гирші, але добре, що смо вже дома, то буде мож відпочати.

АГАКАЛО, ОГОКАЛО І ОВАКАЛО

Де си не обернете, всюди здибаєте у нас три важні мудрагелі, а то:

Агакало, Огоколо і Овакало.

Чи то в комітетох, чи у Вердипе, чи Вунрадї, чи у Гагаверї, чи Бабиентї, чи ще де инакше, — усюди їх трох зіхеровни надїбаєте.

Найбілше то вони сидет у тотих націоналних барох, без ружниці до екого визвольного фронту екас бара є принадлежна. Навит, ек трафит си, жи єх там часово нема, то вони там, ек би були, так кужда бара просекла і натегнула єх духом, жи не тра чеснику.

Переважно то вони такой сидет там, ек на бантох, та й бесїдуют, де що важного стало си, жи в наших казетах нема написано.

Агакало ме тоди вогорити:

— Ага! А я не казав? Ага! А видиш! Ага! Я згори тото знав, жи так си стане! Ага! Ага! Ага!

На тото Огокало скривит си і ме казати:

— Ого! Вже всьо пропало! Ого! Шкода тото всього! Ого! Амін — камін! Ого! Спускаймо си на дно! Ого! . .

Третий Овакало то ме присїкати си до особи, що си тичит:

— А хто завинив? А він хто такой? Ова! Велике цабе! Ова!

Ек мова за екус політичну особу, то скаже:
— Ова! Та він аналфабета! Ова! Він навит ан-
гелского спелінгу ні в зуб не знає!

Або:

— Ова! Та він навит крайової матури не здав!
Чи трафит си, жи говорет за дохторі, то він:
— Ова! Єкий з нього дохтір? Нич на патріярхан-
ті си не розуміє!

А ек особа записана до инжинерів, то ме вого-
рити:

— Єкий, ова, з нього инжинер, ек він навіт не
зі Лвова!

А на писменника скаже:

— Ова! Вже си віписав!

Віходило би, жи кождий писменник подібний до
луфка: пише, пише, пише, аж віпише си...

А ек е екас вистава, то мусово скаже на малера:

— Ова! Забогато фарби накладає!

Або:

— Ова, намацкав, жи я сам таке би потрафив!

На всьо приб'є свою печетку, жи „Ова, — не
надає си!“

Всьо зле, всьо не так, йно він оден мудрий, ек
Саломонтові портки, вібачейте.

Такі то наші три важні мудрагелі, без еких нич
не сбийде си.

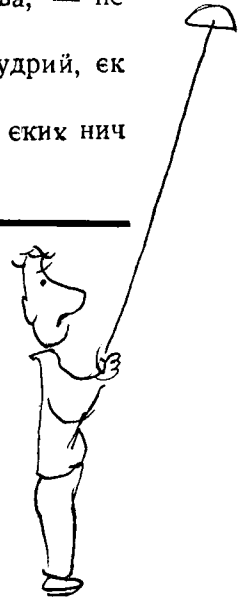
КОЦЮБЕЇ

Коцюбеї — були такі, жи розуміли си на коцюбі.
Ек згорнути жар у печи, котрим кінцьом догори ставити
коцюбу у куті і котрим кінцьом викидати поза поріг на
двер, аби відвернути бурю чи град.

Ек де в селі вібухала революція, то коцюбейчихи йшли
до штурму на самім переді.

На коцюбах ехали відьми на Лису Гору, але тоті
старші, бо прості відьми сідали на звиклий віник або
мітлв.

В Америці традиція з коцюбами не втримала си, бо
нема коцюб. Навит ек дес трафит си, то чисто машинова.

ПОЕТИКАНТИ І ПОЛІТИКАНТИ

Богато в нас талановитого народу си марнує. Марнувало си в Краю, та й тут си марнує.

В моїм селі був оден такий, що писав вершики сам від себе, а всьо протів Полщі. Йно дайте йому папір і олуфко, то ледви скрутите дзигар, а він вже має готовий вершик. Ба, не годен того пустити в жадний календар, бо би пішов сидіти до криміналу. Такий у тих вершиках був гострий і нич не гамував си ані раз.

Мав ще одно дивацтво, жи не вбирав си у сельску ношу, але у сорокатий светер і кашкет, жи западав си по сам конец носа. Було, кажу йому:

— Мой, чога не вбереш си по-люцки, ек парубок, а носиш си, ек тот батер з міста.

— Я, — каже, — так убираю си навмисне, аби на мене шандарі уваги не звертали.

Але поліція такой прицупила його раз і то з вершиком. Але він не дурний, змецкав папір у долонь, захвав у писок і з'їв. Взели його на постерунок і доти давали йому рицинуз, аж тот папір дістали у свої руки. На щісте вершик був писаний атраментовим олуфком і так си розмазав, що не могли літерів докупи поскладати. Тоди дали писарю кілка раз у писок і пустили.

Так ото, видите, писав, аж прийшли німці, то змарнував си. Протів німців писати бояв си, а поляків вже не було. Не було злости і вершики не виходили.

Тепер, ек собі того народного поету пригадаю, то виджу цалу нашу політику, ек на долони.

Адіт, поки Польща була, то фурт нас дрочила, а ми їй назбитки всьо робили і з того виходила

екас політика і екас солідарніст. А пішла Польща спати, то всьо си змінило на пусте, бо без злости нич си не укладає.

Ще добре, що у Америці є трохи поляків, жи чес до чесу за Львів щос напишут, то нас підрайцуют, аби си їм не дати

Нашому народови Польща конечно є потрііона на того, аби нас дровича. Без того у нас жадна політика довго си не встоєт.

ЗГАДАВШИ ДОБРІ ЧЕСИ

Зійдут си старі пайташі і зараз зведут бесіду на старі часи.

— Мой, файні були чеси, не вміли смо поше-
нувати.

— Світа правда.

— Месо крестенин ек їв, то два рази на рік і —
дацо.

— А нині що: месо і фурт месо, нема такого дне,
аби меса не їв хоч два рази найменше.

— Ще недавно, хоч малисмо Великий Піст, то
крестенин трохи си пофолгував.

— Тепер Василяни і тото знесли, жи лишило си
всього два дни посту у цілім році.

— Нарід карає си щораз гирше.

— А то, було, трохи пісної капустиці і пару пе-
чених бульбів...

— Йой, сусідо, не згадуйте, бо ек ми слина по-
тече, то юж не застапую.

— У нас, то найбільше їли кукурудзенку. Кулеша
на кулеші. На рітко, на густо, бовтана, чи такой так,

їло си преружно цалий Божий рік.

— Ай-яй-яй! Ото нагадалисте!

— Було й не верне си! Тепер жона наробит еки-хос шницлів на три дни відразу і годує тим кристенина, ги пацюка на заріз.

Такой так. Тоті дохтори у шпиталю то лише на тото чекают, аби мали що різати! . .

— Моя, то навит шницлєма си не бадирує. Кажє: „Маєш там у фрижейтори гадоги, то си возмєш. Борщ, мой, ти не звару, бо йду гарі-ап на роботу.

— Кажут, жи на еміграції вігадали екийс насо-борний борщ, але я того не трібував.

—То такой борщ, жи аній ваш, аній наш. Тепер у Гамериці тот борщ йно жиди йдет, бо мают чес і доста гроший.

— Я люблю такой борщ, аби був пісний. Борони, Боже, аби екий шкварок пливав.

— Ото! А в Краю, то кристенин ганєв си лошков за шкварком, ек по райтшули.

— Єй, чєси тото були, чєси! Золоті!

Так ото говорєт було в нас, ек зійдут си старі докупи.

Нич, єно фурт згадуют, ек тото було.

Єк ще такої кари Господньої не було, та й ще кристенин каров не їхав, а йшов собі пішки, ек тот грабя, жи юж на емиритурі.

У тоті добрі чєси, ек ми ще бідували.

СВІТ ОБЕРТАЄ СИ ДОГОРИНОГАМИ

Адіт, що си на світі несотворєне діє!

Свій свого без ножа ріже, брат стає на брата, бандерівець на бандерівце з пюром іде . . .

Тато сина не пізнає, бо і не вмиваний, і не підголений, ані рідної доньки не пізнає, бо тиж не вмивана, хоч підголена.

Син тата си відрікає, бо найшов собі єкус Марианну, а дочка від матері втікає і пускає си на ружних панелях.

Такий тото світ сегодни панує.

Дек пускає си на ксендза, а ксендз переписує си на дека, бо го приперло женити си.

Генерали виступають з воська, школері і скубенти палет школи, конгресменти протів народу, нарід протів войны, а война — протів президента.

У нас тиж не є ліпше.

В Унраді Гришко відрікає си Степаненка, Степаненко — Феденка, Феденко — Маковенка, Маковенко — Кордюненка, і так биз кінце, ек екыйс поляк мудро сказав: „В кулко, пані Мацею!“

З того війшло таке, жи всем міністрам мают мін і лишити, а стрі відрізати, бо нема фундушів.

А що си діє у тотім СКВУ? СКВУ щос дуже си залисогорив, Лисогори дуже си Укакачили, а Укака засоюзила Лисаверами, жи такому Барановскому, жи в опозиції, навит нема місце, де побекати.

Або тот Запатріярхат, жи за нього типер тілко народу гине. Адіт, ек зробили димонстрацію у Філядельфії, то у „Свободі“ було штири тисечі народу, а в „Америці“, то вже йно три тисечі з половинов, виходит, жи цалого пів тисечі дес згинуло за тот Запатріярхат.

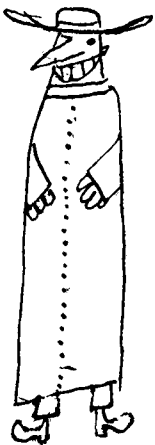
Але що то поможе, жи нарід гине, ек у тім є замішана християнска любов.

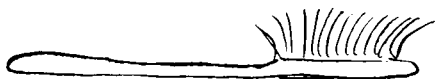
Вірні не любет своїх парохів, парохі не любет деків, деки не любет єпископів, єпископи — Запатріярхату, Запатріярхат — митрополиту, митрополита — жи „маємо Кардиналі“ ...

На тото у Римі затирають руки, бо у старих книшках мают записано, жи русин був і буде русином, хоч би чес до чесу подавав си за українце.

Грунт — аби моцкале не дрочити ...

Такий то сегодни світ, хоч всього не спишеш, бо папер не прийме ...

ЩО ТО Є "СИКСАПІЛЬ"?

А чисте чули за тот сиксапіль, жи его є, ек кажут за богато ув Гамериці?

Що то таке, то вам достоментни не скажу, бо сам не дуже си на цесім розумію.

Але на телевіжені того показуют, жи ним зуби мож чистити евентуальни.

Єкос, адіт, вйшов я аби трохи підстригти траву, бо дуже заросла, і чую, ек два сусідські бахорі віхваляють си йден наповперед другого:

— Моя мама, — каже менший, -- має тот сиксапіль. Ага!

— А ти ек знаєш, га? — каже білшенкий.

— Бо видів!

— Де видів?

— У тоялеті.

— Брешеш!

— Крост май гард! Видів сми, ек мама взела из полиці під люстром і мастила щітков по зубах.

— О!

Не дуже я з того був мудрий, але якос запитав си я кума, а він мені знов що йнакше віяснив.

— То видите, куме, ек у Краю тегнуло хлопа до баби, а бабу до хлопа, то тут називають, жи то є сиксапіль.

Я гадаю, жи кум шос змикитив, або й сам добре не знає, бо в Краю, ек хлопа тегнуло до баби, то він до того зубів не чистив, хіба чоботи щітков наглянц.

Повідав ми анжінер Вінтонек, тот, жи фурт приездит до Гантиру лапати рибу, таке:

Ще ек був він у Краю за кільометра, то віпало раз так, жи мірєв поле цалий день і лишив си ночувати в екїс гуцулській хаті.

Рано встав, взяв, ек то у панів, — мило, рушник і щітку та й пішов вмивати си до дзюркала в потоці. Вмив си, ек си належит, а потім взяв си шурувати по-пански щітков зуби. А під смерічков причаїв си малий гуцулик і зазирає, що то таке тот пан кіло-

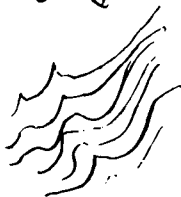

метр робит. Пан анжінер уздрів його і питає си:

- Ти чий?
- Татів і мамин.
- А ти зуби чистиш?
- Нащо? Або я лайно їв?

Так тото було в Краю, а тут є йнакше. А тото йнакше, то, віддав називає си сиксапіль.

Так воно мені вігледає, а ек вам, то ваша річ. У Америці кождий думає ек хоче, бо є екас консти-туція і покришка, чи то поправка, жи під нею може сховати си навит тот сиксапіль.

О ПИСЬМЕННИХ АНАЛЬФАБЕТАХ

У фотелю сідаю, казету отвираю і всьо файно за поритком читаю.

За Тарзанта, і за ковбасу від Стасюка, і хто свіжий помер на серце, і тото, жи Ікер пише до сміху, і що було на укакадемії в Йонкерсі, і щоби горілки не пити, бо то національна отрута. Ще читаю, що болшевик вироблее на не своїй землі і що си нагле стало на ненашій рідній Америці.

Великих артикулів не читаю, а відкладаю на суботу, бо в будний день на того ані голови, ані чесу не маю.

То тра куждий паліграф перегризти, ек си належит, і вірозуміти, що до чого си тичит. Що редактор сам написав, а що хтос за нього повілисував, жи потім на того ме бути спростоване.

Зато в суботу, ек зачну читати едно за другим, то напакую в себе кілко тої ружної політики, жи потім хожу напучневілий, ек кишка.

Але не дай Боже, аби по тім налити си шкленку пива! Мой! Чоловік тоди чисто стуманіє і алсолютне не до поритку збараніє.

Пиво — пивом, тото ще пів біди, але най вам екийс нечистий сусіда підкине инакшу газету, жи тримає си инакшої оринтації, жи є протів того. На-читаєте си того всього, то потім цалий тиждінь ме вам си відригувати, вібачейте, на роботі, жи навіт, аби екий коло вас на лайні стоев твердий айриш, то си від вас у бік ме відвертати.

Що не кажіт, а такой нашому народови політика на здоровле не виходит.

А в Краю, то колис казали, аби нарід учив си письма, аби не ходив темний, ек табака.

Кажут, жи типер на емігранції анальфаетів вже цавком нема, а нарід не змудрів ані на грейцар, а дехто ще дужче стуманів.

Ека в тім причина, то я меркую, жи така, ек вам зараз повім.

Прочитав я в газеті, жи тот Галайктайон Чіпка, жи називає си Купчинский, написав таку файну книшку, жи йден ек читав, то не міг відірвати си, аж тра було на поміч сусідів кликати. Пішов я до нашого книгара Білоскурского, питаю си — нема.

— А буде?

— Не. Ніхто нині книшки не читає, шкода навит спроважувати.

Пішов я до другого, до Гарашевского — таке саме мені сказав.

— Нема, книжок навит пес не читає.

Адіт, кажут, жи в нас нема анальфabetів, жи всі письменні, а то — фіга з маком!..

Так воно не є. Єк смо були неписьменні, то тепер — півписьменні. Казети ще читаємо, але книшки си цураємо, єк би смо були найтемнійші анальфabetи.

Годувати нарід фурт ено казетами, то так, єк би корові давав саму січку і січку, а конюшини ані понюхати. А що така коровице ме вартувати, то ліпше най не кажу.

За моєх часів, єк уже навіть школу побудували, то такой не вчили, єк було тра. Трафлело си, жи хлопец цалу школу на селі вівчив у всіх клясах, а нумера не вмів поставити. Темлю, єк у сусідскім від нас селі був оден такий навчитель, жи вцалі нич не вчив ні раз. Спектор не приездив, бо це далеко в горах та й нич му за то не було. Але йкос впросив си оден парубок, аби го письма навчив. Навчитель си змилував та й навчив. Минув єкийс час, аж — рип! — до сила приезжеє спектор. Приехал та й до вчителі востро:

— Ти, — каже, — нам донесено, не вчиш дітей письма?

На того навчитель:

— Я, проше пана спекторі, лише одного навчив та й тот тепер на мене донесення пише...

Так того було і так далі тепер у нас є. Книжок не читают, але донесення то пишут у нас, і пишут, письменних тут маємо доста, аж за богато...

ВІТРОГОНИ

Були такі, жи фурт кудис гнали си за вітром, а вітер за ними. Але ані вітер єх, ані вони вітру не піймали.

На музиках такий, єк вхопив дівку в танец, то вітер з неї всьо що мала. Не богато бракувало і пішла би додому без димки.

Такий був у танци, а ще гирший у роботі.

В Америці вітрогонів розібрали до себе ружні партії, аби пантрували, коли і єкий у світі вітер віє, аби застосувати си і йти у противний бік.

ВІТРОГОНИ

ПЕРШИЙ РОЗУМ І ЗАДНИЙ РОЗУМ

Що не кажіт, а куждий наш чоловік має свій екстра розум.

Ану, зачепіт собі за екус благу справу, або пущіт щос до казети, то зараз посиплют си з ружних божів сдростуваня, жи то не є так, але екос инакше. Йден так, а другий ще инакше напише, або за екус літеру си зачіпиг, жи справа инакше си спреставлее. Рихахтір потім ено чуае си в голову, жи біду собі зачепив. Трөхи дещо відрукуе, а решту вкине до кошника, бо екби хтів усьо тото відрукувати, то би тращодне не казету, але цалий календар друкувати.

Але на тім ще не кінец.

Куждий наш кристенин має ще тот розум у инакшім положеню.

Є такий, жи тот розум буде мати спереду, а є такий, жи мати буде апсолютно задний розум.

Тот, з передним розумом, то фурт ме гадати, ек би екус ліворуцію вчинити. Писком наперед ме будувати таку Україну, жи світ ще такої не видів. Такий не оглене си позад себе, задні колеса най шлек трафит, аби передні були на своем місци.

Такий знову, жи має задний розум, то навідворіт, нич, ено тих задних колесів ме пантрувати. Ему байбардзо, жи передними заехав у калабаню, він на тото цавком не дивит си. І фурт ме казати:

— За мої памети, то було йнакше . .

Тоди-ка було, жи ревіли гармати, і він ревів. а жи з того Україна не війшла, то всьо моцкаль або поляк винен. Є навит така казета в Канаді, жи пише, що тому всьому винен Папа римский.

Так тото в нас си діе і нема за грейцар поритку, бо куждий инакшим розумом ув инакший бік потегае.

І такий безпоридок ме бути, поки не зевит си в нас екас тенга голова, жи ме брати всьо на два розуми: на тот передний і на тот задний.

МИКОЛА ПАЛЬОНЦИ

Ще в Краю, був у нашім селі такий Микола, жи його прозивали Пальонци. Відав тому, жи хоч і не був дурний, то був дуже раптовної натури.

Всюди мав екус сварку і всюди, ек то кажут, шукав собі з кимос гудза. Нікому рихту не признавав і всьо зганчував, що хто не робив. А ек йому хтос заперечив, то зараз до бійки брав си, хоч ростом був малий і невіразний.

Ек ми будували Читальню, то сварив си з виділом, жи будуют деревлену, а не муровану. А ек по роках Читальня розросла си і хотіли ставити нову муровану, то робив рух на цале село, жи деревлена ліпша.

Ек молодіж зробила в селі тіятер і представлели „Сватане на Гончарівці“, то дуже зганчував, жи показуют екогос дурного і жи в нашім народі такого не повинно бути.

А ек потім відиграли „Наталку Полтавку“, то марикував, жи на сміх віставили письменного. жи нема поважности, лишен сама плаксивість.

Ек дали „Неволника“, то тиж крутив носом, жи дуже сумне, а українский нарід і без того забогато сумує.

Екос потім віставлели „Не ходи Грицю“. Всем назвичайно си сподобало, лишен Микола дуже відказував, жи показуют парубка, ек умирає через дурну дівку, а не за Україну, і жи таке показувати — шкідливо.

І так, що би не віставлели, всьо мало екийс ганч і було не відповідне.

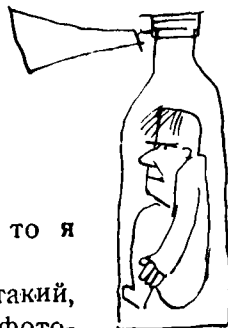
Таку вже тот Микола натуру мав ловперечну.

Тепер, у Америці. фурт собі того Миколу пригадую.

І не раз си застановлею: чи не забогато тотих Пальонцих у нас тепер си назбирало?

На всьо є мусово суперечка, а роботи нема ніякої.

АПТИКА НА СХІДНЄКИ

Єк у нас обходили Свето Насоборности, то я був, єк вибирали до Комитету.

Тото мав бути апсолютно тісний Комитет, такий, жи єк підут до ситиголу, аби змістив си на фотографії. Бо єк потім помістет тоту фотографію у Свободі, то не файно, єк єкоїс пів особи витко, а пів обрізано. Єно сміх потім, жи вибирали цалу особу, а в газеті є йно пів. Такому, жи на тілі дуже грубий, то не велика шкода, але єк сухий. то такой — кривда.

Отож вибирали у нас тот тісний Комитет, вибрали десіт хлопа, аж тут єкийс підносит руку:

— Проши о слово у формалній справі!

— Кажіт.

— Хочу запитати си, чому не вибрали ані єдного східнека?

— А нащо?

— На того, жи без східнека не може бути Света Насоборности.

— То неправда!

З того мала туй-туй зачети си дискусія, але встав ще йден, жи му кажут плюфесор, бо він тиж у Форда замітає, і каже таке:

— Ведлуг того, жи тамто, то тут безпоперечно є рация або рихт, жи нон плюск минус, що по-нашому значит — не шукаймо собі плюскви, пане добродзію.

А на конец то поставив таку конклюдзію:

— Єк обходити Свето Насоборности без східнеків, то так само, єкби хлоп йшов до шлюбу без кобіти!

Все си над тим глубоко замислили, а єкийс оден не витримав і каже:

— Ведлуг протокулу, то я погодив би си з тим, жи сказав перебесітник, але домагаю си, аби уфа-

лити, хто тут має бути за хлопа, а хто за кубіту, бо то прецін не всьо єдно.

На тім пунті не могли си погодити, зчинили дискусію і гармідер, аж голова всех зацицькав, аби були тихо. бо з тим тра звернути си до цинтралії. А наконєц сказав:

— А тепер ставте одного східнека до Комитету! Аби був хоч про-око.

Але що си над тим про-оком намучіли — нич не вйшло ані-раз.

Бо то так:

Що екого східнека возмут, то не платит податку, а ек платит, то не є діялний, а ек є діялний, то спідозрілий, а ек не спідозрілий, то йому си не хоче, а ек хоче, то си показує. жи він цавком не східнек.

І такой обйшло си, жи Свето Насоборности в нас обходили без східнека.

Але нарід усвідомив си і знає, жи то не є впритку, і жи тра щос из тим зробити.

Або віписати в Укака всех східнеків, або творити таку аптику, яка би тримала на поготові пару східнеків, жи ек комус дес нагле, ек на лікарство, тра східнека, то аби тота аптика позичела такого за риципісом.

Тото, ек каже си:
Або — або!

НА ПИСЬМЕННИКА ТРА СИ ВРОДИТЙ

Ек вже хтос вродив си на письменника, то ледь возьме за пуро, зараз напише цілу книшку. Цисе не є так тяжело, йно тра знати, ек си до того приспособлєти.

Грунт, аби мав доста папіру під руками, аби йому вистарчило. Бо, ек трафит си, що си не обрахує, то тоди мусит урвати цілу повіст і підписати, що то йно пірший том і що решта ще колис буде.

Поки си за новий папір вистарає, то вже або забуде, що перед тим написав, або вже не має терпечки, аби екос цесю сторію закінчити.

Ек ено письменник розпочинає писати, то найперше мусит знати, чи то діяло си уночи, чи удень. Ек вночи, то пише, що була ніч, а ек удень, то пише, що то було по дневи. А вже потім, то описує за природу. Чи то корчик, чи дерево, чи хата, — всьо мусит документно описати, аби було, ек живе. А вже потім, то описує, або екогос хлопа, або кобіту, що то з ними має си щос у повісти діяти нещісливе. Ек зачне від хлопа, то дес на другій, або третій картці має прийти кобіта, через еку буде мати ружний клопіт. А ек зачне від кубіти, то не бійте си, хлоп до неї тиж буде на зіхер. Бо ек Панбіг сотворив Адамови Еву, то так має бути натурально тиж у кожній книшці, аби кожний оден покутував за гріх первородний.

А покім, то си пише, що сам хоче.

Ено, ек дійде до того, що є паскудство і незморальне, то найліпше того не пише, але даст кропки. Неморальніст може бути ружна: на три кропки, на штири, на петь, або на шість. Поставит кілко си належит, а тот, жи ме читати, тото в голові собі відповідно роздумає.

Я гадаю, що найлекше, то написати кінець. Бо в нас, то кожда книшка кінчит си на однім из двох: або тот, що за нього описує си в книшці, вмирає за Україну, або си женит.

То всьо вам пишу, що знаю.

І ще дуже важно, аби тот, що пише повіст, знав напамет граматуку і щоби в книшці був правопис. Всьо має йти від права до ліва, а не наоборот, бо то буде по-жидівски.

СОЮЗОВЕ ВОЙСКО

Є ружні патрийоти.

Є, дайминато, такі, жи нич не робет, ено сидят і чекают на войну. Кождого, аж кортит, кров цюрком за Україну проливати.

Є тиж такі, жи войни не хотят апсолютни.

Такий патрийота, ек навит нехотечи заріже си жилетков, то ляментує до люстерка, жи нещїсте си стало, бо кров задурно проливає, а України з того — ек не було ,так і нема . . .

Або є такі патрийоти, жи їх, вібачейте, називають „патрийота з-поза плота“.

Такий, то воював би і стрїлев би, чим йно лише годен. Важне лиш того, аби его в тїй войні не було видко. Аби мав таку шелку, жи ек натягне на голову, то ніхто го не ввидит, навіт рїдна жона. Тоди, мой! — воював би на всі штири сторони світа, і всех — ворог-не-ворог — клав трупом на місци. Зачев би від ворога, а скінчив би на своїм . . .

Є ще екстра патрийоти, жи си називають — союзові.

Такий патрийота, то він є союзовий — від стїп до голови. Жїнку має союзову, діти — союзові, фамелія — союзова, а навіт, ек купит хату, то на союзовий моргїч.

Такого патрийоту, ек здибаєте і запитаєте си, ек звикле, о здоровле, і ек має си фамелія, то вам відповіст:

— Декую за запитанє, батько тримає си добре, а мама з кожним дньом си поширює.

Не здивуйте си, бо такому, батько — то Союз, а мама — то союзова казета, то є „Свобода“.

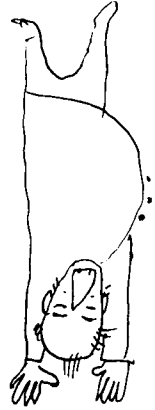
Таких союзових патрийотів в Америці і Канаді є велика купа, але войни вони не робет, лишен фурт оголошуют мобілізацію.

І решта всьо відбуває си у них, ек при войску. Найперше кождий стає до асінтерунку, розби-реа си до половини, а союзовий дохтор его обмацає, чи надає си і чи має плуца в поритку. А потім, то вже записують до відділу, ек ніби до компанії.

Войни, ек сми сказав, не робет, бо й нашо, ек мають чес до чесу конвенцію, жи тирше, ек война.

Йдут одні напротів других на-остро з паперами і язиками, зроблять такий гурра-ангріф, жи мало писків не пороздирають. Чес до чесу віносять екогос трупа, або зо два, жи вже ледво дихають. А чесом підносять руки догори і піддають си.

Але, аби ека баталія си счинила, аби кілко трупів не вінесли, то всьо наостатку кінчит си — демократично. Достоментно так, ек передтим урадили і візначили у головнім штабі, то є канцелярії. Решта всі подають собі сервус, а ті, жи були трупи, встають з-поза бари і йдут /фасувати диету.

ОКУПАЦІЯ НА ПОРТКИ

Ек зима си наблизит, то ружні справунки си накопичують, ек звикле.

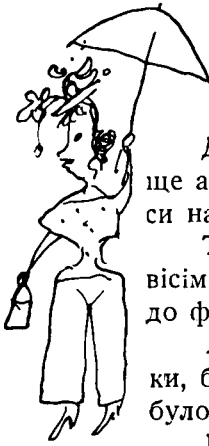
Бо то і одного не треба і без другого обійшло би си і третого не конче, але мусит бути абсолютни.

Дещо тра таки купити, а на дещо вістарчит подивити си.

Оберковт мусю си купити конче, хоч торічний ще добрий, але жона каже, жи задовгий і встидає си йти зо мнов на спацір. А коли то я маю на тот спацір йти, то не каже.

Жоні, то тра дати футро перешити на йнакшу моду, бо тепер носет тото вгорі, що торік носили вдоліні. І рукави мають си підтегати, ек гармонія аби лекше си застудити та й аби дохтори мали на чім заробити.

До того капелюха тра инакшого з талепалом і ще аби загинало си йзаду, тото, жи торік загинало си на переді.

Торбинки тиж тра нової, хоч у клязеті висит аж вісім, але жадна не має екоїс клямри, жи відповідає до футра.

Але — ба! Захтіло си жоні, аби я їй дав на портки, бо тепер кобіти носет, і то так, аби з-під футра було видко манципацію.

На всьо я си погодив, але на портки си не згоджею, шкода говорені.

Та тото, мой, ще одно — одніське, що хлопам залишило си для хлопської познаки, бо вже на всьо инакше прийшла бабська окупація.

Недавно, то знайшли на ели особу без памети і не знали, чи то хлопец, чи кобіта, і тра було брати до шпиталю, аби дохтори збадали.

— Тра тобі такого, — кажу жоні, — аби тя на старіст по шпитальох публічили?

А вона каже:

— Я по ельох ночема не ходжу, а в портки му вбирати си удень.

— Тепер, — кажу, — такі чеси, жи кобітом у білий день трафунки ружні си притрафлеют.

Але я жони тим не встрашив.

Ото ж тра хлопам щос робити! Єкус нову організацію закладати, або єкус юнію зробити і виходити на штрайк. В Америці инакшим способом до нічого си не доб'є, шкода дискусії.

ДЗЯМАЙДИ

Дзямайді були всюди. То такі, жи — недовидів, недодумав, забув си, запізнив. не галав або не дочув.

Ніс у мішку овес, недовидів, жи мішок деравий і не знав, що сипле си, ба й не відчув, жи мішок став лекший, аж овес висипав си увесь, тоди спаметав си і вибив жінку за то, жи не ввиділа.

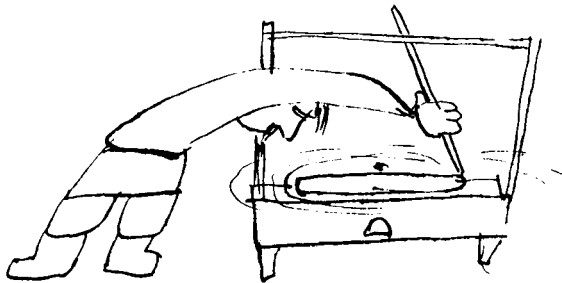
Дзямайдів сегодни тиж нам не бракує. Найважнійші сидет дес на самій горі і фурт кажут едно: жи не предвиділи..

ЩО ЖОРНА ГОВОРИЛИ

Сьогодні світ обертає си фурт в одно і то саме колесо: від Різдва до академіїв, від академіїв до пікніків, від пікніків до кунцертів, а від кунцертів зновка до Різдва.

І так з року на рік — фурт того саме, і того саме, і жадної зміни не видко.

Тоті самі Комітети, а в Комітетах ті самі люди.

На академії — хто йде? Фурт тоті самі.

І фурт тоті самі національні бари, а в барах тоті самі патрийоти, жи то, ек віпют, то розпинают си за Україну — до самої сорочки.

Всюди тоті самі селепки, жи удают антилігенцію, і тота сама антилігенція, жи вигледає на селепків.

Сварка тиж фурт тота сама і артикули по газетах — тоті самі.

На мій розум, то вартувало би купити, або змайструвати такі національні жорна і на них можна би брати кожду справу, перемолоти і — спокій голові.

Чому жорна і що то таке тоті жорна? Може де-хто не ходив на українознавчі курси, то й не знає.

Жорна, то був такий ручний млинок, на екім у Краю мололи зерно на кашу. Зверха був круглий камінь і екним крутити, то голосно гуркотів.

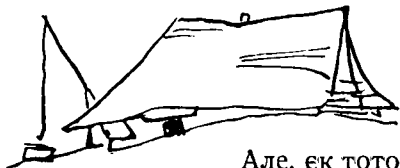
А чому жорна?

Бо пригадала си мені одна історія, ще из Старого Краю.

Був у нашім селі газда, Кітела називав си.

Газда був поредний, лишен чес до чесу любив наптити си. Жена, ек звикле того не любила, і ек було чоловік прийде на підпитку додому, то дуже і довго его за тото ганьбила.

Але, ек тото є у малженськїм станї: вона говорила своє, він робив своє, і так собі файно жили.

Ба, до чесу, бо Кїтелиха нагле заслабла і померла. Кїтела тоди дуже за жонов банував і ще дужче розпив си.

Розпив си, то розпив си, але найбільше то всіх дивувало, жи ек прийшов из коршми, то зараз ішов до жорнів і крутив ними хоч півгодини.

Цїле село спит, йно у Кїтели жорна відзивають си:

— Гур-гур... Гур-гур...

Раз екос уночи сусїд Кїтели не вітримав, устав і пішов подивити си, що тот поночи на жорнах меле. Прийшов, дивит си, а Кїтела крутит порожними жорнами. То взев і питає си:

— Сусїдоньку чесний! А нащо ви крутите тоті жорна впорожне, ек нич не мелете?

Тоди Кїтела йому віяснив:

— Воно, видите, ек прийду додому, то ми тускно, жи ніхто до мене словом си не відзиває. То я йду до жорнів і кручу, то здає ми си, жи тото моя небїжка говорит. Чисто єї голос:

... А дес був...

... чогос ходив...

... Кїлкос пив...

... нащос пив...

... щос пропив...

... абис счез...

І так фурт тото саме, і тото саме, а менї на души трохи лекше.

Так ото желував си Кїтела сусїдови, а сусїд віслухав, але нич не відповів, бо не знав, що на такє казати. Але ек ішов гет до свої хати і перелазив плїт, то погадав собі:

— Нашому кристениновї велика тото бїда, ек є бїда, але ек бїди нема, то ще на сто раз гирша бїда!..

І то є света правда!

ЗНАЄТЕ НОВИЦКОГО?

У Гантирі підійшов до мене йден чолсвік і каже:
— Аді, ек сте си змінили на твари, а я вас такой зпізнав!

— Може бути, — кажу, але з ким маю околич-
ніст?..

— Хіба не пізнаєте?

— Щос не пізнаю. Відав паметь постаріла си.

— Та я тот Новицкий.

— Новицкий? Котрий Новицкий?

— Тот из Повітового Союзу.

— О!

— Пригадуєте?

— Такой не пригадую.

— Не може бути! Але, ек не пригадуєте, го не-
ма ради. Може си такой пізнійше пригадаєте...

І пішов від мене трохи маркотний.

Але, ек я тото повів мой жоні, то вона до мене:

— Новицкий? Тот, жи нам у Відни поміг, темиш?

— Не.

— Ек не темиш? Ек би не він, були би смо по-
здихали.

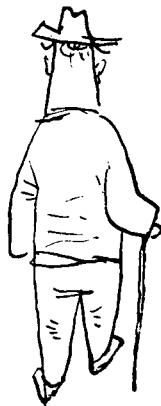
Подумав я трохи і тиж собі пригадав, що був та-
кий Новицкий, жи нам у неоднім поміг. Але з твари,
то я би його таки не розпізнав.

А жона каже:

— То не файно, жи ти его не пізнав. То так ві-
гледає, жи ек тобі було тра, то ти его знав, а тепер
то си цураєш.

Жона ми дорікає, а мені так маркотно, жи місце
не найду. Але на другий день здибаю того Новицко-
го. Біжу до него, хапаю за руку і кажу:

— Не гнівайте си, жи так си стало, але сьогодні я

вже вас пригадав. То ви нам у Відни помогли. . .

— У Відни? Я у Відни не був.

— Єк не? Та сте нам тілко помагали.

— Не, — каже, — не помагав.

Мене екби довбнев по голові вдарив. Але екос, гадаю си, тра з того вийти, то я вогору:

— А може то не у Відни, але дес енакше, але я добре собі вас пригадую.

А він на тото каже.

— Перепрашею вас, пане Зозуля, але ані ви мене. ані я вас не знаю. То була моя вчорашна помилка, бо я гадав, жи ви тот Зозуля, жи є социлістом при Унраді.

Обернув си на обцасі і пішов, а я лишив си, ек дурний.

Вже ні їда ми си не бере, ні спане, а фурт думаю: що то за Новицкий, жи мені у Відни допоміг?

Та бо й жона вже не певна. Раз каже, жи такий був, а другий раз, жи не був.

ДОЄЧИ І ДАЄЧИ

Наші емігранція, без ружниці, чи нова, чи то стара, є так ги тота корова, жи єї фурт доют і доют.

Що йден тегне за дійку, а вже другий наставлее свій скопец.

На верситет — дай.

На котедру — дай.

На УКАКА — дай.

На циклопедію — дай.

На високу політику — дай.

На школу — дай.

На вклатку — дай.

На УНРаду — дай.

На цсркву — дай і дай.

І ще кілко инакшого, жи вже голови не три-
має си.

Жи тра дати, то нема на тото ради, біда лише,
жи одні фурт дают і дают, а другі фурт не дают.

Тепер би мож цалу нашу еміграцію поділити на
двояких дієчів. На дієчів -- дОєчів і на дієчів —
дАєчів.

Ведлуг дАєчів, то є ружні.

Є такі, жи дают і навит не скривлют си, і є такі,
жи дают і кривлют си.

А є такі, жи дают, але тоди, ек буде поміщено
в казеті.

А ще є така ристокрація, жи дає, але мусит бу-
ти фортографія Має коло такого даєча стояти, ек
не Лисогор, то хоч Драгант, і має тримати тот чек,
аби було видко віразне. І під сподом має бути віпи-
сано його імено і кілко дає жертвенне і аби не було
єкоїс помилки у друці, ек тото звикле си трафлеє.

То так ведлуг даєчів.

А ек из тими доєчами -- га?

Ек відости, то куждий на тото прахтичний, але
самому дати, то вже на тото звикле нема чесу, або
знайде екийс инакший паліграф:

або він не має давати, бо ему ще з того пенсія
йде;

або він займає си єковс політиков і на всьо ин-
че має екес свое застережене.

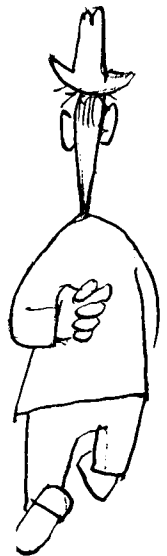
Достоментни, ек тот дзвін, жи баламкає, аби лю-
ди йшли до церкви, а сам висит і не йде...

Та коби то хоч поридний дзвін, то би не жель,
а то переважно екес звикле — калатало

Такево! . .

ЧОЛОВІК, ЩО УПАВ У КАЛАБАНЮ

Ішов чоловік та й ішов, аж надибав калабаню.
Не велику і не замалу, але всамраз до оссби.

Ек надибав тоту калабаню, то не обходив ї, бо нащо, коли міг перескочити. Але, ек скавав, то посогнув си і, падаючи, сів парсонално у тоту калабаню.

Сів, сидит і не квапит си вставати.

І сам собі вогорит:

— А най тото фрас трісне! Та най трісне! Не знав, чи голова дурна, жи не подумала, чи ноги винні, жи си посовгнули? Відав завеликі маю ноги, тежкі і незуграбні. Най тепер мокнут, холера, за кару в калабані.

На тім не переставав, але вогорив далі:

— Ноги ек ноги, так скачут, ек ем голова каже, то голови вина! На ж тобі, голово, за тото!

Набрав у жменю болота і — хляп! — по голові.

— Але, гов! Що голова, а що ноги, а найбільше, то такой винне череве, жи спасло си в Америці, ек тот бубон. Через таке череве вся біда!

Прилег черевом у калабані, аби й воно трохи потерпіло.

— Мой, череве само не їст, то руки винні, жи за їду хапают!

І ну ж бити руками по болоті!

— Руки винні, нема мови, але найбільше, то такой писок, винен. Фурт жер би і жер би без перестанку: то ковбасу крайову, то мериканцкий папкорт, то польську шинку, то халву русалимську, то французьке цістечко, то гусечий паштит из самої Німеччини...

Потім набрав руками болота і ану ж пхати собі у рот.

Замурзав си ло сам чупер, але сидит собі на зліст у калабані і не гадає вставати.

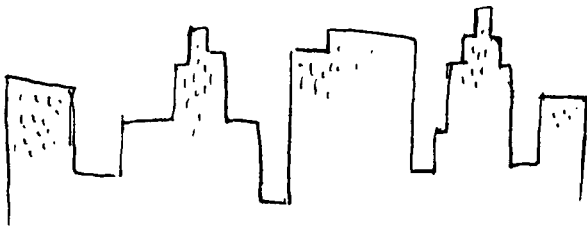
Ек сидів, так сидит дотепер.

А хто він, тот чоловік, чи знаєте — га?

А придивіт си ліпше, до чого воно подібне?

Га?.....

Хочете — вірте, а не хочете, — не вірте.

У НІВЙОРКУ — ЄК У НІВЙОРКУ

Наколедував си я, аж захрип до решти.

Єк зачав коледу в Дітройті за новим стильом, том скінчив за старим у Нівйорку.

Ще ми йорданцка кутя в череві не потахла, а вже тра було зачинати знов від Светого Вечора, бо смо акуратно так трафили, ек я і моя жона приїхали до того Нівйорку.

Жону ще на стації взела фамелія попід руку і повела до себе, аби єм пироги помагала ліпити, а я з Криницьким пішли подивити си, ек тота політика в Нівйорку зблизька вігледає.

Найперше, то ми пішли до реставрації Орхидеї. Політики там не було, бо тамочки переважає молодіж, жи ще не навчила си, ек оден другого по голві бити.

Перекусили ми там файним оселедцьом і добрим словом пані Мушки та й пішли напротів до бари Лиса Микити.

Там тб, ек я увидів Стахова, то я був певний, жи трафив до Круглого Стола. Але дивлю си — стіл подовгастий, а за столом инжінер Лепкалюк из Жибя. Привитали си:

- А гов!
- Бре, мой!
- А що?
- Ого!
- Але?
- Бігме!..
- Фі-і-і-ть!

Тото означело, жи вже одну флешку віпили без мене.

Поки принесли другу, дивлю си — є Мороз!

А далі хто? Аво, Юзько Гірняк! Аді, е і тот Бабек, жи у Львові в тиятрі на флеті грав.

Ще от сидит Блакитний, жи називае си Наконечний. І ще зо петь тенгих хлопа, жи я ех або не знав, або не пізнав.

Гленув я на тоту кумпанію і гадаю собі: Ого! вже я звідси цілий не вижду! . . Шкода вогорені!

З політики тиж нич си не довідав, бо то йден малер Михайло, а другий Мазайло, а третий церкви і божниці буде. Хіба оден Стахів міг би щос сказати, але він того тримає в такій таємниці, жи навіт сам для себе нич си не довідає, аби го різав!

Посиділи ми так у тотім Лисі Микиті,, що говорили — то говорили, а далі, ек заколедували струвської коледи, аж шиби задзвонили в Гірнекових окулярах.

Потім зачело си змеркати і заграли телефони. То жони почели викликувати чоловіків на Свету Вечеру.

Що то значит — культура! Давнійше, то жона мусіла йти з макогоном до коршми, не раз аж з другого кінце села, а тепер, то ено — дзінь! — у телефон і дацо! Чоловік, аби екий моцний, то раптом си згорбит і хутко біжит до хати.

Ек си зробило замішане з тими телефонами, то ми з Криницьким скористали і відобули си з того Лиса Микити і поїхали до Байону светкувати.

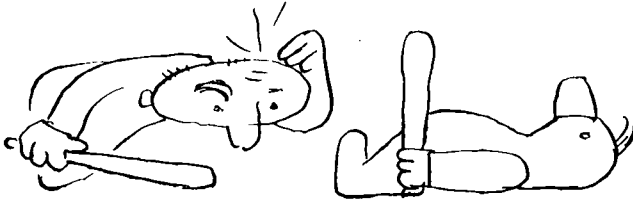
На другий день, то ми пішли до тої „Свободи“ Там показали мені тоту машину, жи сама згинає газету і вибиває на ній штемплі. Зробили ми фотографію, бо ек то кажут: чеши дідка зрідка . . .

На тім си скічинло, бо політики такой не показали, абим си придивив.

Щем хотів увидіти Понеділка, але тиж ми си не вдало, бо то була вже середа, а чекати ще мало не тиждень було загато.

І так з чим сми поїхав, з тим вернув си назад.

ХОЛЕРОСТОРОЛЬ І ПОЛІТИКА

Із тим холеросторольом — то чиста холера!

Колис за мої памети, то за таке ніхто не чував, аж дохтори взели та й відумали, аби аптики мали що білше пігувків продавати. Бо, чи дохтір, чи аптикар, то една рука.

Хочеш жити, то плати не йно дохтора, але й аптикара, бо вони оба тиж хтет жити.

А тот холеростороль на тім полегає, жи ек єго забогато у крови, то кристенин тратит на памети.

Такий, дайминато, у казеті, напише щос одного дне, а на другий вже забув і пише цавком що инакше.

Єк би найшов си такий мудрий, жи хотів би си потрудити і вішукувати, що і хто писав вчора, а що передувчора, а що пише сьогодні і тот продавав навит запівдурно другим ридакціям, то зробив би на тім файний антерес.

Такий самий холеростороль панує тиж і в політиці.

Лупит оден другого по голові бучком і не темит, жи бучок має два кінці, оден для противника, а другий таки для нього самого. Не раз таке вйде, жи противника вдарив, а собі гудза на чолі набив.

А хто винен? Такой дохтори і тот єх холестороль.

Я сам, адіт, дес того холеросторолью набрав си і вже не маю тої памети, що колис. Що ми жона купит нові рукавиці на уродини, то зараз на другий день возму і дес забуду. Типер дохтір, тот Прокопович, жи го кличут Влодзьо, записав ми єкіс пігувки, і дивіт си, зараз помогло. Ще не цавком, але на пів

такої допомогло. Аво, купила жона нові рукавиці і я лишен одну дес забув, а другу такой маю.

Що си тичит політики, то екос у нашій націоналній барі вийшла суперечка ведлуг Укака. Йден двійкар чіпив си мелниківце, жи пішли на руку бандерівцем, а тоті ех, ніби мелниківців не допускают до слова і за ніц ех мают.

— То чиста неправда! — обстоював своє мелниківец. — Хоч нас е менше, але ми маємо забезпечене остатне слово!

А екийс неутралний сидів збоку, слухав того, а далі каже:

— Вел, остатне слово — то грунт! Дайминато, ек у мене вдома; жона аби на голову стала, то я такой маю остатне слово в хаті. Так має бути, ек я скажу — і шлюс! Вчора, адіт, я пів дне мав сварку з жонов, але на остатку я встав, вдарив кулаком до стола і кажу:

— Ціхо — шарап! Вже ти, псякров, купю того мінка, йно замкни си і ані слова білше!

Жінка моминтально, ек би води в писок набрала, навит не писнула!

Бо мое слово має бути остатне — шлюс — ніхто не має білше нич до говорені!

МАМОННИКИ

Мамонників у нас богато не було. Йден-два на ціле село.

Бо звідки мала си тота мамона в нас взети, ек село було бідне. Мамонник то мусів бути або богач на добрих моргах, або ворожбит, екий вмів тоту мамону ружним способом до себе притегати.

Банкам ані касам люди тоди не вірили і мамону заковували в ночи дес під деревом у саді.

Але трафлело си, жи сусід знав ще ліпшу ворожбу, переменявав си у птаху і підгленув місце де банек закопали...

Тепер е ружкі Кредитівки і банки, отож мамонники носет туди свої гроші. Поки екийс сусід не підгене і не позичит на екес підприємство, чи гарбарню, жи має потім збакригувати...

ЕК ЧОЛОВІК ОБЕРНЕ СИ У ЧИННИК

У кожній організації є такий махер, жи по-нашому називає си чинник. То такий, жи без нього нич си не обійде.

Дайминато, ек є ампреза, то хто поукладає кресла? Йно тот оден чинник знає найліпше, ек і коли тра ех уставлети.

А хто підтегає картину, ек не тот чинник? Бо то тра добре знати за котрий шнурок потегнути, аби замість картини не пішло вгору що йнакше.

До скринки від світла, то йно він оден може си наближувати і перекручувати оковблі так, аби си не став курцишлюс. На цалу дирехцію йно він, тот чинник, знає, ек пустити світло на цалий ригольатор, а ек єно пів-на-пів. екий дати рифлєктор такому, жи співає биз памети, а екий такому, жи дивит си на нути.

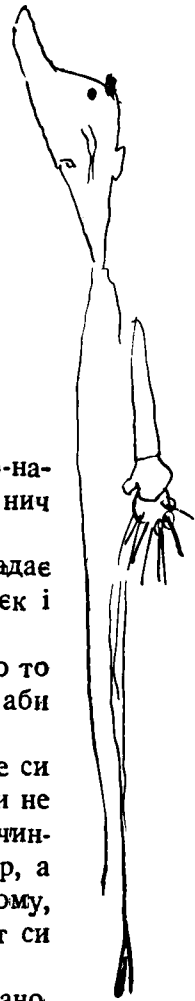
Правда, жи в тій скринці на кождім є написано, до чого воно, але то |псови здадо си. Тот чинник так всьо собі перерихтував, аби мав вигіднійше, жи єно він оден знає, ек тим орудувати.

Він, тот чинник, знає, де закручує си кальоферії, аби не грали на цалу салю тоди, ек хтос на сцені тримає диклямацію, і він оден знає, де лежить під сподом тризуб малий, а де подів си великий.

Він знає, ек наставити мікрофон, аби не тріско-тів, і де тра пальцьом потримати, бо шпіндель злюзував.

Йно він оден знає, ек направити пайпу, аби не текло, або коли і де виносит си гарбіч.

Тот чинник, то тримає цалу анституцію, ек би не

він, то абсолютни би си не втримала, шкода би худобу мучити.

Такий то фурт носит при собі цалий оберемок розмаїтих ключів. Таких, жи є від чогос, і таких, жи не знати від чого, але так перебрав від чинника, екый був перед ним і не вікидає, бо ану до чос си нададут.

Такі то є важні чинники в наших анституціях.

Все вони натуров до себе подібні і все маюг оден і тот самий ганч, жи є дуже негречні. Куждий захмурений і дивит си на вас вовком. Буде чоловік, ек чоловік, а йно перебере тоті ключі до рук, то монтально на очах си відмінит.

На дайминато повім вам таке:

Має бути на сали екас ампреза і пунтоально о семій прийшло кілкоро людей, хоч ще нема аній тотих, жи ампрезу роблет, аній відповідного чинника, аби отворив двері. Нарешті прибігає тот головний, жи від ампрези, і дивує си, жи ще не отворено.

Пішов кудис, покричев у телефонт, аж вікричев того, жи є цесим чинником від дверей.

Тот прийшов і кричит:

— Я нич за ампрезу не знаю. На моем календари нич на нині не є записано!

— Пане, я сам у вашого голови замовляв!

— Ви могли сто раз замовлети, а ек у мене не записано, то я нич не знаю.

— Шо я в тім винен, що у вас не записано?

— Мене нич не обходит, хто винен. Я маю мати записано в календари, а ек не, то сали не отвираю. Я з тим мушу мати поридок!

Але салю отворив. Що з того, коли салья страх зимна.

— Я зараз пуцу кольофери, хоч я не повинен. А крісла, то вже собі сами поуставлейте і ек скінчит си, — поставте назад, ек було, бо завтра тут буде мітінг.

Такі то все вони негречні, инакшого я ще не

здибав. А ви, ек здибаєте, то запишіт собі тото на паметку в комині.

А я маю до того ще одно зауваженє:

Адіт, ек то наш чоловік, ек допаде си до екихос ключів, моминтальни перемінит си, аби не казати, жи си засвинит. Добре, жи тоті ключі від екогос форнису, чи від галі, а ек би то було, ек би тоті ключі були від екогос департменту?

Ото раз!

МАШИНА НА СВАРКУ

Тепер, чим далі, тим білше всьо йде під машину. Ще попередних років, ек прийшли мої або жони именини, то було походить си ружні чесні гості, поедят, попют, ек си належит, і тоди зачинают співати. Ружні крайові співанки: чи „зза гори кремленої“, чи „бодай си когут знудив“, чи тої за цїсаревну, а чи екус одну або другу коломийку. Співали, ек то звикле на емиграції: хто вже трохи захрипло, а хто ревів, ек би его різали, а хто брав статечно байритоном попід стіл.

Чесом то такий кунцирт уріжут, жи аж сусіди по поліцію дзвонет, бо не годні заснути.

То так було попередних років.

На цес рік, то я вже купив собі до співане машину. Називає си екес стірійло, жи ек наложити рекордів, то грає пів дне биз перестанку. Ще ліпше грає, ек то колис у Краю шафа грала в рестиврації коло торговиці.

Так у цес рік уже смо си не бадерували співа-

нем, ено їли і пили, що було на столі, а машина за всіх нас співала: і за „Марічку“, і „Верета стогне“, і „Верховино, світку ти наш“, і за тоту вербу, жи стояла в Старім Краю.

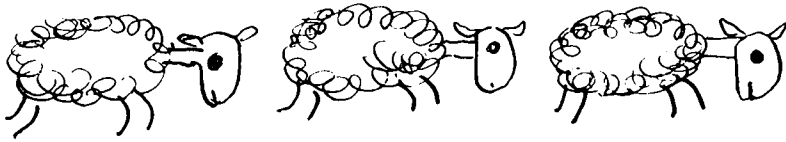
Всьо було файно-красно, аж заграло тот „Рушничок“.

Моминтални між госцема счинила си суперечка. Єдним си дуже сподобало, жи хоціли, аби ще раз грало, але другі спротивили си і казали застапувати. Вогорили, жи то зрада, жи нам навмисне тот рекорт підкинули, аби наші еміграція ек ме слухати, гірко заплакала і схотіла вертати си до Краю. Правда, жи кілко часу минуло і ніхто ще не вернув си і не верне си, то всьо таки — зіхер ест зіхер.

Правда накінец, то всі си якос помирили, але я з того таке вімеркував. Чи не вартувало би, аби віробити такий рекорд, аби на нім була ружна наші націонална сварка.

Єк си пошодет госці, аби си дурно писків не псували, ено пили і забавлели си без клопоту, а машина сама за них сварку відбула, ек си належит.

Можна так зробити: на єднім боці „Гепі бирздей“, бо „Христос Воскрес“, а на другім екас відповідна сварка, жи в ній нема аній почетку, аній кінце, аній здорового розуму.

ВІВЦІ І БАРАНИ

Запитали си єдного старого гуцула — кілко йому років, а він на тото каже:

— Та чи роки, мой ,кури, аби їх рахувати?

Але, правду сказати, то кури до рахованя тиж не надают си.

Темлю, ек ще перед войнов у Старім Краю мав з курми справу оден наш рихахтір, жи си називав Іван Дурбак.

Тото діяло си в селі, у глухих горах, бо там тот рихахтір був, ек то в нас казали, на свіжім люфті. Він то, аби йому менше коштував віктунок, пішов до містечка і купив малі курета. Може вісім, а може де-сіт, того вже добре не нагадаю.

Ото ж купив рихахтір курета і замкнув їх у койци в сіньох.

Єкийс підгленув і каже рихахторови, жертуючи:

— Хто таке видів, аби кури тримати без повітре і без сонце! Поздыхають!

— А ек зробити?

— Тра хоч раз на день кури випровадити на спацір.

— А не повтікают?

— Привезати до куждої шнурок, то не втіче.

Послухав рихахтір тої ради, взев кури, кужду на екстра шнурок і вивів на спацір.

Тра тоди було мати доброго малера під руков, аби тото взев був на папір. Одна курка тегне в еден бік, друга в другий, трета запутала си за стовпец, четверта лізе дес під місток, пета вилетіла на парканец, шеста сіла серед дороги і щос пищит по-куре-

чому... А тут на нещісте ридакторови шлейка трісла і він чисто стратив голову, що йому важніше притримувати: кури чи штани...

Ек тото си скінчило, то вже си сами здогадайте, я тото навів лишен для прикладу, жи кури до поридного рахунку не надаюг си.

Аби рахувати роки, то вже ліпше взети вівці.

Вівця за вівцев біжуг собі за поритком, одна за другов, акурат так само, ек роки. Найперше маленькі, кругленькі, біжуг і мекаюг, а за ними трохи білші, тиж кучереві. А ще далі — гей перестрашені, из зачервонілими вухами; тото наторгали їх ружні навчителі і професори, ек їх научували ружної баранечої мудрости, а найбілше такої, жи потім нікому на нич си не придала...

А озьде біжуг вже білшенькі, а меже ними одна замаена красними биндами і косицема. Тото буде наш вісімнадцятий рік. Тот самий, жи через нього потім ме йти суперечка до кінце світа, чи ми програли бо смо не віграли, чи тому не віграли, жи програли?..

Потім то ще одна гонорна, бо ходила аж по Великій Україні і пасла си там, ек то співаюг, при „битій дорозі“. Битій тому, бо там фурт, або нас били, або ми когось били, а найбілше — то такої ми самі себе...

Далі то шкандибає пару чсрних овец. Почорніли, бо си віучували у польскім криміналі на Бригідках. То був тоди наш найбілший університет і найвища катедра, жи най си Пріцак сховає!..

Потім то вже йдуг вівці — одка в одну, просто

зи самого Львова. На самім переді вже не вівце, а правдивий баран. бо у тот час було призначено йому бути бараном коло львовського Ратуші. Аби бекав до чесу, поки львам рикати не дозволеют.

Бекав тоди кілко міг і від того правдиво збаранів.

Бекав, ек зима довга, а літом брав баранета на плечі і враз из баранихов мандрував — май — у косманцкі гори.

Тото були файні роки, правдиво ті, — жи ніколи не вертают си.

Потім прийшли военні роки, то барана обстригли при самій шкірі і пігнали світами.

Йшов і помекував за возами, жи тиж їхали кудис, де їх нікто не просив, не хотів і не чекав.

І чути було, ек їдучи, казали один до другого, приспівуючи:

Ген підемо у світи,
Куди вітер — туди й ми,
За десяти гори...

І перешіптували:

Колінцями оббивати
І полами обтирати
Чужинецькі двори...

І так було, ек казали, ані трохи инакше.

Баран поволи старів си, старів си і зійшов на пси.

Тепер він — ані пес, ані баран.

Захрип і зробив си дуже лютий, і б'є рогами, ек щос не є в поритку або не до вподоби.

Отак розповідав старий гуцул.

Пакнув люльку, плюнув на карпет, ек би приблиз печетку і сказав:

— Матері его!..

Більше старого нич не питали, бо не знали що...

З М І С Т

4. Від автора	3
2. Гриць Зозуля, що він за оден і звідки взявся	5
3. Лист до Старого Краю	11
4. Булбани	12-13
5. Когутеча історія	15
6. Гриць Зозуля у ролі Йосифа Гірняка	17
7. Історія для науки	24
8. Сиромудрці	24-25
9. Здигало си два чоловіки	27
10. Мода моду здоганее	31
11. Гули	32-33
12. Потопа світа у Гантері	35
13. Найліпша музика на світі	38
14. О націоналній злости	39
15. Єк то за цісарі було	41
16. Поюція	42-43
17. Єкі тепер діти мудрі	45
18. Єк мудрі думки літают у повітрі	47
19. О сиромудрцях і тим подобних	49
20. Фудули	50-51
21. Єк то було за Усусуств	53
22. На Свето Тата	56
23. Єк ворожити на Андрея	57
24. Чи добре є зле	60
25. Галайки	60-61
26. Єк писати лист до Краю	63
27. Нумера	65
28. Кооператори	70-71
30. Єк тепер Різдвені Света обходят	73
31. Повінчуване з Коледою	75
32. Єк я духом був у Краю	76
33. Духовенство	78-79
34. Академія Тараса Шевченка	81
35. Інчий Кобзар	83
36. О журналістах і звідки вони взяли си	85
37. Новомодні червоносці	86

38. Єк ми взели до шпиталю	88
39. Учительство	90-91
40. О сарматах, тїрїтайках і енчих	93
41. Єк вібухла жидівсько-арабська война	95
42. Велике непорозумїне	:6
43. Курїї і нюхарї	98
44. Сім коров фараонцких	99
45. Раднї	100-101
46. Єк тот юбілеуш обходили	103
47. Кїлко є варятїв	106
48. За екнїй нарїд	107
49. Ярмарковї	108-109
50. О драбїнах видимих і невидимих	111
51. У Великий Піст	113
52. У піскїковїй сезонт	115
53. Єкі були Івани	117
54. Байтали	118-119
55. Закрутнезїк	121
56. Найменшїй брат	123
57. Чес на вїбори	124
58. Подїленя на скатєгорїї	126
59. Англїкї з Коломнї	127
60. Кїчкарі	128-129
61. О чортах	131
62. Єк то сєнїорцї свїстало сї заткало	133
63. О лямпартах, рїнгутанах, цїбїгаях, коркодїлях, яко теж о схїднеках і захїднеках рїч наукова	135
64. Єк то було за дївїзїї	136
65. Музїкї	138-139
66. Наукова бесїда	141
67. Єк бїда за чоловїком ходїт	143
68. Псєча исторїя	145
69. Анструкцїя щєдо авта	147
70. Прїсяжнї	148-149
71. Рїпїрацїя у шпїталю і тїмподобне	151
72. Слованїк будуцєго українознавства	153
73. Пани і хлопи	157
74. Спецїфїндєр	158-159
75. Щє сї тїчїт капєлюха	161
76. Рїч про Івана Франка	162

76. Єка є ружниця	164
77. Гуцулка Ксеня	166
78. Завадії	168-169
79. Важна річ — спелінг	171
80. Пялюшеч	172
81. Домашня анспрукція	174
82. Вакації	175
83. Агакало, Огакало і Овакало	177
84. Коцюбеї	178-179
85. Поетиканти і політиканти	181
86. Згадавши добрі чеси	182
87. Світ обертає си догориногоми	183
88. Шо то є "сиксапіль"	185
89. О письменних анальфабетах	186
90. Вітрогони	188-189
91. Кілько є Україн	191
92. Передний розум і задний розум	193
93. Микола Пальонци	194
94. Аптика на східнеки	195
95. На письменника тра вродити си	196
96. Союзове войско	198
97. Окупація на портки	199
98. Дзямайди	200-201
99. Шо жорна говорили	203
100. Згаєте Новицького	203
101. Дочі і даечі	206
102. Чловік, що упав у калабаню	207
103. У Нівйорку ек у Нівйорку	209
104. Холеростороль і політика	211
105. Мамонники	212-213
106. Єк чловік оберне си в чинник	215
107. Машина на сварку	217
108. Вівці і барани	219

